corn flakes

fulgi de porumb

Un produs cu deosebite calităţi nutritive

Se consumă cu lapte, smintină, frişcă, iaurt
sau cu gem de fructe şi sirop de fructe
Poate fi folosit in supe, ciorbe, ceaiuri

RECOM

Cabinetul de poartă

Lei 2

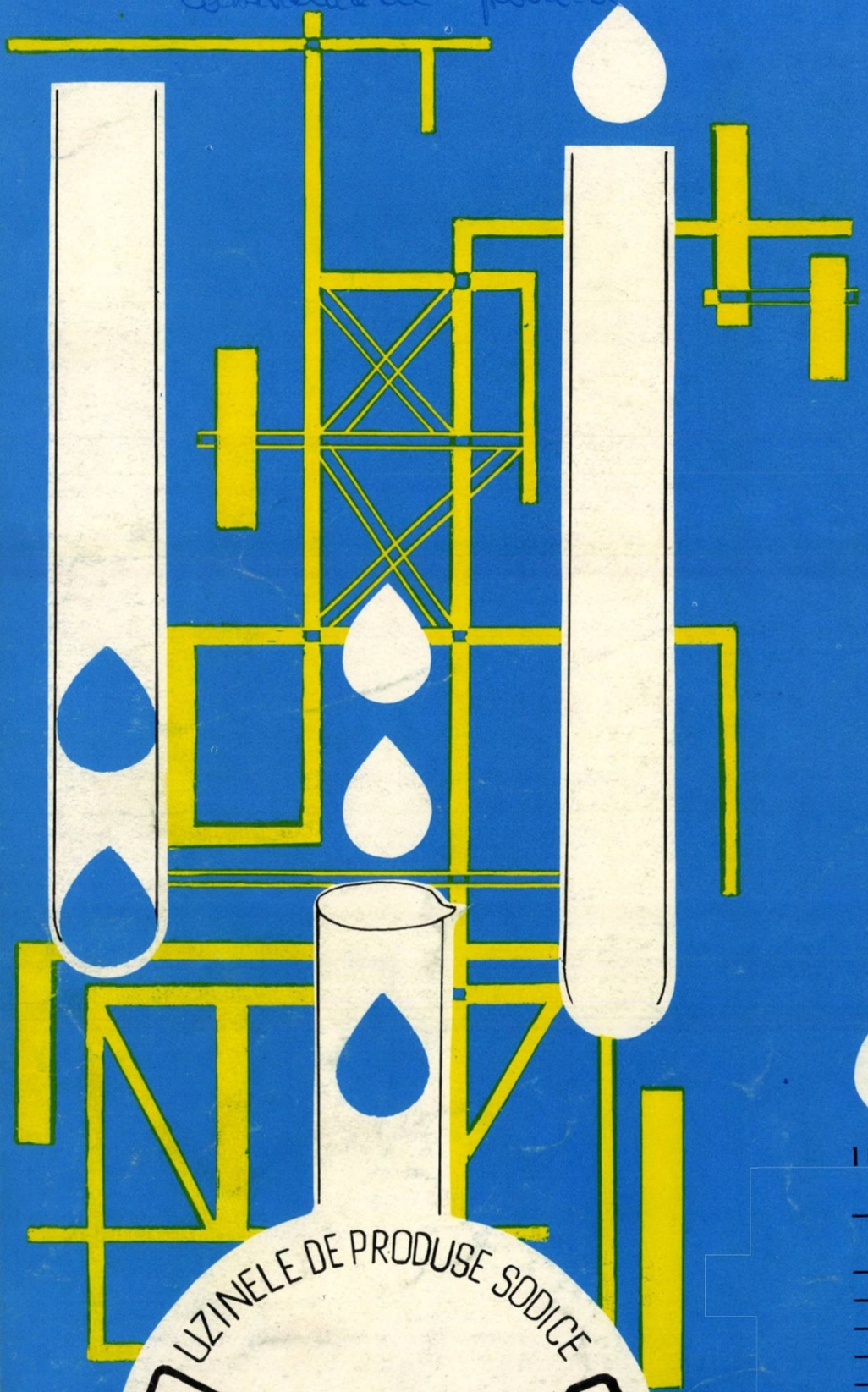

UZINELE DE PRODUSE SODICE OCNA MUREȘ

livrează:

- sodă calcinată ușoară 99% Na CO ;
- sodă calcinată grea 99% Na_2CO_3;
- sodă caustică 98% NaOH ;
- bicarbonat de sodiu industrial ;
- bicarbonat de sodiu alimentar ;
- bicarbonat de sodiu farmaceutic ;
- silicat de sodiu solid ½ și ⅓ ;
- silicat de sodiu lichid 38/40° Be și 58/60° Be ;
- silicat de sodiu lichid tip C, D și E ;
- clorură de sodiu tehnică hdratată;
- clorură de calciu cristalizată pentru scopuri alimentare ;
- Ionosil ;
- sodil ;
- carbonat bazic de magneziu tehnic și farmaceutic ;
- oxid de magneziu tehnic și farmaceutic

Nr. 5 25 ianuarie 1973

LUMEA

La mulți ani, iubite tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU

ÉCRITS POLITIQUES
NICOLAE CEAUŞESCU
POUR UNE
POLITIQUE DE PAIX
ET DE
COOPÉRATION
INTERNATIONALE
CEAUŞESCU
analyse les thèses de la politique extérieure roumaine
NAGEL
CEAUSESCU
Scritti scelti
1971
Edizioni del Calendario
NICOLAE
CEAUŞESCU
Romania
taistelussa edistyksen,
yhteistyön ja rauhan
puolesta
politieke geschriften van
Nicolae
Ceauşescu
NICOLAE CEAUŞESCU
POR UNA
POLÍTICA DE PAZ
Y
COLABORACIÓN
INTERNACIONAL
CEAUSESCU
MICHEL-P. BRASELET
NICOLAE
CEAUSESCU
avec ses textes
essentiels
Nicolae
CEAUSESCU
El pensamiento
de paz
de una
sociedad
contemporánea
IZABRANA
DELA SAVREMENIH DRŽAVNIKA
CEAUSESCU
CEAUSESCU
LA ROMANIA
sulla via verso
IL SOCIALISMO
ניקולאי
צ'אושסקו
נשיא הרפובליקה הסוציאליסטית הרומנית
PRESIDENTE
PARA
ONDE
VA
CEAUŞESCU
NIKOLAE
ČAUŠESKU
NICOLAE CEAUŞESCU
FOR A
POLICY OF PEACE
AND
INTERNATIONAL
COOPERATION
CEAUŞESCU
Nicolae
CEAUSESCU
The Man, his Ideas, and his
Socialist Achievements
Presented by STAN NEWENS
Spokesman Books
平和と国際協力の政策
ルーマニア国家評議会議長
ルーマニア共産党書記長
ニコラエ
チャウシェスク
Nicolae Ceauşescu
Rumänien auf dem Weg
des Sozialismus
Reden - Aufsätze -
Interviews
Mit einem Vorwort
von Waldemar Besson

NICOLAE CEAUŞESCU, personalitate proeminentă a vieţii politice contemporane

Ne-a devenit familiară o asemenea apreciere, dată de Congresul al X-lea al partidului : „Congresul subliniază în mod deosebit rolul remarcabil pe care l-a avut în elaborarea şi înfăptuirea politicii noastre interne şi externe, în conducerea întregii activităţi a partidului şi statului, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu".

La un interval de peste trei ani, comunicatul plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 20-21 noiembrie 1972 sublinia : „Comitetul Central a dat o înaltă apreciere contribuţiei deosebit de valoroase a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la elaborarea şi înfăptuirea politicii externe a partidului şi statului, activităţii sale neobosite, consacrate instaurării unor relaţii noi între state, promovării destinderii şi colaborării, păcii şi securităţii în Europa şi pe alte continente".

Rod al înţelepciunii colective a partidului, politica şi activitatea noastră externă pornesc de la necesităţile ţării, de la interesele generale ale socialismului, de la cauza progresului şi păcii în lume, se bazează pe cunoaşterea realităţilor vieţii internaţionale. Ele sînt rezultatul unei profunde analize marxist-leniniste a vieţii internaţionale, a proceselor şi fenomenelor din lumea contemporană. În elaborarea acestei politici, un rol remarcabil are secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Cuvîntările, articolele şi interviurile sale constituie nu numai o generalizare teoretică a experienţei ţării noastre în transformarea revoluţionară a societăţii, ci şi contribuţia teoretică şi practică de mare valoare în analiza actuală a situaţiei internaţionale, a problemelor cardinale ale lumii contemporane, în stabilirea direcţiilor de activitate ale partidului şi statului pe plan internaţional. „Între politica internă şi externă a ţării noastre — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — există o deplină concordanţă, o unitate dialectică, reflectînd înaltul spirit de responsabilitate cu care partidul şi statul nostru îşi îndeplinesc atît datoria naţională, cît şi internaţională. Paralel cu studierea legilor dezvoltării societăţii socialiste, Partidul Comunist Român este preocupat în mod constant de analiza proceselor şi fenomenelor vieţii internaţionale, a tendinţelor dezvoltării societăţii contemporane, a raportului de forţe pe arena mondială. Noi considerăm că fără o asemenea analiză, bazată pe concepţii marxist-leniniste, a vieţii internaţionale nu se poate stabili o politică externă justă, corespunzătoare intereselor ţării noastre, cauzei socialismului, progresului şi păcii".

După cum este cunoscut, în centrul politicii externe a partidului şi statului se află dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare multilaterală cu toate ţările socialiste, cultivate pe temelia comunităţii de orînduire, concepţie despre lume, interese şi ţeluri care unesc ţările socialiste, raporturi care trebuie să fie bazate pe principiile internaţionalismului socialist şi întrajutorării tovărăşeşti, al respectului independenţei, suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Conducerea partidului şi statului nostru, în frunte cu secretarul general al partidului şi preşedintele Consiliului de Stat, au militat consecvent pentru înfăptuirea exemplară a acestei linii politice. Ca reprezentant al partidului şi statului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a vizitat Uniunea Sovietică, Republica Populară Chineză, Iugoslavia, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia, Mongolia, Republica Democrată Vietnam, Republica Populară Democrată Coreeană, iar, la Bucureşti, s-a întîlnit cu conducători de partid şi de stat ai Ungariei, Republicii Democrate Germane, Cubei. Întîlnirile şi convorbirile tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu tovarăşul Leonid Brejnev, Mao Tzedun, Iosip Broz Tito, Todor Jivkov, Janos Kadar, Edward Gierek, Gustav Husak, Erich Honecker, Fidel Castro, Le Duan, Kim Ir Sen, J. Ţedenbal au constituit evenimente de mare însemnătate atît pentru dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare frăţească dintre ţara noastră şi ţările respective, cît şi ca o contribuţie activă la cauza unităţii ţărilor socialiste, a întăririi colaborării lor. Sînt cunoscute, de asemenea, eforturile depuse de conducerea partidului şi statului nostru, în mod deosebit de secretarul general al partidului, pentru făurirea unor relaţii de tip nou între ţările socialiste, care să constituie prototipul relaţiilor viitoare dintre toate statele lumii. „Enumerînd cîteva din normele ce izvorăsc din concepţia materialist dialectică, din învăţătura marxist-leninistă, cu privire la relaţiile şi căile de întărire a colaborării şi unităţii ţărilor socialiste, avem în vedere că, de comun acord cu toate ţările socialiste, să acţionăm în scopul precizării cît mai amănunţite a acestor norme de bază, făcînd totul ca ele să călăuzească permanent activitatea fiecărei ţări socialiste, realizînd astfel în viaţă noua etapă de relaţii care să exercite o puternică atracţie asupra tuturor popoarelor lumii", sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Eforturile partidului nostru, ale secretarului său general, de a netezi calea spre înţelegere şi încredere între toate ţările socialiste sînt bine cunoscute şi apreciate de întregul nostru popor, cît şi peste hotarele ţării.

Partidul şi statul nostru acordă o atenţie deosebită dezvoltării relaţiilor cu ţările care au păşit pe drumul afirmării independente, apreciind că relaţiile cu aceste state au o mare însemnătate atît sub raport economic, cît şi politic, ele înscriindu-se în ansamblul politicii noastre de luptă împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului. Conducerea partidului şi statului nostru, în mod deosebit tovarăşul Nicolae Ceauşescu, este permanent preocupată de cultivarea unor relaţii tot mai bune cu aceste ţări.

O deosebită importanţă pentru evoluţia relaţiilor României cu ţările în curs de dezvoltare au avut-o vizitele efectuate de secretarul general al partidului şi preşedintele Consiliului de Stat în opt ţări ale Africii, convorbirile cu preşedinţii Algeriei, Houari Boumediene, Republicii Africa Centrală, J. B. Bokassa, Republicii Populare Congo, Marien N'Gouabi, Zairului, Mobutu Sese Seko, Zambiei, Kenneth Kaunda, Tanzaniei, Julius Nyerere, Sudanului, Gaafar El Numeyri, Egiptului, Anwar Sadat. Vizita a constituit un moment remarcabil în promovarea relaţiilor de prietenie şi solidaritate dintre poporul român şi popoarele africane. Şeful statului român a avut, cu acelaşi prilej, convorbiri cu reprezentanţi ai unor mişcări de eliberare naţională din ţările africane, cărora ţara noastră le acordă un puternic sprijin material, politic şi diplomatic, în vederea dobîndirii independenţei de stat.

Şeful statului român a vizitat, de asemenea, o serie de ţări în curs de dezvoltare din Asia — India, Pakistan, Iran — momente de referinţă în extinderea relaţiilor ţării noastre cu aceste state.

„Fiind ea însăşi ţară în curs de dezvoltare, România înţelege bine preocuparea acestor state ; ştim că realizarea progresului economico-social cere eforturi mari din partea fiecărui stat pentru folosirea cît mai eficientă a potenţialului uman şi material de care dispune — subliniază tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Totodată, aceasta presupune dezvoltarea largă a colaborării şi întrajutorării active între aceste ţări. În acelaşi timp, este necesar să se extindă colaborarea internaţională şi cu alte state. În primul rînd, apreciem că ar avea o mare importanţă cooperarea multilaterală cu ţările socialiste, care le pot acorda un sprijin puternic pentru lichidarea stării lor de înapoiere. În acelaşi timp, aceste ţări au nevoie să-şi lărgească colaborarea cu toate celelalte state ale lumii, inclusiv cu ţările capitaliste dezvoltate. Ceea ce se cere este ca la baza colaborării economice şi tehnico-ştiinţifice să fie aşezate principiile respectului independenţei, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, ca relaţiile de colaborare sau ajutor să nu fie legate de nici un fel de condiţie politică, ci să contribuie la crearea unei industrii şi agriculturi puternice, independente, în fiecare ţară. În ce o priveşte, România va extinde şi în viitor relaţiile cu toate ţările care au păşit pe calea dezvoltării independente, pe baza acestor principii, făcînd totul ca legăturile de cooperare cu acestea să corespundă avantajului reciproc, să asigure progresul general al fiecărei ţări, ridicarea bunăstării materiale şi spirituale a fiecărui popor".

Acţionînd în spiritul principiilor coexistenţei paşnice, România dezvoltă relaţii multilaterale cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, pentru lărgirea colaborării economice, politice, tehnico-ştiinţifice şi culturale. Un rol remarca-

bil în dezvoltarea acestor raporturi a avut șeful statului român, care a vizitat Franța, Austria, Finlanda, Belgia, Luxemburg, Statele Unite, Turcia, primind, la rîndul său, vizita președinților Finlandei, Austriei, Franței, R. F. a Germaniei, Statelor Unite. Convorbirile președintelui Nicolae Ceaușescu cu președinții Georges Pompidou, Franz Jonas, Urho Kekkonen, Gustav Heinemann, Richard Nixon, au însemnat contribuții remarcabile la dezvoltarea relațiilor între țara noastră și țările respective, aporturi constructive în direcția destinderii și cooperării între state, a înfăptuirii dezideratului vital al lumii noastre — asigurarea păcii.

Ca urmare a acestei ample activități a conducerii noastre de partid și de stat, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, țara noastră întreține azi relații diplomatice cu 109 țări și relații economice cu peste 110 state, ceea ce confirmă în chip strălucit justețea politicii externe a partidului și statului nostru.

Îndeplinindu-și rolul de detașament al marelui front revoluționar antiimperialist, partidul își întărește relațiile de solidaritate cu toate partidele comuniste și forțele revoluționare, democratice, antiimperialiste, de pretutindeni. Secretarul general al partidului nostru a avut, în ultimii ani, convorbiri și întîlniri cu numeroși conducători ai partidelor comuniste, atît din țările socialiste cît și din țările capitaliste sau în curs de dezvoltare. Aceste convorbiri au contribuit la consolidarea relațiilor de solidaritate internaționalistă dintre partidul nostru și partidele respective, la întărirea solidarității internaționale a mișcării comuniste și muncitorești, a frontului antiimperialist.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu are un merit remarcabil atît în stabilirea principiilor care stau la baza relațiilor României cu toate statele — respectarea independenței și suveranității naționale, a deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc —, în aplicarea fermă și neabătută a acestor principii în relațiile externe ale României cît și în lupta pentru afirmarea acestor principii în relațiile dintre toate statele lumii. Sînt unanim recunoscute eforturile depuse de conducerea țării noastre, îndeosebi de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru ca aceste principii să devină norme fundamentale de comportare a tuturor țărilor lumii. Un act deosebit de însemnat în acest sens l-a constituit semnarea Declarațiilor solemne comune cu Belgia, Luxemburg și Pakistan, documente de înaltă ținută, care consfințesc principiile ce guvernează relațiile României cu aceste țări, care trebuie să guverneze raporturile dintre toate statele lumii.

Ampla activitate desfășurată de conducerea noastră de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe plan internațional a asigurat partidului, țării noastre, poporului român, un înalt prestigiu și autoritate, a făcut ca România socialistă să aibă prieteni apropiați pe toate meridianele lumii. Cuvîntul partidului și statului nostru este privit cu respect și interes pretutindeni în lume, contribuția efectivă a țării noastre la rezolvarea marilor probleme internaționale, la crearea unui climat de cooperare și destindere, la triumful cauzei păcii și socialismului în lume, este unanim apreciată.

Este aceasta un bilanț strălucit al activității depuse de partidul nostru, în mod deosebit de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, la cei 55 de ani de viață și 40 de ani de activitate de partid, conduce cu înțelepciune, vigoare și înaltă răspundere destinele poporului român spre noi trepte de civilizație și progres, spre comunism, în condiții de pace și colaborare activă cu toate popoarele lumii.

Ion Cârje

MOSCOVA
Întîlnire cu tovarășul Leonid Brejnev

EMINENT MILITANT PENTRU CAUZA SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

Marile realizări în domeniul construcției socialiste, prețuirea de care se bucură politica externă a țării noastre, profund atașată idealurilor de pace și progres ale umanității, sînt indisolubil legate de numele secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Personalitatea dinamică a conducătorului partidului și statului nostru, rolul său în făurirea României noi, aportul său remarcabil la promovarea destinderii și colaborării internaționale, la așezarea raporturilor dintre state pe baza principiilor de egalitate, respectare a independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și renunțarea la forță sau amenințarea cu folosirea forței, sînt astăzi larg recunoscute dincolo de fruntariile țării.

Reproducem din aprecierile exprimate în ultimii ani la adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu de către personalități politice de înaltă răspundere și de către alți reprezentanți ai vieții politice și publice din diferite țări, publiciști și observatori politici.

Ilustrăm aceste pagini cu imagini din vizitele făcute peste hotare în ultimii ani de tovarășul Nicolae Ceaușescu, contactele personale și convorbirile directe făcînd parte integrantă din activitatea desfășurată de conducătorul partidului și statului nostru pentru promovarea cauzei socialismului, păcii și progresului în lume.

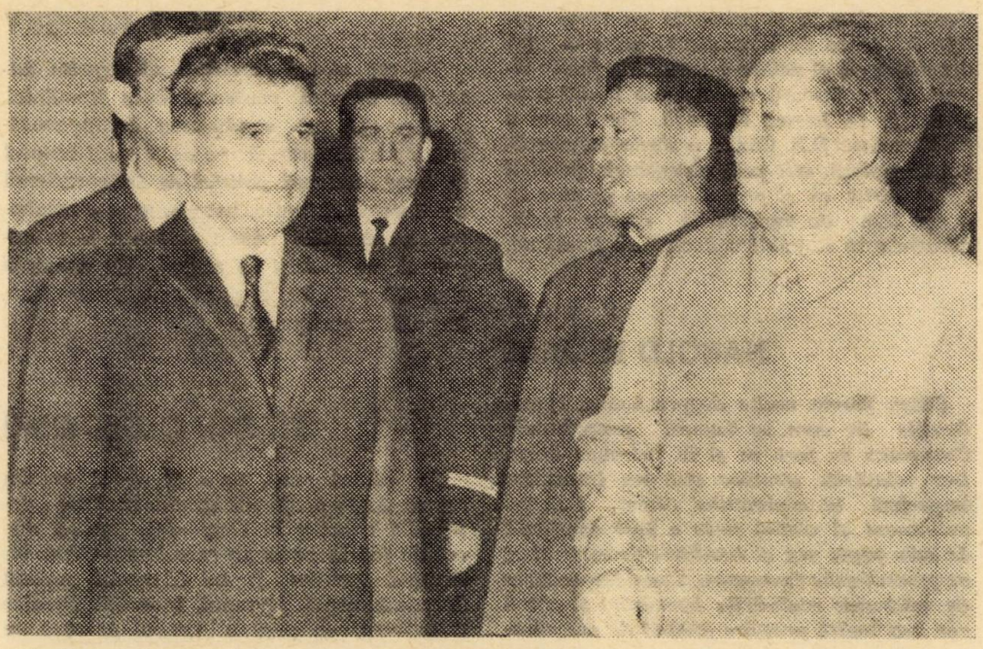

PEKIN
Întîlnire cu tovarășul Mao Tzedun

IOSIP BROZ TITO

Primirea caldă și cordială pe care v-au făcut-o cetățenii capitalei noastre reflectă sentimentele sincere de simpatie și prietenie pe care popoarele Iugoslaviei le nutresc față de poporul român, precum și stima față de dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, om de stat și conducător de partid eminent al României socialiste.

KIM IR SEN

Poporul nostru dă întotdeauna o înaltă prețuire relațiilor de prietenie și colaborare cu poporul român, statornicite în lupta pentru realizarea țelurilor și idealurilor comune, se bucură în mod sincer de realizările strălucite dobîndite de harnicul și talentatul popor român în construirea societății noi, sub conducerea justă a Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

TODOR JIVKOV

Permiteți-mi că, în numele Comitetului Central al partidului nostru și guvernului popular, în numele oamenilor muncii din capitală și al întregului popor bulgar, să adresez cel mai cordial salut și să felicit cu prilejul semnării tratatului pe scumpii noștri oaspeți — membri ai delegației române de partid și guvernamentale, în frunte cu eminentul activist de partid și de stat, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

LE DUAN

Sîntem foarte fericiți să remarcăm că, în cursul ultimilor ani, relațiile de prietenie și colaborare frățească dintre Vietnam și România s-au consolidat și dezvoltat continuu. Actuala vizită de prietenie în Republica Democrată Vietnam a delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul președinte Nicolae Ceaușescu, va contribui cu siguranță la consolidarea și dezvoltarea pe mai departe a solidarității și a prieteniei profunde care unesc de multă vreme cele două popoare ale noastre.

ERICH HONECKER

Tovarășul Ceaușescu a relevat în cuvîntarea sa cuceririle socialiste pe care le-au obținut oamenii muncii din România sub conducerea partidului lor comunist. În acest bilanț impresionant se reflectă realizările remarcabile, eforturile neobosite ale clasei muncitoare și ale întregului popor al Republicii Socialiste România. În numele delegației noastre de partid și guvernamentale, aș vrea să vă felicit, stimați tovarăși și prieteni, în modul cel mai cordial, pentru bunele rezultate obținute în munca dumneavoastră.

PORȚILE DE FIER
Întîlnire cu tovarășul Iosip Broz Tito

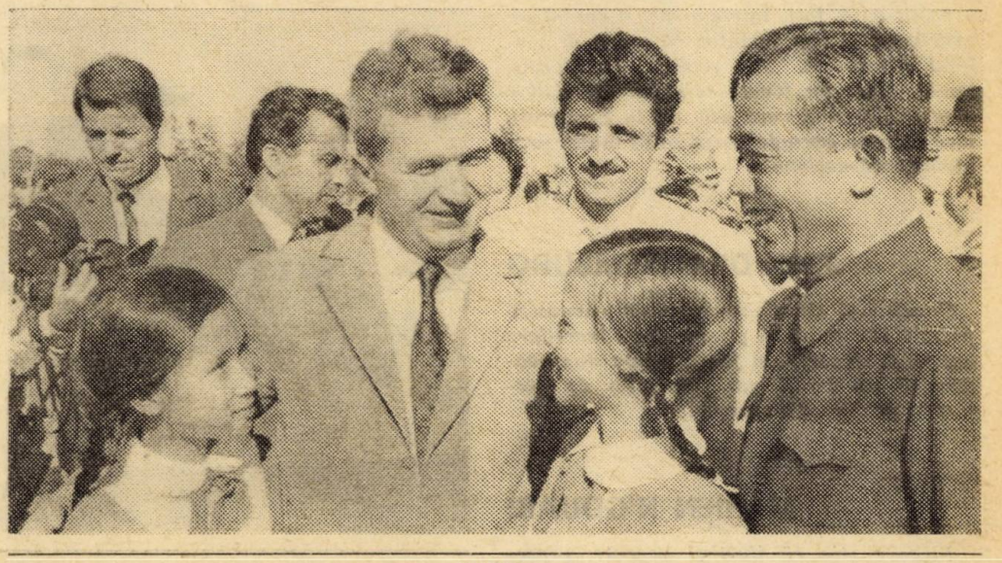

HANOI
Întîlnire cu tovarășul Le Duan

ANWAR SADAT

Poporul nostru vă salută în calitatea dumneavoastră de conducător al unei țări care luptă pentru independența și libertatea ei și care crede în principiile nobile pentru care luptă în vederea instaurării libertății, păcii și bunăstării.

NORODOM SIANUK

Permiteți-mi să-mi amintesc că încă înainte de a-l întîlni la Pekin, anul trecut, am avut o mare admirație pentru președintele Nicolae Ceaușescu, pentru opera sa imensă în serviciul păcii, în dezvoltarea economică și socială a României. De aceea, am dorit cu pasiune să-l cunosc personal, pentru a lega o adevărată prietenie între noi. Fericirea de a-l cunoaște personal am avut-o la Pekin anul trecut și pot spune acum că șederea mea aici, în România, a întărit și mai mult prietenia și stima noastră reciprocă.

RICHARD NIXON

Am avut prilejul de a vizita peste 60 de țări ale lumii. Dintre toate țările pe care le-am vizitat, niciuna nu-mi va rămîne mai neștearsă în amintire ca România. Aceasta, atît datorită convorbirilor pe care le-am avut cu dumneavoastră, domnule președinte, convorbiri care vor fi înregistrate în istorie pentru că ele au servit cauzei păcii, cît și pentru că ne-am bucurat de o primire minunată, foarte călduroasă din partea poporului român, pretutindeni unde am fost.

Domnule președinte, am convingerea, și sînt încredințat că și dumneavoastră aveți aceeași convingere după această vizită, că, în pofida deosebirilor politice, popoarele lumii sînt hotărîte să acționeze ca unul.

KENNETH DAVID KAUNDA

M-am reîntîlnit aici, la O.N.U., cu președintele Nicolae Ceaușescu și l-am felicitat călduros pentru cuvîntarea pe care a rostit-o. A fost, într-adevăr, o cuvîntare excelentă și sînt încîntat că am avut prilejul s-o ascult. Am regăsit cu plăcere ideile care au făcut obiectul discuțiilor avute împreună vara aceasta la București, idei care ne apropie pozițiile în multe probleme internaționale.

JEAN DE LUXEMBURG

Curajul și clarviziunea dumneavoastră permit României să privească cu încredere aceste desfășurări și fac din țara dumneavoastră un interlocutor deosebit de prețios în problemele europene.

MARIEN N'GOUABI

Fiecare știe că ilustrul oaspete, președintele Ceaușescu, este fiul demn al unei națiuni care, prin politica sa de independență națională și prietenie cu toate statele iubitoare de libertate și pace — fără deosebire —, și printr-o economie foarte dinamică, se bucură astăzi de o înaltă considerație în lumea întreagă. Dacă este o țară pe care R.P. Congo o simte cu adevărat apropiată, atît prin obiectivele politicii sale interne cît și prin viziunea pe care ea o are față de raporturile dintre state, aceasta este Republica Socialistă România.

HAROLD WILSON

Știam foarte multe despre înalta considerație de care se bucură președintele Ceaușescu în țara sa și în întreaga lume. Dar relatările altcuiva sînt un înlocuitor imperfect al contactului direct. Punctul culminant al vizitei mele a fost constituit de cele șapte ore și jumătate de convorbiri cu președintele Ceaușescu. Consider extrem de valoroase realizările României și acord cea mai înaltă prețuire atitudinii președintelui Ceaușescu față de problemele încă nerezolvate, intențiilor și speranțelor sale de viitor.

BRUNO KREISKY

Vă rog să-mi permiteți să exprim admirația noastră pentru politica României, desfășurată sub conducerea dumneavoastră. Această politică v-a adus mult respect în lume ; această politică de independență a constituit, practic, baza pentru o colaborare cu Austria. Acest lucru a fost exprimat nu numai în cadrul Organizației Națiunilor Unite, ci și în cadrul european, în politica europeană.

STEFAN OLSZOWSKI

În primul rînd, aș dori să-mi exprim recunoștința profundă pentru invitarea delegației noastre în România, pentru discuțiile foarte bune pe care le-am avut, îndeosebi pentru faptul că m-ați primit dumneavoastră personal, tovarășe Nicolae Ceaușescu, și pentru timpul pe care mi l-ați consacrat, pentru analiza profundă a problemelor pe care ați dorit să ni le prezentați. Aș vrea să vă asigur că gîndurile

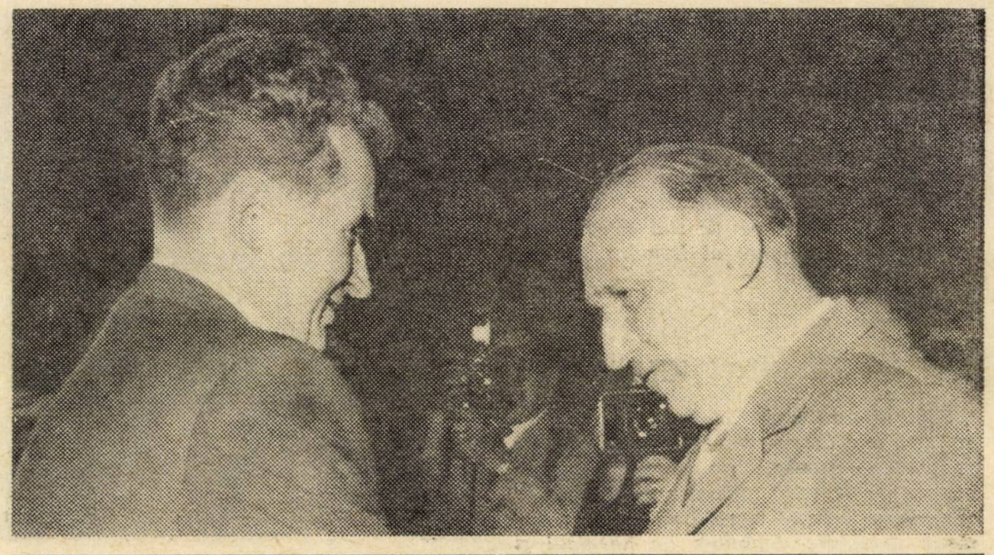

GIURGIU
Întîlnire cu tovarășul Todor Jivkov

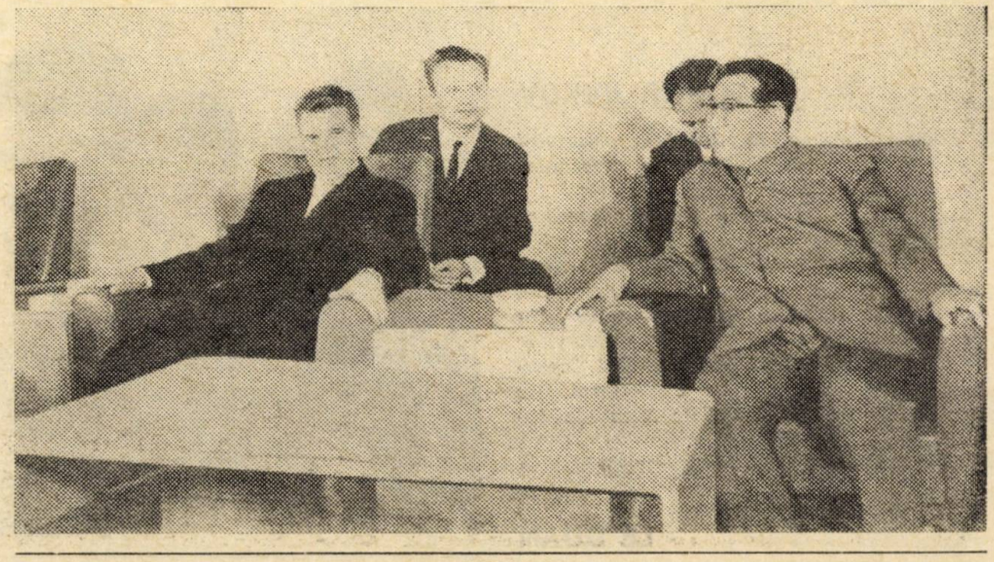

PHENIAN
Întîlnire cu tovarășul Kim Ir Sen

dumneavoastră o să le prezint fidel conducerii noastre, considerînd că aprecierile dumneavoastră constituie o contribuție importantă la dialogul care există astăzi între partidele noastre.

EDVARD HAMBRO

președintele celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

Sînt foarte fericit de ocazia pe care o voi avea de a mă întîlni cu președintele României, Nicolae Ceaușescu, aici, la Națiunile Unite. Nu numai pentru că îl admir foarte mult, dar și pentru că sînt profund convins că politica externă a României se bazează pe principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite și pe voința fermă de a găsi noi posibilități pentru o și mai strînsă cooperare cu toate statele lumii, în mod deosebit cu cele europene, indiferent de sistemul lor politic, social și economic.

Reproducem, în continuare, opiniile unor publiciști străini care l-au cunoscut personal sau au editat ori prefațat lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu apărute peste hotare

DIMCE BELOVSKI

Iugoslavia

Forța personalității de om de stat a lui Nicolae Ceaușescu își pune pecetea asupra tuturor eforturilor care se depun pe planul întăririi continue a Partidului Comunist Român și al înfăptuirii rolului său conducător, al țelurilor și năzuințelor naționale, al renașterii economice generale, al dezvoltării relațiilor sociale, întăririi unității naționale și al rolului și aportului Republicii Socialiste România pe plan internațional.

Locul remarcabil și deosebit de activ pe care România socialistă îl ocupă azi în relațiile internaționale este legat de personalitatea și activitatea lui Nicolae Ceaușescu. Prin lupta sa pentru egalitatea în drepturi a popoarelor, respectarea suveranității naționale și a integrității teritoriale a tuturor țărilor, prin contribuția ei deosebit de remarcabilă la dezvoltarea colaborării internaționale, România defrișează și lărgește spațiile solidarității și apropierii internaționale.

GOICHI KUSANO

Japonia

Investit cu cele mai înalte răspunderi în partid și în stat, Ceaușescu are posibilitatea de a-și pune în valoare puternica sa personalitate, slujindu-și cu pasiune și talent patria. Popularitatea și simpatia de care se bucură atît în țara sa, cît și peste hotare, sînt o recunoaștere a meritelor sale excepționale, a inteligenței și energiei creatoare pe care le dedică poporului său, ideilor nobile ale progresului și păcii.

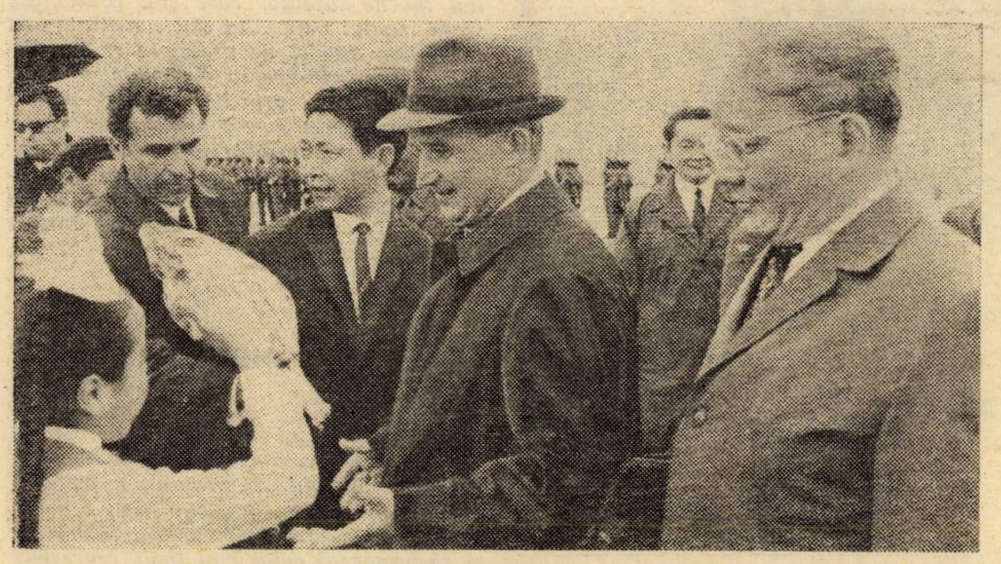

ULAN BATOR
Întîlnire cu tovarășul Jumjaaghiin Țedenbal

DR. FRITZ HODEIGE

R. F. a Germaniei

Cînd am făcut cunoștință cu scrierile lui Nicolae Ceaușescu mi-am dat seama imediat că nu te poți ocupa de științele sociale contemporane fără să cunoști ideile autorului român. Domnul Ceaușescu exprimă teoretic o practică de construcție socială originală. Ideea națiunii române care-și hotărăște singură destinul este ideea majoră a cărții, care nu contrazice, ci este în deplină concordanță cu cealaltă idee a internaționalismului socialist.

VARȘOVIA
Întîlnire cu tovarășul Edward Gierek

DONALD CATCHLOVE

Anglia

Ceaușescu este cunoscut astăzi în lume ca un om iubitor de pace, ca unul din marii promotori ai destinderii în viața internațională.

Orice acțiune a președintelui Ceaușescu, în special în sfera relațiilor internaționale, este urmărită cu mult interes. Ideile sale în problemele dezarmării mondiale, în problemele general-europene și în legătură cu desființarea barierelor care separă omenirea cîștigă un auditor tot mai vast.

PIERRE HASSNAIRE

Franța

Personalitatea președintelui Ceaușescu apare în lumea politică de azi ca o revelatoare chintesență a expresiei de voință, demnitate, curaj și responsabilitate. Într-o lume traumatizată de conflictele trecutului apropiat și în care

VIENA
Întîlnire cu președintele Franz Jonas

CLAUDE BONNEFOY
Franța

Președintele Ceaușescu ne-a devenit cunoscut nouă, celor din Franța, pentru rolul important pe care a știut să-l dea României pe arena internațională, pentru modul în care el concepe progresul țării sale, în practica reală a socialismului. Ceea ce frapează în mod deosebit la acest om este logica și suplețea gîndirii sale, priceperea sa de a adapta în mod constant teoria la practică. Ceea ce se degajă cu pregnanță din lectura textelor președintelui Ceaușescu este prezența unui om pentru care cuvintele adevăr, pace, socialism *nu sînt simple lozinci, ci realități vii, cărora el le consacră toate capacitățile.*

MICHEL P. HAMELET
Franța

Întruchipînd dintotdeauna un militant, șeful statului român a rămas și rămîne un mare om de omenie. Destinul lui de luptător care și-a consacrat viața binelui poporului său constituie un tulburător model de probitate și simplitate. Orice întîlnire cu el devine un moment de neuitat prin libertatea de spirit și independența care-l guvernează. Astfel de oameni apropie popoarele, și în rodnica istorie a relațiilor franco-române ei constituie un suport al permanenței în cadrul unei cooperări tot mai ample și mai eficiente.

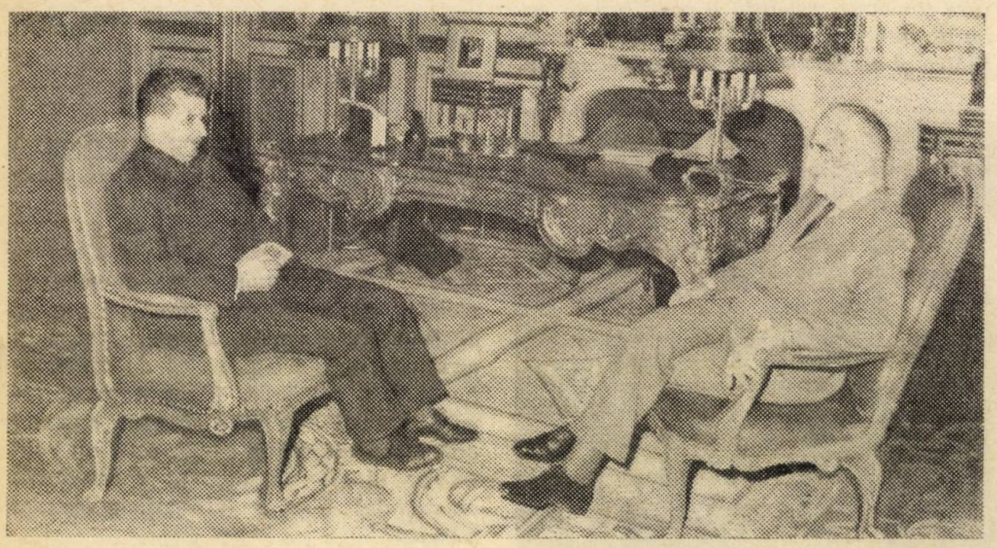

PARIS
Convorbire cu președintele Georges Pompidou

astăzi se caută cu tot mai multă insistență căile eficiente ale păcii, cooperării și securității, o astfel de personalitate are de îndeplinit un rol din cele mai esențiale — acela de a exprima năzuințele unui popor pentru care cuvîntul independență devine sine qua non cu existența sa națională, cu dreptul de a-și determina singur destinul și a-și clădi un viitor pe măsura virtuților sale.

HEIKKI REENPAA
Finlanda

Apariția acestui volum, într-o aleasă tălmăcire și ținută grafică, reprezintă un semn de omagiu, de prețuire a politicii externe românești, care și-a găsit o prestigioasă afirmare prin glasul autorizat și respectat al celui mai înalt reprezentant al țării — președintele Nicolae Ceaușescu, personalitate eminentă a vieții internaționale. Rolul domnului Nicolae Ceaușescu în politica europeană, în viața internațională, este unul central.

TEHERAN
Întîlnire cu Șahinșahul Aryamehr

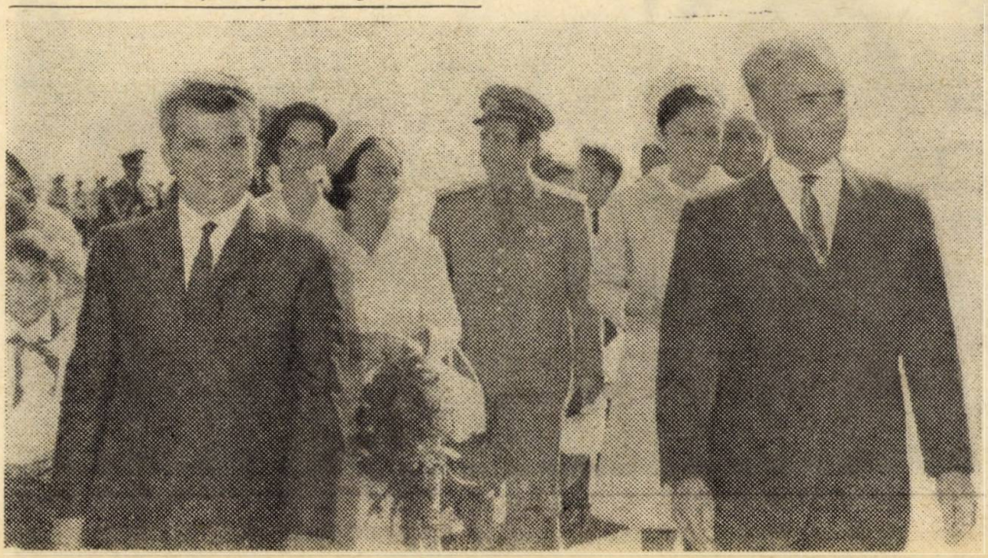

MIHAIL STERIADE
Belgia

Nicolae Ceaușescu e la curent cu totul. Orice activitate umană îl interesează și încearcă să se inițieze în cele mai recente descoperiri ale spiritului uman. Prezent peste tot, simplu, curajos, animat de idealul unității, al libertății, înțelegînd supremele obligații care decurg din acestea, al activității colective, bazată pe responsabilitatea individuală, el are o foarte înaltă idee despre demnitatea conducătorului.

Pentru a conchide, gîndesc că pot afirma că ne găsim în fața unei personalități excepționale.

Personalitatea șefului statului român oglindită în presa străină

„Synthèses"
Belgia

Stilul personal al președintelui Nicolae Ceaușescu îl constituie contactul direct și permanent cu poporul, consultările colective, experiențele locale sau regionale, conferințele tehnice și discuțiile prin intermediul presei sau prin reuniuni publice.

Acesta este omul în plină putere, stăpîn pe el, care se află la conducerea unei țări în plină înflorire. Un om în a cărui personalitate patriotismul înflăcărat se îmbină cu o vastă inteligență și o activitate neobosită, omul care vede întotdeauna limpede și exact, dotat cu tezaurul unei imense experiențe.

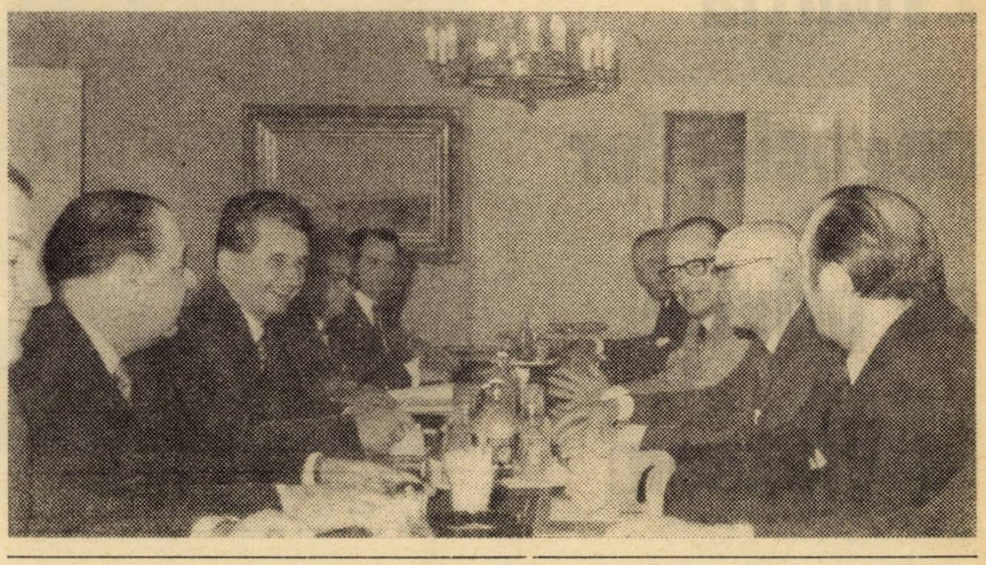

HELSINKI
Convorbire cu președintele Urho Kekkonen

„L'Unità"
Italia

Secretarul general al partidului și șeful statului român, Nicolae Ceaușescu, este unul dintre cei mai prolifici conducători politici din acești ani. Însuși stilul său de conducere îi impune o asemenea caracteristică. El nu numai că ia cuvîntul, prezentînd rapoarte sau făcînd simple intervenții în organele cele mai importante ale partidului și statului, dar participă la toate principalele conferințe naționale, călătorește prin țară, prin străinătate, participă la întruniri și adunări, publică el însuși articole, primește numeroși oaspeți străini, acordă interviuri ziarelor din alte țări.

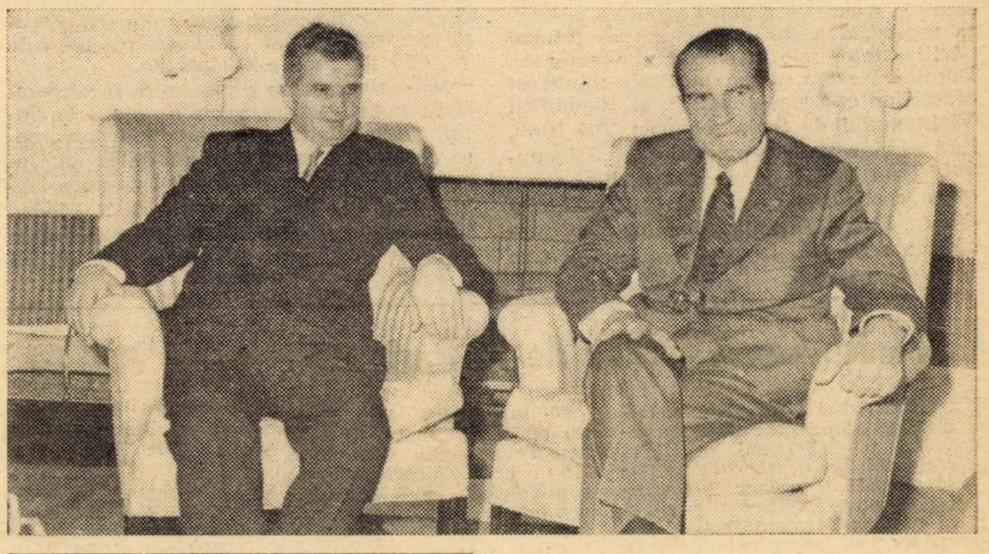

CASA ALBĂ
Întrevedere cu președintele Richard Nixon

Tribuna Politica
Italia

Liderul român, spre deosebire de mulți alții, arată că are ceva de spus, mai ales după ce a înfăptuit ceva ; de aceea, fiecare cuvînt al său, fiecare frază capătă o greutate și o valoare diferită de atîtea altele asemănătoare. Discursurile sale nu au patosul unei promisiuni, nici caracterul vag al unei speranțe, ci forța unei trainice mărturii nemijlocite : România. De fapt, dacă e adevărat că spunînd Ceaușescu se înțelege România, e tot atît de adevărată și reciproca.

BRUXELLES
Întîlnire cu regele Baudouin

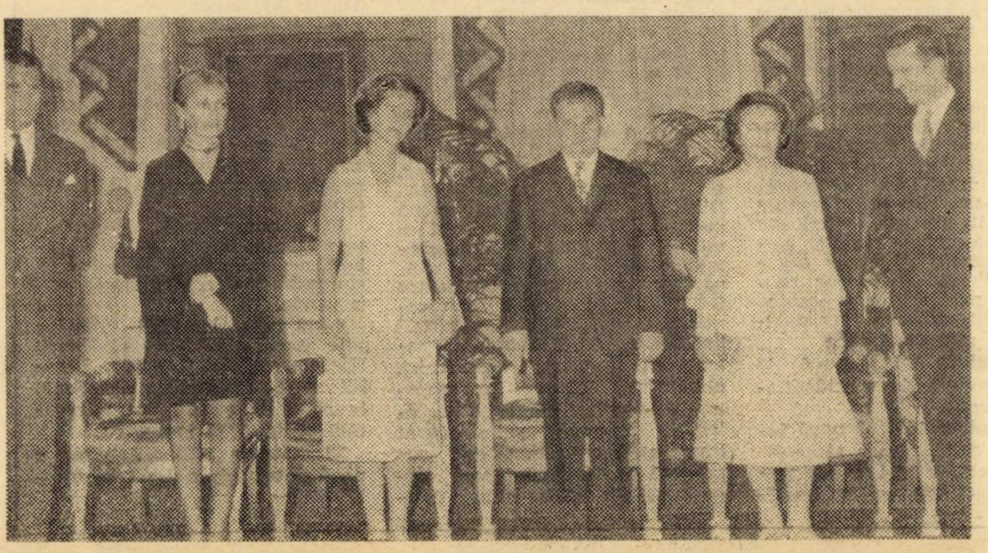

Televiziunea vest-germană

România duce o politică militantă pentru securitate în Europa, de conlucrare cu toate statele, indiferent de sistemul lor politic și social, în scopul punerii unor baze reale și trainice pentru destindere, înțelegere și pace. Întreaga politică externă a României este caracterizată prin dinamism, rațiune și sinceritate. Președintele Nicolae Ceaușescu este un campion al acestei politici.

„U. P. I."
New York

În memoria românilor, nici un om de stat nu a avut prestigiul de care se bucură domnul Ceaușescu pe lîngă popor. Solidaritatea între partid, popor și primul său secretar este indiscutabilă.

„The Japan Times"

Personalitatea președintelui României, Nicolae Ceaușescu, este o forță care va intra în istorie ca omul care a extins granițele independenței României cu o îndrăzneală ce a uimit întreaga omenire.

Evoluția negocierilor cu privire la Vietnam

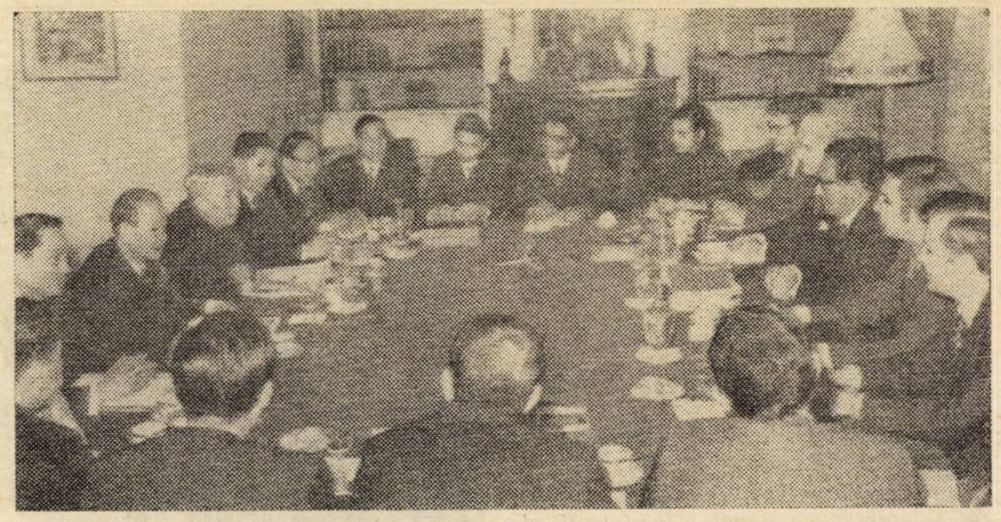

Saint-Nom La Bretêche, lîngă Paris. Aici s-au desfășurat convorbirile confidențiale dintre Le Duc Tho (al treilea din stînga) și Kissinger (al treilea din dreapta)

La începutul acestei săptămîni, pentru prima oară în cei patru ani de cînd se desfășoară, în paralel, atît conferința cvadripartită cît și negocierile confidențiale, în capitala franceză se putea semnala prezența reprezentanților principali ai tuturor părților interesate în conflictul vietnamez. Duminică seara, sosea la Paris ministrul afacerilor externe al G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, Nguyen Thi Binh, luni dimineața — reprezentantul Saigonului, Tran Van Lam. În sfîrșit, luni seara sosea consilierul special al președintelui S.U.A., Henry Kissinger, Le Duc Tho, consilier special al delegației R.D. Vietnam, se afla de asemenea la Paris. Astfel că, marți dimineața, a putut avea loc o nouă întîlnire între Le Duc Tho și Henry Kissinger, desfășurată, de data aceasta, la Centrul de conferințe internaționale din L'Avenue Kléber, sediul celor 174 de ședințe ale conferinței de pace cvadripartite.

Intensa activitate diplomatică în circumstanțele actuale cunoscute a produs în rîndul observatorilor o vie reacție și numeroase comentarii privind posibilitatea unei apropiate semnări a acordului de pace stabilit încă din luna octombrie 1972. Pledau în favoarea acestei supoziții numeroase fapte și declarații înregistrate în ultima vreme. Astfel, la sosirea la Paris, Nguyen Thi Binh arăta că s-a întors în capitala Franței cu instrucțiuni din partea guvernului său pentru a „depune toate eforturile în vederea semnării acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam". Fără a preciza data fixată pentru parafarea acordului, ministrul de externe al G.R.P. a afirmat: „Depunem toate eforturile pentru a ajunge grabnic la un acord. Totul depinde de guvernul american și de administrația de la Saigon".

Pînă la întrunirea de marți a protagoniștilor principali și, mai ales, după încheierea celei de-a 174-a ședințe a conferinței

Cronica convorbirilor de la Paris

Răspunzînd interesului exprimat de numeroși cititori ai revistei, publicăm mai jos filmul convorbirilor desfășurate la Paris — atît în cadrul conferinței de pace cvadripartite, cît și al negocierilor confidențiale angajate de reprezentanții R.D Vietnam și S.U.A. — consacrate reglementării politice a problemei vietnameze.

13 mai 1968. Se deschid discuțiile preliminare asupra păcii în Vietnam. Guvernul R.D. Vietnam este reprezentat de Xuan Thuy, administrația americană de ambasadorul Averell Harriman.

Noiembrie-decembrie 1968. Se întreprind consultări în vederea lărgirii cadrului conferinței de la Paris, prin participarea Frontului Național de Eliberare și a administrației saigoneze.

18 ianuarie 1969. Are loc prima ședință a conferinței cvadripartite asupra restabilirii păcii în Vietnam. La tratative iau parte delegațiile R.D. Vietnam, S.U.A., Frontului Național de Eliberare și reprezentanți ai administrației de la Sigon.

4 August 1969. Are loc prima convorbire confidențială dintre reprezentantul R. D. Vietnam Le Duc Tho și consilierul special al președintelui S.U.A., Henry Kissinger.

6 mai 1970. Cea de a 66-a ședință din cadrul conferinței cvadripartite de la Paris nu are loc în urma protestului delegațiilor R. D. Vietnam și G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud față de reluarea bombardamentelor americane la nord de paralela 17.

26 septembrie 1970. Este anunțat oficial faptul că cei doi consilieri — Le Duc Tho și Kissinger — poartă convorbiri confidențiale în legătură cu rezolvarea problemei vietnameze.

1 iulie 1971. La cea de-a 119-a ședință a conferinței cvadripartite, Frontul Național de Eliberare propune planul în șapte puncte cu privire la căile de reglementare a conflictului din Vietnam. Propunerile incluse in document vizează, în esență, crearea unui cadru favorabil unei soluționări concrete a situației vietnameze și ele se referă la: punerea simultan de acord a părților asupra evacuării în condiții de securitate a efectivelor militare în cauză și a prizonierilor; instituirea, imediat ce părțile vor ajunge la un acord privind retragerea trupelor, a încetării focului între forțele armate populare de eliberare și efectivele militare ale Statelor Unite; constituirea unui guvern larg de înțelegere națională care să-și asume funcțiile corespunzătoare în perioada dintre restaurarea păcii și alegerile generale, al căror organizator să fie: realizarea reunificării, prin mijloace pașnice pe baza discuțiilor și acordurilor dintre cele două zone.

17 noiembrie 1971. După 12 runde, convorbirile confidențiale se întrerup.

28 decembrie 1971. O nouă întrerupere a ședințelor săptămînale ale conferinței cvadripartite, datorată unei noi intensificări a bombardamentelor americane asupra teritoriului R.D. Vietnam.

19 iulie 1972. Are loc o nouă întrevedere confidențială între Le Duc Tho și Henry Kissinger.

15 septembrie — 12 octombrie 1972. Cei doi negociatori, reprezentanți ai guvernelor R.D. Vietnam și S.U.A., se întîlnesc în repetate rînduri.

8 octombrie 1972. Le Duc Tho și Xuan Thuy se întîlnesc cu Henry Kissinger și adjunctul acestuia, generalul Alexander Haig. Partea vietnameză avansează un proiect de acord asupra încetării focului în Vietnam și a căilor de restabilire a păcii.

26 octombrie 1972. Se dă publicității „Declarația guvernului R.D. Vietnam privind stadiul actual al negocierilor în problema vietnameză", care cuprinde textul acordului intervenit la 22 octombrie între R.D. Vietnam și S.U.A., în urma negocierilor dintre cele două părți și a schimburilor de mesaje dintre primul ministru al R. D. Vietnam, Fam Van Dong, și președintele Statelor Unite, Richard Nixon. Cele nouă puncte ale acordului prevăd ca măsuri concrete de reglementare pașnică a problemei vietnameze: respectarea de către S.U.A. a independenței, suveranității, unității și integrității teritoriale a Vietnamului, retragerea trupelor americane, eliberarea tuturor persoanelor capturate și deținute, alegeri generale, cu adevărat libere și democratice sub supraveghere internațională, organizate de un consiliu național de reconciliere și înțelegere națională, din trei componente, reunificarea Vietnamului, în etape, prin mijloace pașnice, constituirea unei comisii internaționale de control și supraveghere. Conform înțelegerii — se arată în Declarație — acordul urma să fie semnat la 31 octombrie. Invocînd însă unele dificultăți, guvernul S.U.A. amînă semnarea documentului, cerînd prelungirea negocierilor.

28 octombrie 1972. Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud publică o declarație în care își exprimă adeziunea față de prevederile cuprinse în Declarația R.D. Vietnam din 26 octombrie.

20—25 noiembrie 1972. Are loc a cincea rundă a convorbirilor confidențiale dintre Le Duc Tho și Kissinger.

4—13 decembrie 1972. Au loc noi întîlniri americano—nord-vietnameze. În același timp, se desfășoară convorbiri la nivelul experților, care pregătesc protocoalele adiționale la acord.

18 decembrie 1972. S.U.A. intensifică bombardamentele asupra întreg teritoriului R.D. Vietnam.

30 decembrie 1972. Președintele Nixon anunță suspendarea bombardamentelor și reluarea convorbirilor confidențiale la 8 ianuarie.

8—13 ianuarie 1973. Au loc alte șase întîlniri între Henry Kissinger și Le Duc Tho. Paralel se desfășoară întrevederile la nivel de experți, care continuă și după 13 ianuarie.

23 ianuarie 1973. Are loc o nouă întrevedere Le Duc Tho-Kissinger.

cvadripartite, în ultima săptămînă, negocierile cu privire la Vietnam au continuat neîntrerupt, la nivelul experților care pregătesc protocoalele adiționale la acord. Și la acest nivel s-a putut observa o intensificare a ritmului de lucru, consemnîndu-se, de pildă, ca fapt deosebit, întîlnirea experților și în cursul zilei de duminică.

Existau deci indicii care dovedeau clar o intensificare a ritmului negocierilor de la Paris. La aceasta se adăugau o serie de fapte petrecute în ultima vreme, de asemenea referitoare la situația din Vietnam. Un eveniment principal al perioadei în discuție a fost considerat recenta sesiune a Consiliului Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud — prima din acest an —, care a trasat bilanțul anului 1972, a fixat caracterul momentului actual și a elaborat prevederi concrete cu privire la strategia de viitor. În comunicatul dat publicității se subliniază că, în 1972, forțele armate și populația Vietnamului de Sud au obținut succese care au compromis serios politica de „vietnamizare" a războiului inițiată de Statele Unite. „Cerința principală, atît în momentul actual, cît și a perioadei următoare — arată, în raportul prezentat la sesiune, Huynh Tan Phat, președintele G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud — constă în extinderea frontului național, unirea tuturor forțelor patriotice, democratice și iubitoare de pace din Vietnamul de Sud". În acest sens, G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, se subliniază în raport, depune eforturi pentru realizarea unei largi solidarități și înțelegeri naționale, fapt pentru care s-a și pronunțat întotdeauna în vederea formării guvernului de coaliție din trei componente și creării Consiliului Național de reconciliere și înțelegere națională.

Comentînd importanța comunicatului publicat după încheierea Consiliului G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, care a cerut populației să continue lupta în toate domeniile — politic, diplomatic și militar — un purtător de cuvînt al G.R.P. a spus: „Atît timp cît Vietnamul nu este independent, liber, democrat, pașnic, neutru și prosper și atît timp cît Vietnamul nu este reunificat prin mijloace pașnice, lupta nu s-a terminat, ci continuă". Necesitatea stringentă a semnării acordului convenit, a restabilirii păcii în Vietnam, a fost din nou relevată în luările de poziție exprimate în aceste zile de diferite personalități ale vieții politice. „Este incontestabil că încetarea focului în Vietnam va deveni curînd o realitate", a afirmat premierul R.P. Chineze, Ciu En-lai. De asemenea, președintele R.F. a Germaniei, Gustav Heinemann semnala faptul că : „Toți locuitorii R.F. a Germaniei așteaptă vestea încetării războiului".

Poporul român, prin vocea celui mai înalt reprezentant al său, secretarul general al Partidului Comunist Român, își exprimă la rîndul său încrederea într-o rezolvare apropiată a problemei vietnameze. „Sperăm că se va ajunge în cel mai scurt timp la rezultatele pozitive în cadrul tratativelor care au loc la Paris — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Conferința organizației județene de partid Iași — obținîndu-se încetarea războiului din Vietnam, din întreaga Indochină, creîndu-se condițiile ca popoarele din această parte a Asiei să-și poată soluționa problemele fără nici un amestec din afară".

La închiderea ediției, se află din surse diplomatice iminența anunțării încheierii acordului cu privire la încetarea focului și restabilirea păcii în Vietnam. În acest caz, în zilele următoare ar urma să intervină semnarea oficială de către miniștrii de externe.

Liana Enescu

HELSINKI

Reluarea consultărilor multilaterale

Corespondență de la Dumitru Tinu

Aspect din timpul actualelor lucrări

Cea de-a doua etapă a consultărilor multilaterale de la Helsinki a debutat într-o atmosferă apreciată aici ca propice unei rodnice pregătiri a conferinței general-europene.

Participanții la reuniune, ca și observatorii politici apreciază ca fiind de o deosebită importanță pentru continuarea cu succes a negocierilor tocmai faptul că normele de procedură, asupra cărora s-a convenit în etapa anterioară, s-au impus ca norme de lucru asigurînd participarea la dezbateri a tuturor statelor, ca state independente și în condiții de deplină egalitate, în afara alianțelor militare. În intervențiile lor, numeroși participanți, printre care reprezentanții Ciprului, Maltei, Republicii San Marino au ținut să sublinieze cît de importantă este întronarea acestor principii. Și, desigur, cea mai bună confirmare în acest sens o constituie adevărul că în sala de conferințe se face auzit glasul tuturor statelor participante, ceea ce a permis să se acumuleze, în acest răstimp, un bogat capital de idei în problemele vitale ale securității și cooperării pe continentul european.

După cum este cunoscut, încă în prima etapă reprezentanții a numeroase țări, între care și România, au formulat o serie de propuneri privind problematica și modalitățile de organizare a viitoarei conferințe. În decada care a trecut de la reluarea lucrărilor, au fost, de asemenea, supuse atenției mai multe propuneri pentru ordinea de zi.

Din dezbaterile de pînă acum se detașează, ca o idee ce exprimă dorința și năzuința tuturor popoarelor europene de a trăi în pace și deplină securitate, propunerea de a se consfinți, într-un document cu valoare juridică, principiile fundamentale care să guverneze raporturile dintre toate statele continentului — respectarea independenței și suveranității naționale, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța. În acest sens, există în atenția reuniunii multilaterale de la Helsinki mai multe formule propuse pentru ordinea de zi a viitoarei conferințe general-europene.

La reluarea celei de-a doua etape a consultărilor, reprezentantul Italiei a prezentat un document cu privire la crearea unei comisii în problemele securității europene, avînd misiunea de a examina „principiile ce trebuie să reglementeze relațiile dintre statele participante și de a supune miniștrilor un document asupra acestei probleme". De asemenea, această comisie ar urma ca „în baza propunerilor statelor par-

ticipante să examineze măsuri corespunzătoare, inclusiv unele măsuri militare, vizînd întărirea încrederii și intensificarea stabilității în vederea reducerii riscurilor unei confruntări militare".

Propunerea prezentată de către Italia prevede, totodată, ca această comisie să-și îndeplinească mandatul cu ajutorul a două subcomisii care ar urma să-și dedice lucrările celor două mari grupe de probleme enunțate.

Prima subcomisie ar fi însărcinată cu examinarea principiilor raporturilor dintre statele participante și ea trebuie, în viziunea autorilor, să aibă în vedere principiile Cartei O.N.U. și cele înscrise în alte documente ale Națiunilor Unite. Proiectul italian subliniază atenția specială ce trebuie acordată „principiilor egalității suverane a statelor, nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, mai ales în ce privește inviolabilitatea frontierelor, respectarea integrității teritoriale, neamestecul în afacerile interne, reglementarea pașnică a diferendelor, respectarea drepturilor omului, a libertăților fundamentale, egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul lor de a dispune de ele însele, executarea corectă a obligațiilor de drept internațional".

Se subliniază necesitatea de a se porni de la premisa că „diviziunea actuală a Europei și apartenența statelor participante la sisteme sociale diferite, precum și la grupări politice și militare, nu trebuie să împiedice statele să beneficieze pe deplin, fiecare în parte, de prerogativele ce decurg din aceste principii". Documentul rezultat din dezbaterile Comisiei „va trebui să exprime voința statelor participante de a aplica aceste principii în relațiile lor mutuale, indiferent de ideologiile lor sau de sistemele lor politice".

Relevînd valoarea principiilor pe care trebuie să se fundamenteze raporturile dintre state, reprezentantul Iugoslaviei arăta : „În ce privește aspectele politice și juridice, mi se pare că sîntem toți de acord asupra faptul că conferința ar trebui să elaboreze și să adopte un document care să înglobeze marile principii ale Cartei O.N.U. (aplicate la situația în Europa), precum și ale declarațiilor cu privire la relațiile prietenești și cooperarea dintre state și asupra securității internaționale, adoptate în ultimii ani de Adunarea Generală a O.N.U., pe care se bazează relațiile dintre toate statele europene, și care să posede întreaga pondere politică și juridică necesară".

În cuvîntările lor, mai mulți delegați au subliniat că procesul de destindere și instaurare trainică a securității în Europa trebuie continuat cu eficiență, astfel încît să ducă la asigurarea unui climat de încredere și cooperare, la măsuri de dezangajare militară, de reducere și încetare a cursei înarmărilor, la alte măsuri de dezarmare.

„O conferință care se ocupă de problemele securității și cooperării în Europa — sublinia reprezentantul Austriei — n-ar putea să treacă cu vederea relațiile evidente care există între aspectele politice și militare ale securității, căci renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea ei nu va fi convingătoare decît dacă se discută și se reglementează problema unei reduceri a potențialului militar în Europa".

La rîndul său, reprezentantul Olandei afirma : „Mi se pare logic ca să existe o legătură între consultările prezente — precum și conferința asupra securității și cooperării în Europa — și discuțiile asupra problemei reducerilor de forțe : o legătură care, deși nu este de ordin fizic, este reală. Guvernul meu este ferm convins că conferința cu privire la securitatea și cooperarea în Europa va trebui să dea expresie acestei legături. Această expresie ar putea să ia forma unei declarații comune, solemne în care să fie pus în evidență caracterul indivizibil al aspectului politic și militar al securității europene".

Opinii convergente s-au exprimat în intervențiile reprezentantului Suediei — care aprecia că „problemele militare trebuie să fie luate în considerare în cadrul examinării problemelor securității generale" — și ale reprezentantului Iugoslaviei, care afirmă că „în ce privește aspectele militare, cred că este incontestabil că ele reprezintă o componentă esențială a securității europene".

Este împărtășită convingerea — reafirmată și în această a doua etapă de numeroși participanți — că pentru realizarea obiectivului securității și cooperării în Europa trebuie să se adopte, în același timp, măsuri pentru dezvoltarea largă a colaborării pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii, în interesul dezvoltării tuturor țărilor, al prosperității întregului continent. În afara cunoscutelor propuneri pe această temă, o serie de țări au adus completări și precizări noi după reluarea lucrărilor reuniunii. În ședința plenară din 22 ianuarie, reprezentantul Uniunii Sovietice a prezentat o propunere privind ordinea de zi a conferinței general-europene, cuprinzînd asigurarea securității europene și principiile relațiilor dintre statele din Europa, inclusiv unele măsuri în vederea întăririi stabilității și încrederii ; lărgirea legăturilor comerciale, economice, tehnico-științifice pe baza egalității în drepturi, inclusiv colaborarea în domeniul ocrotirii mediului ambiant ; lărgirea colaborării în domeniul culturii și informației ; constituirea unui organism în problemele securității și colaborării în Europa. „Sperăm — declara reprezentantul Uniunii Sovietice — că există acum posibilitatea de a se ajunge rapid la un consens general în privința ordinii de zi a conferinței general-europene, precum și în alte probleme organizatorice și de procedură în legătură cu pregătirea ei și, prin aceasta, să se asigure convocarea în lunile următoare a conferinței cu privire la securitate și colaborare în Europa".

Mai mulți vorbitori s-au referit, în intervențiile lor, la necesitatea constituirii unui organism permanent care să urmărească dezvoltarea colaborării multilaterale dintre națiunile continentului, cu alte cuvinte, să se asigure un cadru organizat pentru pregătirea de noi reuniuni și pentru soluționarea diverselor probleme ce apar între statele europene. Este o idee formulată în mod expres de o serie de delegații ale țărilor socialiste și care este prezentă, totodată, și în expunerile altor delegații. În acest sens, reprezentanții Elveției, Spaniei, Iugoslaviei au relevat utilitatea unei „urmări instituționale" a conferinței general-europene. Reprezentantul iugoslav releva necesitatea discutării de către conferință a „mijloacelor care să-i asigure continuitatea, examinînd printre altele posibilitatea unei noi conferințe la un termen dat, precum și oportunitatea constituirii uneia sau mai multor organe, potrivit unor domenii specifice, în cadrul cărora toate țările participante la conferință ar putea să fie active și a căror sarcină ar fi să vegheze la punerea în aplicare a concluziilor primei conferințe și pregătirea conferinței următoare".

Lucrările reuniunii continuă. În fața ei se află, în prezent, sarcina sistematizării dosarului de probleme și, în primul rînd, selectarea acelor propuneri care întrunesc adeziunea tuturor participanților.

REFLECTOR

Dezvoltarea schimburilor economice chino-japoneze

În fruntea unei delegații din care au făcut parte reprezentanți ai unor firme industriale și comerciale, precum și oficialități guvernamentale, ministrul japonez al industriei și comerțului internațional, Yasuhiro Nakasone, a întreprins, săptămîna trecută, o vizită oficială în R.P. Chineză. Fiind prima călătorie în China a unui ministru japonez după începutul — în luna septembrie a anului trecut — a procesului de normalizare a relațiilor dintre cele două țări, vizita lui Yasuhiro Nakasone prezintă, totodată, o importanță deosebită în ceea ce privește stabilirea bazelor concrete ale colaborării economice chino-japoneze.

În cele trei zile cît a durat vizita, Yasuhiro Nakasone a fost primit de trei ori de premierul Ciu En-lai și a conferit, de asemenea, cu numeroase alte oficialități chineze, printre care, în special, cu ministrul afacerilor externe, Ci Pin-fei. Cu acest prilej, s-a căzut de acord ca, în continuare, relațiile dintre cele două state să se bazeze pe înțelegerea reciprocă, să se încurajeze în toate direcțiile schimburile economice, tehnice și comerciale și să se sprijine reciproc dezvoltarea sănătoasă a relațiilor bilaterale.

În cuvîntarea rostită la recepția oferită cu prilejul vizitei sale, Yasuhiro Nakasone a spus : „Am convingerea fermă că, pentru pacea mondială și progresul națiunilor japoneză și chineză, este absolut indispensabil ca ambele țări să-și concentreze eforturile pe baza egalității și avantajului reciproc. Sper că vizita noastră actuală în China va contribui la aprofundarea înțelegerii reciproce, la întărirea relațiilor prietenești și la creșterea schimburilor economice între cele două țări".

La rîndul său, Li Cian, ministru interimar al comerțului exterior al R.P. Chineze, a spus: „Odată cu dezvoltarea relațiilor prietenești și de bună vecinătate între cele două țări ale noastre, relațiile economice și comerciale se vor dezvolta pe baza principiului egalității și avantajului reciproc. Deși au sisteme sociale diferite, China și Japonia pot contribui la salvgardarea păcii în Asia și în lume, dacă cele două părți își dau adeziunea la cele cinci principii ale coexistenței pașnice și, pe baza declarației comune a celor două guverne, stabilesc și dezvoltă relații trainice și prietenești".

25 DE ANI DE LA SEMNAREA TRATATULUI DE PRIETENIE ROMÂNO-UNGAR

Prilej de aniversare a unui moment de cotitură în relațiile româno-ungare, ziua de 24 ianuarie a acestui an capătă o semnificație aparte : împlinirea unui sfert de veac de la semnarea primului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală între țara noastră și Republica Populară Ungară.

Întîiului Tratat româno-ungar de prietenie i-a revenit un rol însemnat în statornicirea unor raporturi multilaterale, calitativ superioare, între două țări atașate edificării orînduirii noi, socialiste, în imprimarea unui curs mereu ascendent acestor raporturi. Avîndu-și originea în comunitatea orînduirii sociale, a concepției marxist-leniniste și a idealurilor socialiste, evoluția relațiilor bilaterale s-a înscris pe făgașul nou al încrederii și solidarității trainice. Tratatul de prietenie a reprezentat, în acest context, factorul juridic propice dezvoltării și diversificării continue a legăturilor politice, economice, tehnico-științifice, culturale dintre cele două țări.

De importanță esențială pentru amplificarea raporturilor prietenești româno-ungare, pe toate planurile, sînt întîlnirile dintre conducătorii de partid și de stat ai celor două țări. Caracterul rodnic, deosebit de util al acestor contacte, și-a aflat o strălucită demonstrare cu prilejul întîlnirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și János Kádár, din mai 1967, la Budapesta, și februarie 1972, la București.

Cursului ascendent al relațiilor frățești multilaterale, dintre statele noastre, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Socialist Ungar i s-au deschis — cu un an în urmă— largi perspective prin semnarea, la 24 februarie, a noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală. Continuînd, în plan superior, prevederile tratatului din 1948, noul document conturează, în același timp, cu claritate coordonatele evoluției viitoare a relațiilor dintre România și Ungaria ; el reflectă voința fermă a țărilor și popoarelor noastre de a consolida și mai mult în viitor prietenia și alianța dintre ele, de a intensifica, pe tărîmuri diverse, legăturile reciproce. **„Avem convingerea** — spunea tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** anul trecut la mitingul prieteniei româno-ungare — **că vizita prietenească făcută în România de delegația de partid și guvernamentală ungară, în frunte cu tovarășul Kádár, Tratatul de prietenie, alianță și colaborare, precum și comunicatul comun pe care l-am semnat astăzi — oglindind dorința comună de a dezvolta prietenia și colaborarea româno-ungară — vor accelera evoluția pozitivă a raporturilor cordiale, pe planuri multilaterale între Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, între Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Socialist Ungar. Partidul și poporul nostru vor acționa neabătut în scopul dezvoltării continue a prieteniei și colaborării dintre partidele și popoarele noastre".**

La rîndul său, sintetizînd rezultatele vizitei întreprinse în România, tovarășul János Kádár arăta : **„Aș dori să subliniez încă o dată părerea delegației noastre : sîntem convinși că întîlnirea noastră, convorbirile noastre tovărășești, noul Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală ungaro-român slujesc pe deplin relațiile, colaborarea și prietenia noastră, cauza socialismului și a păcii. Republica Populară Ungară și Republica Socialistă România sînt două țări socialiste vecine. Popoarele noastre vor socialism, vor pace ; interesele noastre fundamentale sînt comune. Există toate condițiile pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre partidele și statele noastre".**

Dezvoltarea în ritmuri susținute a economiilor naționale ale ambelor țări deschide posibilități mereu mai mari pentru extinderea colaborării și cooperării, pentru promovarea unor schimburi comerciale în structuri avantajoase ambelor părți.

Sînt concludente, din acest punct de vedere, măsurile stabilite de Comisia mixtă guvernamentală româno-ungară de colaborare economică vizînd impulsionarea acțiunilor de conlucrare și cooperare în domenii majore ale industriei, construcțiilor, agriculturii sau transporturilor. Rezultatele fructuoase ale convorbirilor la nivel înalt de anul trecut au stimulat acțiuni susținute ale factorilor economici corespunzători, materializate în încheierea a numeroase convenții, protocoale, acorduri în sectoare economice prioritare, cum sînt electrotehnica și electronica, tehnica de calcul, mecanica fină și optica. Au fost prevăzute, totodată, extinderea specializării și cooperării în producție, realizarea cu forțe comune a unor obiective industriale de mare importanță. Semnificativ ni se pare și sporul — sub dublul aspect al cantității și calității — înregistrat în schimburile reciproce de mărfuri. În anul 1971, volumul comerțului exterior a atins, valoric, cifra de 838,8 milioane lei valută — reprezentînd o importantă creștere față de realizările anului precedent (664,4 milioane). Pentru cincinalul actual se prevede un nivel al livrărilor reciproce — posibilitățile unor economii naționale în plină înflorire fiind argumente puternice pentru depășirea lui — superior cu 90 la sută înfăptuirilor din perioada 1966—1970. De menționat că succese la fel de însemnate au fost repurtate în intensificarea legăturilor bilaterale în domeniile tehnic, științific, cultural.

Temeiul dezvoltării continue și pe planuri variate a relațiilor frățești dintre cele două state vecine și prietene, chezășia sigură a unui asemenea curs pozitiv al raporturilor dintre România și Ungaria, ca, de altfel, al relațiilor între toate statele socialiste, au fost și continuă să fie aplicarea consecventă a principiilor internaționalismului socialist, ale suveranității și independenței, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești. Sînt principii care asigură consolidarea noii orînduiri sociale, înflorirea economiei, științei și culturii fiecărei țări în parte — condiție de bază a întăririi sistemului mondial socialist în ansamblul său; sînt principii care garantează, în același timp, întărirea prieteniei și colaborării între toate statele socialiste, a unității lor de acțiune în lupta împotriva imperialismului, pentru triumful cauzei socialismului în lume.

Sărbătorind împlinirea unui pătrar de veac de la semnarea primului Tratat de prietenie între Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, poporul român nutrește ferma convingere că relațiile frățești româno-ungare vor căpăta, în dezvoltarea lor pe o linie mereu ascendentă, dimensiuni și semnificații noi, contribuind la consolidarea unității tuturor statelor socialiste, a forțelor progresiste de pretutindeni, la triumful cauzei socialismului și păcii în lume.

Ilie Olteanu

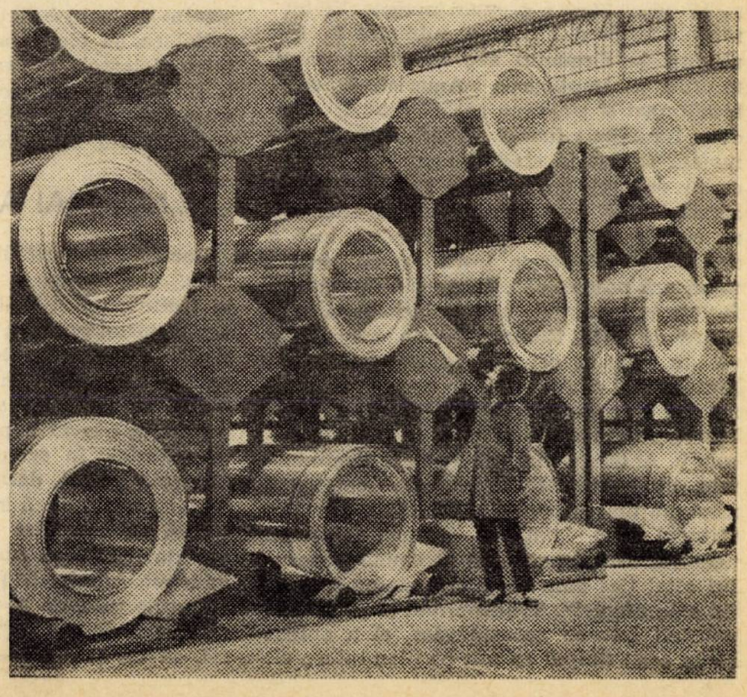

Role din benzi de aluminiu produse de noua turnătorie din cadrul Uzinelor de metale ușoare de la Székesfehérvar

WASHINGTON

Inaugurarea mandatului prezidențial

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Amfiteatrul ridicat pe scările Capitoliului, cele două tribune secundare care flanchează stalul improvizat, rezervat invitaților, locurile fixate pentru orchestră și bateria de tunuri, linia cordoanelor de poliție — totul arată exact ca în ziua primei inaugurări a președintelui, din iarna lui 1969. Aceasta a fost a patra inaugurare la care a participat Richard Nixon: în 1953 și 1957 ca vicepreședinte, în 1969 și 1973 ca președinte, devenind, astfel, al 13-le președinte al S.U.A. ales pe două termene.

„SPIRITUL LUI '76"

Orice inaugurare reprezintă un sfîrșit și un început, un moment de reflecție asupra trecutului și de investire de noi speranțe în viitor. Tema dominantă a inaugurării a fost de fiecare dată alta, ea schimbîndu-se pe măsura transformărilor survenite în viața politică, economică și socială a țării și indicînd, totodată, care dintre problemele ce confruntă America este apreciată de noua Administrație a deține locul întîi pe lista priorităților. Richard Nixon și-a ales drept temă „Spirit of '76" (spiritul anului 1976, cînd Statele Unite își vor sărbători bicentenarul).

Declarînd de la tribuna amfiteatrului din fața Capitoliului că Statele Unite „se află în pragul unei ere de pace", președintele Nixon a adresat un apel tuturor națiunilor de a contribui la opera de înțelegere și pace. Fără a pomeni numele Vietnamului, Richard Nixon a subliniat în trei rînduri în discursul său inaugural de 16 minute, că implicarea Americii în acest îndelungat și sîngeros război este pe cale de a lua sfîrșit foarte curînd. Președintele nu s-a referit la stadiul actual al negocierilor de pace de la Paris sau la detaliile acordului pe care opinia publică americană speră să-l vadă semnat imediat, însă a relevat că „America intră acum într-o nouă eră postbelică". Într-un alt pasaj referitor la speranțele sale în încheierea unui acord de pace, Richard Nixon a subliniat că „în timp ce cel mai îndelungat și mai greu război al Americii se apropie de sfîrșit, noi trebuie să învățăm din nou să dezbatem divergențele în mod civilizat și decent". A trecut timpul, declara președintele, cînd America făcea din „conflictul altei națiuni propriul ei conflict, sau din viitorul altei națiuni responsabilitatea noastră, ori își permitea să spună poporului altei țări cum să-și cîrmuiască propriile sale afaceri". Transpunînd și pe planul politicii interne această idee, el a opinat că „a sosit timpul ca atît pe plan intern cît și extern să abandonăm acea politică condescendentă a paternalismului, potrivit cărea Washingtonul știe mai bine". „Noi trăim de prea multă vreme cu consecințele încercării de a centraliza toată puterea și răspunderea în Washington", arăta președintele, referindu-se atît la politica externă cît și la cea internă a țării. Promițînd accentuarea descentralizării, președintele a subliniat că o astfel de abordare a rezolvării problemelor locale „nu reprezintă o ocolire a răspunderii, ci o cale mai bună spre progres", opinie cu care majoritatea congresmenilor democrați nu este de acord. Democrații, arată ziarele, nu sînt de acord nici cu modul în care Administrația abordează problemele rasiale, ale criminalității și consumului mereu în creștere de stupefiante, dominante ale politicii interne pe care președintele le-a tratat doar tangențial.

Președintele a vorbit cu satisfacție despre progresele înregistrate în anul 1972, amintind, între altele, vizitele sale la Pekin și Moscova și semnarea tratatului de limitare a armelor strategice cu Uniunea Sovietică. El a subliniat că „anul care a trecut va rămîne drept anul celui mai mare progres, de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, spre o pace durabilă în lume".

.....Să continuăm să demolăm zidurile de ostilitate care scindează lumea și să construim în locul lor relații de înțelegere — astfel ca, în ciuda profundelor divergențe între sistemele de guvernămînt, popoarele lumii să se împrietenească între ele", a spus președintele Nixon în încheierea discursului său inaugural.

„NOI MAI AȘTEPTĂM..."

Reacțiile la acest discurs în cercurile politice, diplomatice și gazetărești din Statele Unite au fost dintre cele mai diverse. Un editorial publicat în „Washington Post" arată că „noi mai așteptăm și celelalte mesaje — Starea Uniunii, bugetul, Starea lumii — înainte de a spera să putem face o estimație exactă a politicii care va ghida președintele în cel de-al doilea mandat. Și poate atunci, dacă ținem seama de experiența acumulată în ultimii patru ani, va trebui să așteptăm ca evenimentele care vor da contururi cursului exact pe care-l va urma Administrația Nixon și, în special, acțiunile pe care le va întreprinde să ne servească drept ghid". Aceasta pare, de altfel, să fie și opinia majorității democrate din Congres, a observatorilor politici și diplomatici din Washington, întrucît discursul inaugural, fiind mai ales o declarație de principii generale, nu a putut furniza decît un indiciu de felul în care președintele își definește în mare rolul său și al Administrației.

Pînă în '76 scrie „New York Times", „președintele va trebui să-și pună ordine în casă", în sensul de a cultiva relații de coexistență cît mai bune între Casa Albă republicană și Capitoliul democrat. Președintele Camerei Reprezentanților, Carl Albert, consideră că „relațiile dintre Congres și Administrație se îndreaptă spre o criză constituțională", ca urmare a divergențelor în problemele ameliorării situației învățămîntului și construcțiilor de locuințe, combaterii poluării și îmbunătățirii sistemului de asistență medicală, revizuirii sistemului de pensii și salarii și, în general, ca urmare a divergențelor în stabilirea priorităților naționale, fără a mai vorbi de problema războiului și reafirmării drepturilor constituționale ale forului legislativ. „Chiar dacă războiul se va termina, luna de miere a noii Administrații va fi scurtă, spunea liderul majorității democrate din Senat, Mike Mansfield. Blocarea de către președinte a cheltuirii fondurilor alocate de către Congres și problema priorităților vor constitui puncte de conflicte majore", arăta senatorul.

Președintele insistă asupra reducerii cheltuielilor federale și suprimării parțiale a unor programe destinate ameliorării situației materiale a celor 25,6 milioane de americani care trăiesc sub nivelul, considerat oficial, de sărăcie, reducerii fondurilor alocate construirii de locuințe, îmbunătățirii învățămîntului, controlului poluării și altor programe populare în legătură cu care are opinia că sporirea cheltuielilor tot nu va duce la soluționarea problemelor. Democrații, însă, insistă că neglijarea acestor programe ar duce la agravarea problemelor sociale pe care le generează.

Observatorii diplomatici remarcă, totodată intensificarea eforturilor Congresului de a-și reafirma drepturile sale constituționale în probleme majore ale țării, în special în deciziile privind pacea și războiul, acordurile militare ale S.U.A., natura relațiilor cu alte state. Deja în Senat a fost introdus un proiect de lege prin care i se interzice președintelui de a angaja, fără aprobarea expresă a Congresului, forțele militare ale țării în acțiuni armate ce depășesc 30 de zile.

Surse ale Casei Albe sînt mult mai optimiste în ce privește colaborarea dintre cele două foruri, arătînd, în acest sens, că, deîndată ce se va pune capăt războiului din Vietnam, președintele își va îndrepta atenția asupra relațiilor cu Congresul, va colabora mai mult cu liderii celor două Camere în elaborarea politicii interne și va lua mai mult în considerație opiniile opoziției.

BONN

Noua declarație-program

„Programul guvernamental pe care îl prezint astăzi este consecința a ceea ce au susținut împreună social-democrații și liber-democrații în declarația guvernamentală din octombrie 1969. Obiectivele politice de atunci rămîn valabile, iar noi putem clădi pe ceea ce s-a înfăptuit deja".

Cu aceste cuvinte și-a început, la 18 ianuarie, cancelarul Willy Brandt lectura noii sale declarații guvernamentale, în fața celui de al șaptelea Bundestag, reunit în plen. Continuitatea este deci spiritul în care cancelarul concepe guvernarea în răstimpul viitorilor patru ani de legislatură. Nu e de mirare că, în textul recentului document, cancelarul a făcut dese referiri la fosta declarație, iar, în cîteva rînduri, a citat din ea substanțiale fragmente. Și, cum, îndeobște, afirmarea continuității nu îndeamnă la accente ieșite din comun, s-ar putea spune că o calitate distinctivă a actualei declarații-program este echilibrul. E vizibilă grija pentru evitarea unor promisiuni prea euforice în domeniul intern, fără să se dea impresia că obiectivele majore ar fi neglijate. Se remarcă, de asemenea, o cumpănită apreciere a priorităților externe astfel încît reafirmarea noilor accente este însoțită de reluarea unor mai vechi orientări internaționale ale Republicii federale.

„Politica răsăriteană" rămîne, în cadrul orientărilor externe, un capitol asupra căruia cancelarul a insistat în mod special. Se reamintește, astfel, rolul pozitiv pe care îl joacă în opera de destindere europeană tratatele sovieto—vest-german și polono—vest-german, acordul cvadripartit asupra Berlinului occidental, convențiile încheiate anul trecut între cele două state germane și, cu deosebire, tratatul fundamental privind relațiile dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei.

„Ceea ce a devenit posibil în ultimii trei ani — declara cancelarul federal — merită o atenție deosebită. Știm că această cale este lungă și presărată cu obstacole. După mulți ani de inexistență a relațiilor și de ostilitate, guvernele celor două state germane și oamenii acestora trebuie să experimenteze și să se obișnuiască cu contactele reciproce. Guvernul federal este hotărît să aplice, în mod consecvent pe plan politic și juridic, tratatul care pune bazele dezvoltării relațiilor cu R.D.G."

Willy Brandt nu a oferit o analiză mai detaliată a stadiului actual și a perspectivelor de dezvoltare a relațiilor dintre cele două state germane. A anunțat că o va face cu prilejul examinării, de către Bundestag, a tratatului fundamental. El a fixat însă atitudinea de principiu care, din punct de vedere vest-german, ar urma să guverneze evoluția raporturilor dintre Republica federală și Republica Democrată Germană. Subliniind caracterul fundamental diferit al sistemelor sociale și politice cărora le aparțin cele două state, cancelarul a declarat : „Ambele guverne au hotărît însă, prin tratat, ca, în pofida acestor contradicții, să-și asume răspunderile care le revin și să renunțe la folosirea forței".

În virtutea „politicii sale răsăritene", cancelarul federal și-a exprimat dorința de cooperare largă cu țările socialiste europene în domeniile economic, tehnico-științific și cultural. În această ordine de idei, el a spus : „Construcția tratatelor noastre bilaterale de renunțare la folosirea forței, încheiate mai întîi cu Uniunea Sovietică, necesită încheierea unui asemenea tratat cu Republica Socialistă Cehoslovacă vecină. Guvernul federal speră să poată obține, într-un viitor previzibil, o înțelegere prin care acordul de la München să nu mai împovăreze relațiile dintre cele două state. Guvernul federal va continua dialogul politic cu statele membre ale Tratatului de la Varșovia, sperînd să poată include în acest dialog Budapesta și Sofia. El nu va neglija contactul cu statele nealiniate". Totodată, cancelarul a subliniat necesitatea lărgirii relațiilor cu R.P. Chineză și, în general, cu statele din Asia, Africa și America Latină.

Abordarea tematicii general-europene a oferit cancelarului prilejul de a face o serie de precizări. Mai întîi — conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Prin pregătirea acestei reuniuni, evoluția relațiilor europene — este de părere cancelarul — intră într-o fază multilaterală. Guvernul federal „este hotărît — a declarat el — ca, în ciuda contradicțiilor ideologice, să-și aducă, fără iluzii și cu răbdare, contribuția la crearea treptată a unei voințe comune pe continentul nostru, fie chiar în domenii limitate. Sînt astăzi convins — a conchis Willy Brandt — că există posibilitatea unui progres substanțial".

În ce privește convorbirile preliminare privitoare la reducerea trupelor și armamentelor în Europa, el a reafirmat, după cum era și firesc, acordul de participare al guvernului său ; (de altfel, din partea țărilor occidentale, ministrul de externe Walter Scheel a fost primul care a făcut cunoscută oficial propunerea începerii unor asemenea convorbiri la sfîrșitul lunii ianuarie sau începutul lui februarie). „Guvernul federal — a declarat, în acest sens, cancelarul — vrea să micșoreze, prin măsuri controlabile, primejdia confruntării în Europa. În această privință, trebuie satisfăcută cerința de securitate a tuturor celor în cauză".

În esență, o privire de ansamblu asupra situației politice a continentului l-a făcut pe cancelar să constate că „pacea în Europa a fost consolidată. Această pace este astăzi, ca și ieri, voința clară a poporului nostru și elementul fundamental al intereselor noastre".

...spre tribuna celui de-al șaptelea Bundestag

Nuanțe interesante s-au putut distinge și în modalitatea vest-germană de tratare a chestiunilor comunitare, chiar dacă a devenit clasică grija pe care toate guvernele vest-germane, indiferent de orientare, o acordă acestei sfere de probleme. Cancelarul Willy Brandt nu face, în această privință, excepție. Crearea „uniunii vest-europene, așa cum a fost preconizată la conferința la nivel înalt, de la Paris, din toamna anului 1972", este considerată, pentru politica internațională a R.F.G., ca prioritară. Devenită tradițională, fidelitatea vest-germană pentru obiectivele comunitare nu este dezmințită ; se vorbește de necesitatea unei „cooperări politice mai puternice", se insistă asupra ideii de armonizare a politicilor economice și monetare. De notat că noilor veniți în Piața comună li se acordă, la Bonn, o simpatie egală cu cea a vechilor parteneri. „Sînt sigur — își exprimă cancelarul convingerea — că buna cooperare cu Marea Britanie, Danemarca și Irlanda se va verifica în practică tot atît de bine ca și cea cu membrii mai vechi ai comunității". Această afișare directă a lipsei de reticențe este, de altfel, firească : Bonnul și social-democrații în special au fost partizanii fervenți ai lărgirii Pieței comune încă de pe vremea cînd, la nivel comunitar, nu se înregistrase un consens concret asupra acestei chestiuni.

O atenție particulară este acordată relațiilor franco—vest-germane. Cancelarul vede în raporturile R.F.G. cu Franța un „exemplu de colaborare" și introduce în textul declarației sale un cuvînt franțuzesc pentru a le defini mai plastic : este vorba de o „entente élémentaire", transpusă în cunoscutul tratat de prietenie franco—vest-german, încheiat în urmă cu zece ani, și pe care, în aceste zile, cancelarul îl sărbătorește la Paris, cu prilejul întîlnirii sale cu președintele Pompidou.

Mult comentată a fost — și, cu siguranță, va mai fi — concepția vest-germană privind relațiile Europei occidentale cu Statele Unite. Existența unor divergențe este recunoscută de cancelar. Și, aici, el va întîlni adeziunea partenerilor săi vest-

europeni. „Trebuie recunoscut în mod public că există deosebiri de interese. Ele sînt valabile — a declarat Brandt — pe termen lung. Totuşi — a afirmat cancelarul — un dialog constructiv, pe care îl consider, ca şi în trecut, necesar, poate face ca eventualele încordări pe plan economic să nu se transforme în dificultăţi politice inutile". E de presupus că felul în care Bonnul priveşte evoluţia raporturilor americano—vest-europene va constitui, ca şi pînă acum, un subiect de atentă meditaţie pentru cancelariile Europei occidentale. Şi aceasta nu numai în planul strict economic. Reafirmarea clară a fidelităţii faţă de alianţa atlantică l-a determinat pe şeful guvernului vest-german să facă o precizare şi asupra unei alte teme, oarecum înrudite, a actualităţii politice. Este vorba de prezenţa — de astă dată, politică şi militară — a Statelor Unite în Europa occidentală. Cancelarul s-a pronunţat în favoarea menţinerii trupelor americane pe continent, paralel cu „întărirea pilonului vest-european al alianţei", în cadrul căruia Republica federală să joace obişnuitul său rol militar.

Explicitarea de către cancelar a poziţiei vest-germane faţă de războiul din Vietnam şi perspectivele instaurării păcii în această zonă a atras, de asemenea, atenţia comentatorilor. Şeful guvernului a evitat o referire directă la stadiul actual al situaţiei : „Cu riscul de a nu fi înţeles nici acum de unii, mă limitez, în acest moment, la o declaraţie îndreptată spre viitor. Sîntem gata să acordăm asistenţă umanitară Vietnamului şi, împreună cu alţii, să ajutăm la reconstrucţia acestei ţări chinuite şi devastate, atunci cînd, în cele din urmă, armele vor tăcea".

În privinţa conflictului din Orientul Apropiat, declaraţia guvernamentală specifică necesitatea rezolvării lui paşnice ; totodată, cancelarul subliniază dorinţa dezvoltării relaţiilor cu Israelul (pe care îl va vizita anul acesta) şi „a cultivării prieteniei tradiţionale cu toate popoarele arabe" ; (în afara turneului lui Walter Scheel într-o serie de ţări arabe, se proiectează, anul acesta, o vizită a lui Brandt în Algeria).

Cancelarul n-a oferit o analiză detaliată a situaţiei economice şi sociale interne. A anunţat, în schimb, că o dare de seamă cuprinzătoare asupra economiei va fi prezentată cu prilejul dezbaterii parlamentare a bugetului pe 1973.

Replica şefului opoziţiei creştin-democrate, Rainer Barzel, la expunerea cancelarului nu a marcat schimbări sesizabile de atitudine politică. Dacă excludem capitolul relaţiilor interoccidentale şi comunitare — unde se poate distinge o convergenţă de principiu —, în restul problemelor externe, cuvîntarea lui Barzel a stat sub semnul criticii. Tonul nu a fost altul nici la capitolul intern. Între altele, el a reproşat guvernului de a fi eşuat în combaterea inflaţiei.

E de presupus că, şi în următorii patru ani, între guvern şi opoziţie vor exista destule momente polemice. S-ar părea, mai mult pe tărîmul social şi economic. Este acesta domeniul spre care guvernul îşi reactualizează unele obiective promise cu mult timp în urmă. Este, în acelaşi timp, un sector în care opoziţia speră să-şi recîştige mai uşor un capital pierdut. Noul cabinet al cancelarului Brandt beneficiază, însă, de premise mai solide decît în urmă cu trei ani, marja de manevră parlamentară fiind sensibil sporită.

Radu Pascal

REFLECTOR

Cartea Albă anunţă zile negre

În faimoasa Long Gallery din Lancaster House, printre tezaurele Muzeului Naţional, timp de o oră, într-o conferinţă de presă televizată, premierul britanic Edward Heath a oferit amănunte despre politica antiinflaţionistă a guvernului său.

Concomitent, era publicată „Cartea Albă" a guvernului în care se preciza în ce va consta această a doua fază a politicii antiinflaţioniste, fază ce urmează a începe în aprilie şi a continua pînă la sfîrşitul anului : nu vor fi autorizate creşteri de salariu mai mari de o liră săptămînal, plus patru procente ; nici o sporire a dividendelor nu va trebui să depăşească cinci la sută anual ; beneficiile întreprinderilor nu vor trebui să depăşească nivelul mediu al celor mai buni doi ani din ultimii cinci ; nici o sporire de salariu nu va trece de 250 lire anual ; preţurile produselor manufacturate nu vor putea creşte decît dacă se produc creşteri inevitabile ale costului de producţie ; preţurile la produsele alimentare sau materiile prime importate nu vor fi supuse decît variaţiilor în vigoare în străinătate ; vor fi înfiinţate două comisii de control al preţurilor şi control al salariilor, care vor decide ce anume sporiri sînt necesare în cele două domenii, şi care vor fiinţa timp de trei ani ; anumite chirii vor fi supuse unui control strict.

Guvernul conservator e de părere că măsurile preconizate constituie singura cale de redresare şi de „a ajuta Marea Britanie în competitivitate" — cum declara Heath. Pe de altă parte însă, după introducerea măsurilor de îngheţare a preţurilor şi salariilor la 6 noiembrie anul trecut, preţurile au continuat să crească la alimentele proaspete (carne, roşii etc.) provocînd un decalaj. Nemulţumirile au sporit. S-au iscat greve chiar şi în rîndul funcţionarilor guvernamentali. Cererile de sporiri de salarii s-au înmulţit, cuprinzînd toate categoriile de salariaţi, fără deosebire. („The Financial Times" stabilea o amplă listă a tuturor solicitărilor). În aceste condiţii, Cartea Albă nu a răspuns aşteptărilor iar Comitetul economic al T.U.C., care grupează conducătorii sindicatelor, a hotărît să se opună planului antiinflaţionist al premierului, să refuze participarea la cele două comisii şi să ofere o alternativă politicii conservatorilor.

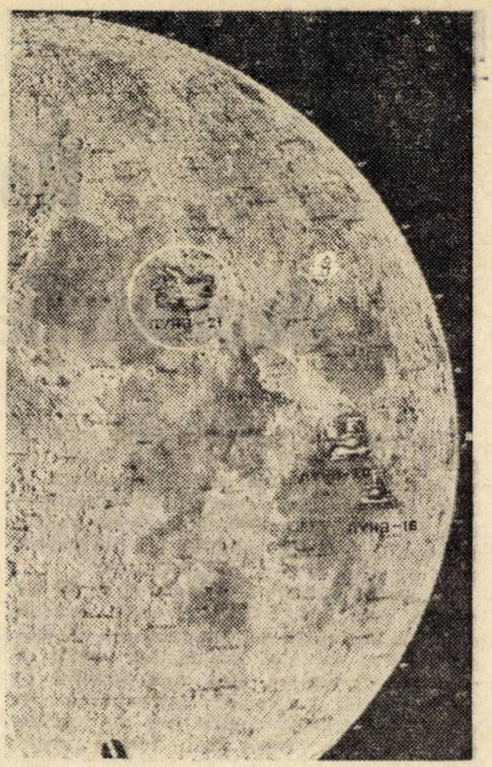

Lunohod-2

Corespondenţă de la Laurenţiu Duţă

Noua experienţă cosmică sovietică „Lunohod-2" se adaugă şirului de succese în cucerirea astrului nopţii, al cărui prim moment s-a petrecut acum 14 ani, cînd staţia automată „Luna-1" trecea pentru prima dată în imediata vecinătate a spaţiului Selenei, şi care a continuat cu programul „Apollo", al cărui ultim act s-a consumat în decembrie 1972, cînd selenauţii americani îşi făceau „turul de adio" în Marea Seninătăţii.

Desfăşurată potrivit unui program strict de lucru, activitatea noului laborator mobil sovietic vizează cercetarea craterului Lemognier, situat în apropierea punctului de joncţiune a Mării Seninătăţii cu partea continentală, urmărind adîncirea şi lărgirea cunoştinţelor despre satelitul natural al Pămîntului, printr-un întreg complex de cercetări şi folosindu-se în acest sens de informaţiile deja furnizate de experienţe lunare anterioare : cele peste 200 de vederi panoramice şi mai bine de 20 000 de fotografii selenare, transmise de „Lunohod-1", cuprinzînd o suprafaţă de 500 000 de mp din Marea Ploilor ; datele furnizate de zborurile americane „Apollo" ; uriaşa cantitate de materiale de care dispune astăzi ştiinţa, datorită complexelor programe spaţiale sovietice „Luna".

Făcînd o retrospectivă a experienţelor lunare sovietice, omul de ştiinţă Vsevolod

Harta Lunii și regiunea unde s-a plasat stația „Luna-21" (cercul alb). În dreapta, jos, sînt marcate regiunile unde au alunizat stațiile automate „Luna-16" și „Luna-20" care, în 1970 și respectiv 1972, au adus probe din solul lunar

dă noi răspunsuri, dar întrebările se acumulează

Avdenski face o clasificare a tipurilor fundamentale de stații automate cu care au fost întreprinse aceste experiențe : cele recuperabile, înzestrate cu rachete „Lună-Pămînt", care pot aduce pe Pămînt „colete lunare" („Luna-16" și „Luna-20") ; stații care plasează pe suprafața lunară laboratoare mobile („Luna-17" și „Luna-21") ; în sfîrșit, al treilea tip de stații este reprezentat prin „Luna-19" și sateliții care au precedat-o. Sarcina acestora constă în cercetarea, de pe orbite periselenice, a unor domenii „globale", cum ar fi cîmpul gravitațional, componența și însușirile radioactive ale rocilor lunare, fotografierea unor întregi zone de interes.

„Dacă fiecare experiment cosmic convertește în adevăruri stabilite coloși de necunoscut — consideră un alt om de știință sovietic, acad. B. Petrov — aceste adevăruri, fiecare la rîndul său, generează zeci, ba chiar sute de noi întrebări".

Cîțiva din acești „coloși de necunoscut", convertiți în adevăruri în ultimii 14 ani, sînt :

— Luna nu este un simplu amestec de zgură, cum se considera, ci un obiect cosmic foarte complex, ca și Pămîntul, diferențiat în învelișuri fazice ; ea poartă amprenta nu numai a unei îndelungate acțiuni a șuvoaielor de meteoriți, ci și a unor procese interne active ;

— rocile selenare prezintă urme de magnetism, cele „marine" se deosebesc radical de cele „continentale", primele fiind mult mai tinere ;

— componența continentelor lunare nu este identică substanței nediferențiate, așa cum era îndată după formarea Lunii. Așanumitele anortozite, descoperite în rocile continentale, vădesc o diferențiere a substanței lunare încă din stadiul foarte timpuriu al formării Lunii ;

— cel puțin unele porțiuni din zona continentală a Selenei sînt egale în vîrstă cu cele din epoca de formare a Pămîntului.

Dacă se are în vedere că, în prima etapă a evoluției lunare, au avut loc procese de topire, încheiate (sau în curs de încheiere) în etapa actuală, că în interiorul Lunii continuă procesele geologice active, similitudinile acesteia cu planeta noastră conferă Lunii, din multe puncte de vedere, aspectul unei adevărate „dubluri" a istoriei Pămîntului. Atmosfera, hidrosfera, biosfera au șters în bună măsură vestigiile istoriei planetei noastre, a cărei cunoaștere prezintă o importanță de nimeni contestată azi. Dar geologii se pot „afunda" în trecutul Terrei pînă la cel mult 600 000 000 ani, în timp ce rocile lunare aduse pe Pămînt, sau studiate „la fața locului", au permis incursiuni pînă la 3—4 miliarde ani.

„La ordinea zilei — scria comentatorul științific al «Pravdei», A. Gurstein candidat în științe fizico-matematice — se ridică în prezent cu insistență problema dezvăluirii variațiunilor specifice ale însușirilor suprafeței și subsolului lunar în diferite zone geologo-morfologice" (nu s-a găsit deocamdată termenul lunar al noțiunii de „geologie"). Căci, continuă omul de știință sovietic, să ne imaginăm că un cercetător extraterestru ar vrea să tragă concluzii despre taigaua siberiană în urma unor scurte vizite în... savanele africane.

Deși, de la începutul activității științifice ale celui de-al doilea laborator mobil selenar au trecut doar cîteva zile, datele primite din craterul vulcanului Lemognier sînt pe cale să confirme existența unei mari apropieri între componența chimică a rocilor de regolit din Marea Seninătății și cea a rocilor din îndepărtata Mare a Ploilor, cercetată de „Lunohod-1". Or, Marea Seninătății, după cum se consideră, este mai tînără cu cel puțin 500 000 000 de ani.

De ce a fost aleasă tocmai Marea Seninătății pentru acest experiment ? Întrebarea revine destul de insistent, mai ales că, în urmă cu numai cîteva luni, exact pe același meridian, la 180 kilometri nord, această zonă a mai fost cercetată de astronauții lui „Apollo-17". Specialiștii sovietici apreciază că este deosebit de util să se obțină maximum de date valabile pentru o cît mai întinsă suprafață a satelitului nostru natural. Or, Marea Seninătății are calitatea deosebită de a îngloba epoci geologice diferite : bazinul propriu-zis al mării face parte din cele mai vechi formațiuni ale macroreliefului lunar, în timp ce „umplutura" acestuia datează dintr-o perioadă mult mai recentă. În partea estică a mării, lava a distrus parțial „țărmul", inundînd fundul de 55 kilometri al craterului vulcanului Lemognier.

Zonă foarte dificilă („mult mai accidentată decît se vede de pe orbită", după cum exclamă unul din conducătorii experimentului), acest crater prezintă riscuri imense pentru aselenizarea unui echipaj uman, ceea ce demonstrează avantajele cercetărilor lunare cu ajutorul automatelor.

Datele culese de echipajul „Apollo-17" și informațiile ce vor fi obținute de „Lunohod-2" se pot completa considerabil reciproc, scrie ziarul „Pravda", consemnînd, totodată, „începutul etapei de mare importanță a coordonării eforturilor oamenilor de știință din diferite țări în studierea Lunii și a planetelor sistemului solar".

Paralel cu cercetările lunare propriu-zise, misiunea „Lunohod-2" include și experimente asupra perfecționării construcției laboratoarelor mobile. „Căci, a declarat constructorul-șef, trebuie să ne gîndim de pe acum la crearea viitoarelor mașini lunare".

În prima zi de activitate propriu-zisă (la 16 ianuarie, ziua aselenizării, nu a parcurs decît circa 30 de metri, de la treapta de coborîre, aceasta pentru a-și putea încărca bateriile de la energia solară), Lunamobilul s-a apropiat din nou de treapta de coborîre spre a o „studia" mai atent, a virat brusc la 4 metri distanță de aceasta (veritabilă performanță de precizie, dacă ținem seama că „șoferul" se află la distanța de circa 400 000 kilometri). Deocamdată, abundența materialului de cercetat la fața locului îl fac să mai „zăbovească pe lîngă casă".

Iar întrebările oamenilor de știință, la care și „Lunohod-2" urmează să dea răspunsuri, continuă să se acumuleze.

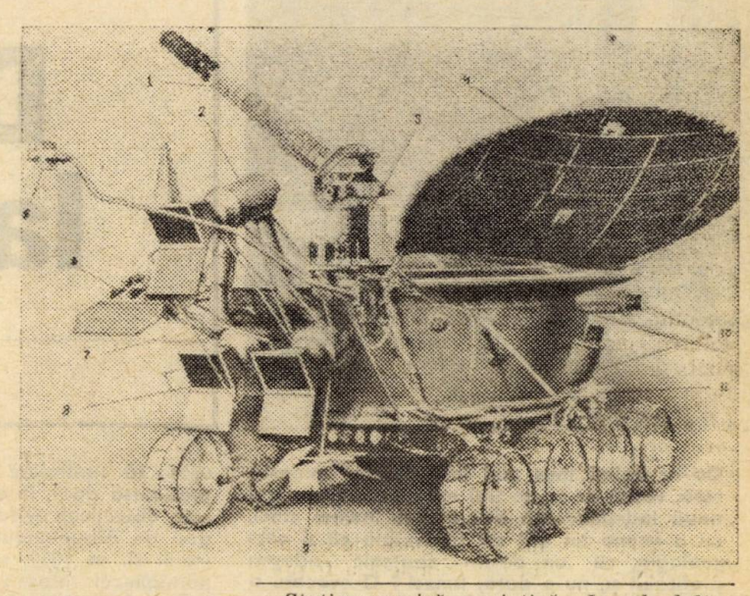

Stația cosmică sovietică „Lunohod-2"

„După părerea mea — a răspuns Vsevolod Avdenski, la întrebările ziariștilor privind perspectiva imediată a cercetărilor selenare — în anii următori Luna va continua să fie studiată în mod amănunțit, cu ajutorul celor trei tipuri de stații automate de care am amintit. Mai departe, vor apare, probabil, laboratoare staționare lunare, cu funcționare îndelungată, capabile să efectueze un larg complex de cercetări științifice. În prezent, dintre funcțiunile acestor stații, cele mai atractive mi se par «profesiile lor astrofizice». Nu este exclus să apară și alte aparate de cercetări pentru o studiere mai complexă a Lunii. Aceeași cale va fi, probabil, urmată și în studierea viitoare a planetelor Venus și Marte".

Și, la îmboldurile ziariștilor, dornici totuși de „premiere", savantul a anticipat : „Este extrem de ademenitoare sarcina de creare a unor complexe automate, capabile să aducă pe Pămînt colete din Marte și Venus. Efectuarea unor asemenea experimente ar prezenta un imens interes științific. Dar acestea sînt legate de rezolvarea unor probleme tehnico-inginerești dintre cele mai complicate".

Golful Aden și portul petrolier

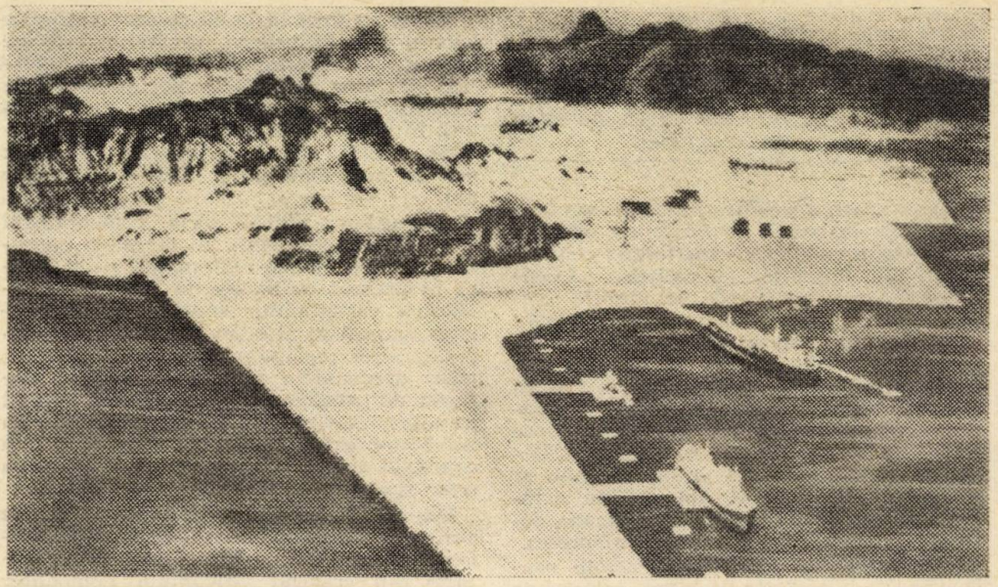

Shibam — zgîrie-nori în deșert

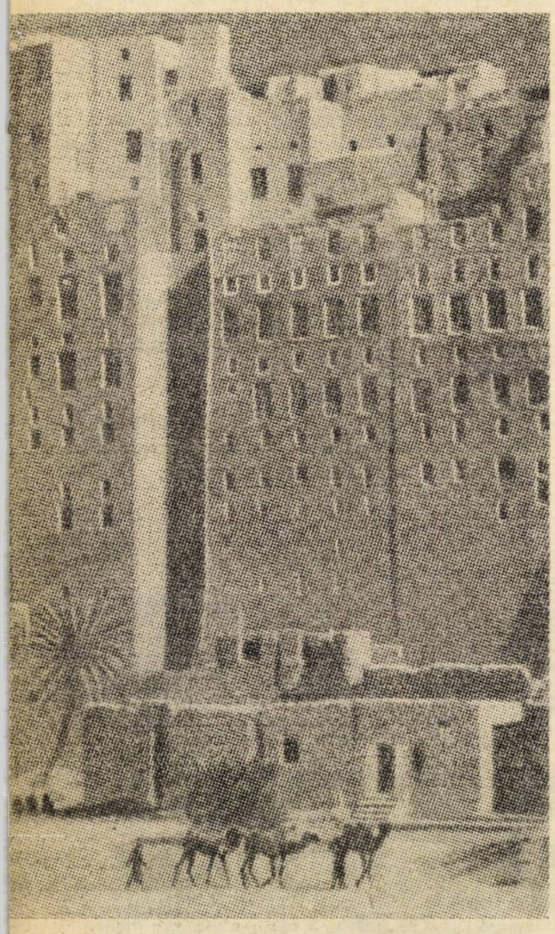

REPORTAJ PE GLOB

De la Aden la Mukeiras

Mihai Matei

Ce ar trebui spus mai întîi despre această țară, veche de peste trei mii de ani și a cărei nouă independență datează de numai cinci, cu o istorie tot atît de frămîntată cît îi este geologia, cu un destin strategic adesea profitabil și, nu o dată, funest ? O evocare a Yemenului de sud — a Republicii Democratice Populare a Yemenului — este inevitabil amenințată de tentația de a lansa formule lapidare. Țara cu un singur riu ? De ce nu, dacă Wadi Hajar este singura vale cu un curs de apă statornic ? Țara cu zgîrie-nori în deșert ? Într-adevăr, la Shibam — cetate atestată în veacul al treilea — economia de spațiu și grandoarea unei istorii incomplet aduse la lumină explică, împreună, straniile construcții multiseculare de cîte 14 etaje, ridicate în marginea unei văi toropite de soare din provincia Hadramaut. Țară a reginei din Saaba ? O afirmă mai ales legenda ; istoria, consumată aici la temperaturi vecine cu incandescența, și-a risipit, adesea, urmele.

„Nu există popor mai bogat decît acesta — scria, în secolul al II-lea î.e.n., istoricul grec Agatarchides — căci el face tot ce se poate numi cărăușie între Asia și Europa". „Au devenit, prin navigație, cei mai bogați — confirma, după o sută de ani, Strabo — și sînt înzestrați cu lucruri din aur și argint, și au palate costisitoare". Favorizînd activitățile comerciale, poziția geografică îmbogățea Yemenul — și îl expunea, încă de atunci, concupiscenței marilor puteri. În anul 24 î.e.n., Octavian August trimite spre sudul peninsulei o expediție care, suprasolicitînd logistica vremii, se istovește undeva, în nisipuri. Dar, în perioada pre-islamică, abisinienii și — prezentîndu-se ca aliați și eliberatori — persanii reușesc să controleze porturile yemenite. Țintă presupusă doar, în această perioadă, Adenul este obiectivul evident al portughezilor conduși de Albuquerque, în 1513. Ulterior, otomanii și, în 1839, englezii, reușesc ceea ce portughezul ratase : cucerirea unuia dintre cele mai mari porturi naturale ale lumii.

ADEN : VULCANUL DEVENIT PORT

Ca și cornul somalez al Africii, Yemenul de sud este un teritoriu al vulcanilor — pe alocuri atît de evident noi, încît se naște impresia că istoria a început de îndată ce s-a domolit geologia. Conformă cu această succesiune, geneza Adenului este evidentă pentru oricine privește orașul sosind, sau plecînd, pe ape. Din înălțimea de cîteva sute de metri care atrage nori — dar foarte rar ploaie — vulcanul și-a trimis lava în două coloane care au înaintat departe în mare, închizînd, ca două diguri, golful care a devenit, inevitabil, port. Un port ideal — și un oraș sui-generis : fragmentat de accidentele terenului, strîmtorat între golf și stînci, Adenul nu admite, de fapt, ceea ce ilustratele numesc „vedere generală". În acest oraș, unde unul din cartiere se numește Crater, lava împietrită a impus diviziuni proprii, despărțind cu lespezi masive o stradă de alta, înălțind metereze naturale la tot pasul. În încercarea zadarnică de a rezista unei guerile urbane atît de activă cît și avantajată de teren, militarii din trupele coloniale nu puteau să nu fie conștienți, cu mai puțin de un deceniu în urmă, că stau pe un vulcan.

În ansamblu, totuși, imaginea Adenului nu se compune exclusiv din tonuri aspre : calmul golfului în care transoceanicele se învecinează cu decorativele „dhow"-uri — bărcile tradiționale, cu o singură pînză, ale pescarilor yemeniți —lumina statornică a unui cer ploios de cel mult patru ori pe an, spectacolul colorat al bazarului, surprinzător de nezgomotos în comparație cu alte asemenea aglomerații orientale, plăjile cu nisip aproape alb, alături de apele de culoarea turcoazei, toate acestea se însumează, contrastant dar nu incompatibil, cu contururile severe ale vulcanului devenit port.

Secole în șir, vecinătatea apelor nesfîrșite ale oceanului a adus Adenului prosperitatea — o prosperitate, este adevărat, simțitor diminuată în perioada recentă, cînd inactivitatea Canalului de Suez a redus cu trei sferturi traficul maritim. Și, tot secole în șir, interiorul țării a fost condamnat de lipsa apei la muncă grea, strict necesară, nu întotdeauna suficientă, pentru asigurarea subzistenței. De plouat, plouă numai în regiunile muntoase și nici acolo foarte des : torenții formați, singurele surse de apă ale văilor, sînt, acolo unde este posibil, captați de baraje — sau distrug barajele : la începutul primului mileniu al erei noastre, decăderea statelor yemenite s-a datorat în considerabilă măsură distrugerii barajului de la Marib și a sistemului de irigații dependent. Ruinele de la Marib se văd și astăzi —sugerînd proporțiile monumentale ale hidroamenajărilor antichității yemenite — după cum se văd, restaurate la jumătatea veacului trecut, dar mult mai vechi, rezervoarele construite în piatra înăl-

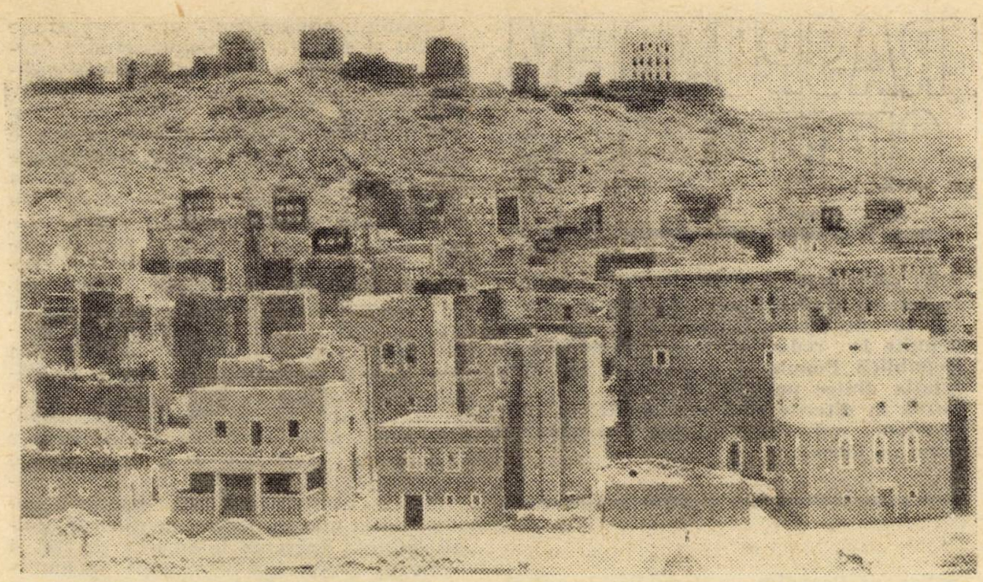

Un orășel yemenit tipic. Dhala ; construcții pe înălțimi, acoperișuri crenelate, ferestre inegale, conturate cu o culoare contrastantă

Amenajări (multiseculare) pentru captarea apei, pe versanții din nordul Adenului

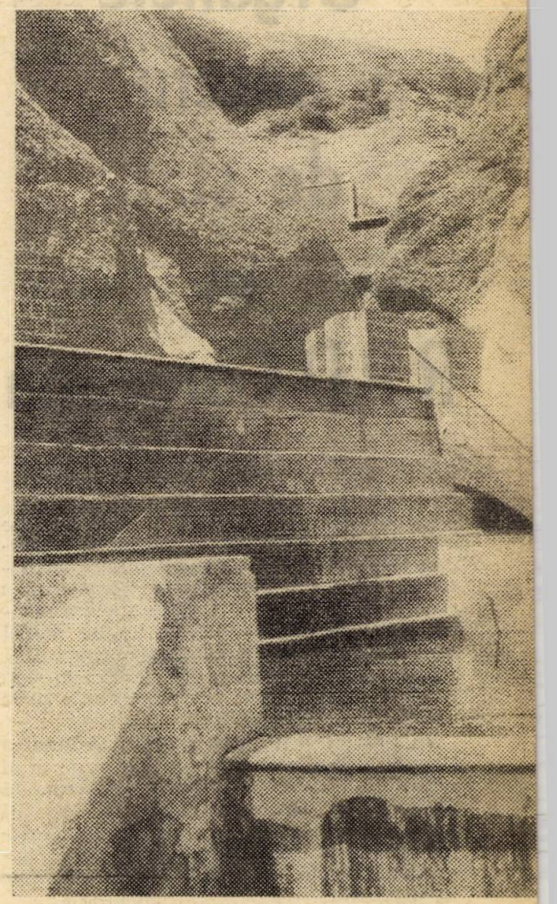

ținilor din nordul Adenului, pentru a capta apa celor cîteva ploi anuale.

Desigur, lupta pentru apă nu aparține exclusiv istoriei vechi. Extinderea zonelor cultivabile a fost, în ultimii ani, stimulată sistematic, constituind o direcție principală de acțiune a programului de transformări economico-sociale pe care și-l propune guvernul Frontului Național de Eliberare. La aproximativ o sută de kilometri nord-est de Aden, în guvernoratul al treilea, o singură fermă de stat, care dispunea în 1970, anul constituirii, de 200 de fedani (85 de hectare) de pămînt fertil ajunsese să cultive, în primăvara anului trecut, 1 200 de fedani și își propunea să smulgă deșertului, pînă în 1973, încă 1 000 de fedani. În peisajul yemenit predomină, încă, văile abrupte, pietroase, — decoruri posibile de „western" — și cîmpiile de praf și nisip, cu tufișuri spinoase și arbori mărunți, contorsionați de vînturi uscate; dar oazele s-au înmulțit, rezervoare de apă și culturi în terase marchează regăsirea unei „civilizații a apei", cu tradiții, printre altele țări predominant secetoase, și în Yemenul de sud.

MUKEIRAS : O FRONTIERĂ DIN NOU CALMĂ

Pentru un inventar rapid al peisajelor sud-yemenite, itinerarul Aden-Mukeiras este ideal. După ce mașina găsește, printre spinări de lavă, ieșirea din Aden, drumul spre est se face, cîteva zeci de kilometri, pe plajă. Puzderii de pasări mărunte, cu picioare lungi, păsesc prin spuma aruncată de valuri la mal, netulburate de trecerea rapidă a automobilelor, la numai cîțiva metri, pe nisipul umed, sub care stau ascunși, așteptînd răcoarea serii, crabii. Din loc în loc, sate de pescari : cîteva case de lemn și mult mai multe plase și bărci. Apoi, drumul traversează dunele, îndepărtîndu-se întrucîtva de ocean. Întinderile nisipoase alternează cu porțiuni cultivate. Mai tîrziu, cînd întoarcem spatele de-a binelea apelor oceanului, pornind spre nord, reîntîlnim vulcanii. Regiunea Umm Ain are o măreție înfricoșătoare, datorată îndeosebi culorii predominante : „negru profund, noian de negru" — o lungă înșiruire de cicatrici de lavă, cu aspect de infern recent scos din funcție. Automobilul înaintează greu și șoferul ne lămurește că este efectul unei anomalii magnetice proprii acestui deșert de bazalt. După mai bine de o oră, stîncile evoluează spre culori mai puțin apăsătoare, brun și roșu-ruginiu ; după încă o oră ajungem la Lowdar, orășel răcoros și liniștit, ultima escală înainte de Mukeiras. Îl întrebăm pe însoțitor unde se află țința călătoriei și ne arată culmea unui munte.

Despre drumul de la Lowdar la Mukeiras nu voi spune decît atît : după ce l-am parcurs, mi s-a părut destul de verosimilă legenda potrivit căreia locuitorii din Mukeiras au coborît din cer.

Situat pe un platou format, parcă, prin retezarea unui vîrf de munte, Mukeiras este, exceptînd poziția mai puțin obișnuită, destul de asemănător cu alte orășele ale provinciilor yemenite. Casele sînt construite pe proeminențele terenului, pentru ca locurile joase, cele mai fertile, să poată fi valorificate, prin cultivare, pînă la ultimul metru. Predomină o asimetrie plăcută privirii : ferestrele nu se aliniază perfect, particularitate ușor de remarcat cu atît mai mult cu cît fiecare este reliefată, sau printr-un chenar de vopsea, sau prin încadrarea cu pietre altfel colorate decît restul zidului. Casele nu se înșiră nici ele în linii drepte și sînt mai puțin înalte decît în alte părți ale Yemenului, ca și cum constructorii nu au găsit necesar, la peste două mii de metri altitudine, să adauge înălțimea prea multor etaje. Ca impresie generală, neorînduiala orașului este odihnitoare și calmă.

De asemenea, calmă era și atmosfera platoului stîncos unde, a doua zi, dimineața, am băut ceai împreună cu un grup destul de numeros de oameni înarmați. La mică distanță de Mukeiras se află frontiera cu R.A. Yemen, faptul explicînd prezența oamenilor înarmați, parte militari, parte localnici, luptători, cu cîțiva ani în urmă, împotriva trupelor coloniale. În acea perioadă, în primăvara anului trecut, presa internațională publicase mai multe știri relatînd incidente la granița dintre cele două Yemenuri, așa încît părea greu de înțeles calmul cu care oamenii aceia, chiar așa, înarmați fiind, umblau printre stîncile negre care constituiau singurele elemente de fortificație, fără precauții vizibile și fără să pară preocupați de eventualele pericole din partea cealaltă, unde, pe versantul următoarei înălțimi, se întrevedeau, printre alte stînci negre, apărătorii nord-yemeniți ai frontierei.

Explicația mi-au dat-o gazdele, oamenii din Mukeiras, care mi-au arătat că nu-i puteau considera, pe cei din nord, dușmani — și, de fapt, nici chiar străini. Argumentele nu lipseau : unii aveau rude stabilite în celălalt Yemen ; alții veniseră ei de acolo. Cîțiva dintre veteranii insurecției anticoloniale mi-au povestit că se pregătiseră de luptă acolo, în nord, unde imamul și feudalii fuseseră alungați în 1962, înainte de declanșarea luptei armate pentru independența sudului. Atunci, am întrebat, cine provoca incidentele ? Răspunsul a fost că acestea se datorau îndeosebi unora care părăsiseră Yemenul de sud ; feudali și mercenari ai acestora, mari comercianți expropriați, politicieni nemulțumiți de reformele radicale inițiate în sud ; dar, pe aceștia, oamenii din Mukeiras nu îi confundau cu întregul stat vecin din nord.

Era, de fapt, explicația pe care o primisem și la Aden, în convorbirile cu Abdallah al Khamiri, membru al Biroului Politic al Frontului Național, ministru al informațiilor, și, în ultimele luni, principal negociator în relațiile interyemenite, care explicase grupului de ziariști români din care făceam parte că neînțelegerile dintre cele două Yemenuri nu pot fi decît temporare. Decisive se vor dovedi, spunea interlocutorul nostru, convergența intereselor acestor două țări vecine, ambele angajate în efortul de dezvoltare economică și socială, legate prin istoria comună de două milenii, separate printr-o frontieră stabilită, cu numai cîteva decenii în urmă, de două imperii — britanic și otoman — fără asentimentul yemeniților. Pornind de la aceste elemente, ne spunea Abdallah al Khamiri, guvernul R.D.P. a Yemenului promovează, urmărindu-și propriul program de transformări sociale și conștient de existența unor condiții diferite în cele două state, o politică de apropiere de R.A. Yemen, pînă la deplina unificare.

Cîteva luni mai tîrziu, la sfîrșitul verii, evenimentele luaseră o întorsătură potrivnică aspirațiilor de unitate ale yemeniților și conflictul nu a ocolit nici culmile, pe care le știam atît de liniștite, de la Mukeiras. Dar, pînă la sfîrșitul anului, situația a evoluat într-o direcție favorabilă și dialogul pașnic a permis trecerea rapidă de la confruntarea armată la înțelegere și la abordarea comună a problemelor unificării. Este o evoluție care se cere salutată — și pe care semnatarul acestor rînduri o consemnează cu satisfacție sporită, pentru că a fost acolo, pentru că nu a uitat frumusețea orașului înălțat pe culmi.

RASPUNDEM CITITORILOR

La solicitările mai multor cititori, rubrica noastră tratează, în acest număr, cîteva din temele frecvent întîlnite în scrisorile primite la redacție : noua constituție a Republicii Populare Democrate Coreene, relația dintre puterile executivă și legislativă în diferite țări occidentale, în fine, problema reducerii trupelor și armamentelor în Europa.

Organele puterii de stat în R.P.D. Coreeană

La 27 decembrie 1972, în prima sesiune a celei de-a 5-a legislaturi, Adunarea Populară Supremă a Republicii Populare Democrate Coreene a adoptat noua constituție a țării, care definește — așa cum arăta tovarășul Kim Ir Sen — „sub un unghi nou și conform realității dezvoltării revoluției, structura și datoriile organismelor de stat, precum și principiile pe care trebuie să le urmeze în activitatea lor".

În noua constituție se arată că **Adunarea Populară Supremă** este organul suprem al puterii în Republica Populară Democrată Coreeană. Ea este constituită din deputați aleși prin scrutin secret, potrivit principiului sufragiului universal, egal și direct. Legislatura Adunării Populare Supreme este de patru ani.

Adunarea Populară Supremă este împuternicită, printre altele, să adopte sau să revizuiască constituția și legile ; să stabilească principiile fundamentale ale politicii interne și externe a statului ; să aleagă președintele Republicii Populare Democrate Coreene ; să aleagă sau să revoce pe primul ministru al Consiliului Administrativ, la propunerea președintelui Republicii Populare Democrate Coreene ; să ratifice Planul de stat al dezvoltării economiei naționale ; să ratifice bugetul de stat ; să decidă problema războiului.

Organul permanent al Adunării Populare Supreme este **Comitetul Permanent.** El este constituit din președinte, vicepreședinți, secretarul general și ceilalți membri. Comitetul Permanent al Adunării Populare Supreme deliberează asupra proiectelor de lege prezentate în timpul vacanței Adunării Populare Supreme, adoptă hotărîrea și obține aprobarea în cursul sesiunii următoare a Adunării Populare Supreme ; revizuiește legile în vigoare în timpul vacanțelor Adunării Populare Supreme și obține aprobarea în sesiunea sa următoare ; interpretează legile în vigoare ; convoacă sesiunea Adunării Populare Supreme ; efectuează alegerile de deputați în Adunarea Populară Supremă. Comitetul Permanent al Adunării Populare Supreme adoptă hotărîri.

Noua constituție stabilește că **președintele Republicii Populare Democrate Coreene** este șeful statului și reprezintă puterea de stat a Republicii Populare Democrate Coreene. El este ales de Adunarea Populară Supremă pentru o perioadă de patru ani. Președintele Republicii Populare Democrate Coreene conduce direct Comitetul Popular Central, convoacă și conduce, dacă este nevoie, reuniunea Consiliului Administrativ. Președintele Republicii este Comandantul Suprem al tuturor forțelor armate și președintele Comisiei Apărării naționale a Republicii Populare Democrate Coreene. Președintele Republicii Populare Democrate Coreene emite ordine, exercită dreptul de grațiere, ratifică sau abolește tratatele încheiate cu țări străine.

Comitetul Popular Central este organul conducător suprem care exercită puterea de stat a Republicii Populare Democrate Coreene. Șeful Comitetului Popular Central este președintele Republicii Populare Democrate Coreene. Comitetul Popular Central se compune din președintele și vicepreședinții Republicii Populare Democrate Coreene, precum și din secretarul general și membri ai Comitetului Popular Central. Mandatul Comitetului Popular Central este de patru ani.

Comitetul Popular Central are următoarele sarcini și puteri : să stabilească politica internă și externă a statului ; să conducă munca Consiliului Administrativ și a adunărilor populare locale și a comitetelor populare locale ; să conducă munca de apărare națională, precum și securitatea politică a statului ; să controleze aplicarea Constituției, a legilor Adunării Populare Supreme, a ordinelor președintelui Republicii Populare Democrate Coreene, a decretelor, hotărîrilor și directivelor Comitetului Popular Central și să abroge hotărîrile și ordonanțele organismelor de stat care le derogă ; să instituie sau să suprime ministerele, organe executive secționale ale Consiliului Administrativ ; să numească sau să destituie vice prim-miniștrii, miniștrii și alți membri ai Consiliului Administrativ la propunerea primului ministru ; să numească sau să recheme ambasadorii și miniștrii ; să numească sau să destituie principalele cadre militare și să confere gradele de generali ; să instituie ordinele, titlurile de onoare, titlurile militare și gradele diplomatice, să decerneze ordinele și titlurile de onoare ; să aplice amnistia ; să fixeze sau să modifice circumscripțiile administrative ; dacă este cazul, să proclame starea de război și să decreteze mobilizarea.

Comitetul Popular Central adoptă decrete și hotărîri și dă directive. Este răspunzător de activitatea sa în fața Adunării Populare Supreme.

Consiliul Administrativ este organul administrativ și executiv al organului suprem al puterii. Consiliul Administrativ funcționează sub conducerea președintelui Republicii Populare Democrate Coreene și a Comitetului Popular Central și se compune din primul ministru, vice prim-miniștri, miniștri și alți membri necesari.

Consiliul Administrativ are următoarele sarcini și puteri : să conducă munca tuturor ministerelor, a tuturor organelor direct subordonate Consiliului Administrativ și a tuturor comitetelor administrative locale ; să instituie sau să suprime organele direct subordonate Consiliului Administrativ ; să elaboreze planul de stat pentru dezvoltarea economiei naționale și să ia măsuri pentru îndeplinirea sa ; să stabilească bugetul de stat și să ia măsuri pentru executarea sa ; să organizeze și să execute muncile în industrie, agricultură, comerț interior și exterior, în construcții, transporturi, poștă și telecomunicații, pentru întreținerea teritoriului național, în domeniul urbanismului, științei, învățămîntului, culturii, sănătății publice etc. ; să stabilească măsuri pentru consolidarea sistemului monetar și bancar ; să încheie tratate cu țări străine și să se ocupe de afacerile externe ; să efectueze munca privitoare la construcția forțelor armate populare ; să ia măsuri pentru menținerea ordinii publice, apărarea intereselor de stat și apărarea drepturilor cetățenești ; să anuleze hotărîrile și ordonanțele date de organele administrative de stat contravenind hotărîrilor și ordonanțelor Consiliului Administrativ.

Consiliul Administrativ se reunește în sesiuni plenare sau în sesiuni permanente. Sesiunea plenară a Consiliului Administrativ este destinată tuturor membrilor săi, iar sesiunea permanentă este destinată primului ministru, vice prim-miniștrilor și altor membri ai consiliului desemnați de primul ministru. Consiliul Administrativ este răspunzător de munca sa în fața Adunării Populare Supreme, a președintelui Republicii Populare Democrate Coreene și a Comitetului Popular Central. Ministerul este organul executiv secțional al Consiliului Administrativ. Ministerul emite ordonanțe.

Sistem parlamentar — sistem prezidențial

În scrisorile primite la redacție, unii cititori formulează o serie de întrebări în legătură cu raporturile dintre puterile executivă și legislativă în Statele Unite și Franța. Sînt întrebări deplin justificate, mai ales că în ambele țări aceste probleme sînt pe larg dezbătute, atît în cercurile politice, cît și în presă.

Este interesant de menționat că atît Constituția Statelor Unite — care, adoptată în 1789, este astăzi cea mai veche dintre toate cite sînt în vigoare pe lume — cît și Constituția franceză au fost elaborate sub influența tezelor lui Montesquieu despre necesitatea separării puterilor în stat. În S.U.A., pentru că principiile enunțate de magistratul de la Bordeaux reprezentau expresia cea mai modernă a dreptului public corespunzînd mutațiilor economice și politice ale epocii ; în Franța, pentru că, de la Constituția din 1791 (care acorda încă puterea executivă lui Ludovic al XVI-lea, puterea legislativă revenind unei unice a-

dunări alese), toate constituțiile republicane care au urmat au preluat fiecare de la cea precedentă moștenirea acestor principii. Nu este mai puțin adevărat că, pornind de la același izvor teoretic, Constituția S.U.A. definește un sistem prezidențial, cele ale succesivelor republici franceze — un sistem parlamentar.

În ce constă sistemul prezidențial? Constituția americană prevede că președintele cumulează funcțiile de șef al statului și de șef al guvernului. Ca atare, el conduce efectiv politica țării, dispunînd, în acest scop, pe de o parte de un „cabinet" alcătuit din secretari de stat pe care el însuși îi numește și îi revocă, fiecare dintre ei desfășurîndu-și activitatea în fruntea unui departament ministerial, pe de altă parte de un „birou executiv al președintelui" din care fac parte colaboratorii săi direcți de la Casa Albă.

Alcătuit din Camera Reprezentanților și Senat, Congresul are atribuții menite să echilibreze întrucîtva aceste vaste prerogative. Între cele două adunări, Camera Reprezentanților are anumite priorități în materie fiscală, de pildă. Dar rolul preponderent revine Senatului, în primul rînd pentru că îi incumbă sarcina de a aproba actele prezidențiale în domeniul politicii externe, ca și în ceea ce privește numirea funcționarilor federali. În practică, este rarissim ca politica externă a unui președinte să fie respinsă de Senat. În momentul de față, încordarea dintre președintele Nixon și Senat — care consideră că responsabilitățile care îi revin au fost în parte eludate de Casa Albă — amenință cu atît mai puțin să se transforme într-o înfruntare de acest tip, deși președintele este republican, iar majoritatea parlamentară (în ambele adunări) democrată, cu cît privitor la încetarea războiului din Vietnam linia de demarcație între opiniile divergente trece nu între cele două partide, ci în interiorul fiecăruia dintre ele. Președintele dispune, dealtminteri, de un drept de veto față de Congres — dar atunci textul contestat trebuie să fie pus din nou la vot în fiecare dintre cele două adunări, și adoptat de către fiecare dintre ele cu o majoritate de două treimi. În afară de Statele Unite constituții de acest tip au Canada, Australia și Noua Zeelandă (cu unele particularități pe care le-au păstrat ca membre ale Commonwealth-ului, dar pe care, oricît ar fi ele azi reduse la semnificații simbolice, noile guverne laburiste de la Canberra și Wellington vor să le elimine) și, de asemenea, majoritatea țărilor latino-americane.

Sistemul parlamentar „pur" implică un șef de stat investit cu atribuții reprezentative și de arbitru, un guvern numit de președinte, dar răspunzător de activitatea sa în fața parlamentului. Adoptată în 1958, actuala Constituție franceză păstra unele trăsături ale acestei fizionomii tradiționale, modificînd însă unele raporturi instituționale. După cum se știe, la 1 iunie 1958, de Gaulle devenise prim-ministru în fruntea unui guvern de uniune națională, iar parlamentul se declarase în vacanță. Pînă în toamnă a fost elaborat proiectul noii Constituții — intrarea ei în vigoare avea să marcheze trecerea la Republica a V-a, al cărei prim președinte avea să fie generalul de Gaulle — prevăzînd lărgirea puterilor prezidențiale. Cu prudență însă. Noul sistem instituțional „nu diferă de Republica parlamentară tradițională, notează un observator, făcînd istoricul acelor evenimente, decît prin două trăsături : o magistratură întărită a șefului statului pentru perioadele liniștite ; o dictatură pentru salvarea publică în momentele de calamitate, prin punerea în aplicare a articolului 16 (care îngăduie președintelui să asume, în anumite condiții, depline puteri — n.n.). Este, totuși, o Republică parlamentară". Între altele, și poate în primul rînd, pentru că ea mai activă dintre cele două camere, Adunarea Națională, era singură aleasă prin sufragiu universal direct. Revizuirea din 1962 de către de Gaulle a Constituției introduce o schimbare esențială: de aci încolo, șeful statului va fi desemnat în același mod. Și va putea, la nevoie, aminti ca o superioritate faptul că el este alesul întregii națiuni, în timp ce deputații sînt fiecare alesul unei circumscripții. Pe aceasta se și întemeiază distincția, făcută de președintele Pompidou în cursul unei conferințe de presă — și subliniată din nou cu alte prilejuri analoge — între „majoritatea prezidențială" și „majoritățile" care se pot exprima cu prilejul unor alegeri la alte niveluri, inclusiv cel legislativ.

Constituția din 1958 și revizuirea din 1962 au modificat raporturile putere executivă — putere legislativă, și chiar structurile executivului. Astfel, conducerea politică a statului este exercitată, în același timp, de președintele Republicii și de primul ministru, cel dintîi avînd misiunea de a defini liniile ei directoare, cel de al doilea pe cea de a asigura aplicările ei concrete. Președintele Republicii numește pe primul ministru și — la propunerea acestuia — pe membrii guvernului, care sînt individual răspunzători față de șeful statului. Guvernul este însă, ca în Constituțiile anterioare, colectiv răspunzător în fața Adunării Naționale. O moțiune de cenzură adoptată de Adunare, respingerea de către Adunare a programului guvernamental sau a unei declarații de politică generală a guvernului obligă pe primul ministru să înainteze președintelui Republicii demisia cabinetului. Au existat, în ultimii zece ani, asemenea situații: președintele a preferat să recurgă la una din căile de acțiune pe care i le oferă Constituția, dizolvarea Adunării și organizarea de noi alegeri. Trebuie menționat însă că această procedură este menită să rămînă excepțională, întrucît, timp de un an de la constituirea noii Adunări, președintele nu o mai poate folosi.

Cu ochii pe graficul sondajelor, profesori de drept public și observatori ai vieții politice se întreabă astăzi cum vor funcționa aceste mecanisme instituționale în diferitele variante posibile ale rezultatelor alegerilor din martie.

Florica Șelmaru

În legătură cu reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa

La 15 noiembrie 1972, guvernele Belgiei, Danemarcei, Canadei, R. F. a Germaniei, Greciei, Italiei, Luxemburgului, Marii Britanii, Norvegiei, Olandei, S.U.A. și Turciei au adresat Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei, R. D. Germane, Poloniei și Ungariei o notă în legătură cu reducerea reciprocă și echilibrată a forțelor în Europa (propunere cunoscută sub denumirea de Mutual Balanced Force Reduction — M.B.F.R.).

La 18 ianuarie 1973, guvernul Uniunii Sovietice a remis guvernelor acestor state o notă de răspuns privind consultările pregătitoare în vederea convorbirilor pe marginea reducerii forțelor armate și a armamentelor în Europa.

După cum informează agenția TASS, „în notă se subliniază că guvernul sovietic conferă o importanță deosebită realizării unei înțelegeri privind reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa, deoarece aceasta ar corespunde intereselor destinderii continue a încordării pe continentul european, sarcinii întăririi păcii generale. Problema reducerii forțelor armate și a armamentelor în Europa, atît naționale cît și străine, trebuie să se rezolve în așa fel încît să nu dăuneze securității vreuneia din părți. Analizarea și stabilirea căilor de rezolvare a acestei probleme nu trebuie să constituie un prerogativ al alianțelor militar-politice existente în Europa". După cum se arată în notă, guvernul sovietic consideră că la consultări pot participa, pe baze egale, toate statele europene care vor manifesta interes, precum și S.U.A. și Canada. În comunicatul TASS se precizează că „participarea statelor la desfășurarea unor asemenea consultări pregătitoare nu rezolvă anticipat problema în legătură cu faptul care state să participe la înțelegere sau înțelegeri în legătură cu reducerea forțelor armate și a armamentelor". Guvernul sovietic și-a afirmat hotărîrea de a începe consultările pregătitoare la 31 ianuarie 1973, exprimînd, în același timp, opinia că la acestea s-ar putea studia și rezolva probleme organizatorice și de procedură, legate de desfășurarea convorbirilor propriu-zise privind reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa, și anume : stabilirea componenței participanților la asemenea convorbiri, elaborarea propunerilor privind ordinea de zi și ordinea de desfășurare a convorbirilor.

Între 18—22 ianuarie 1973, guvernele Cehoslovaciei, R. D. Germane, Poloniei și Ungariei au adresat și ele note de răspuns în legătură cu consultările pregătitoare privind convorbirile asupra reducerii forțelor armate și armamentelor în Europa. În aceste note se exprimă acordul cu data începerii convorbirilor pregătitoare în această problemă să fie 31 ianuarie 1973. Subliniind că examinarea reducerii forțelor armate și a armamentelor nu trebuie să fie un prerogativ al alianțelor militar-politice, cele trei guverne consideră că la consultări pot participa, pe baze egale, toate statele din Europa care vor manifesta interes, precum și S.U.A. și Canada.

Asupra datei nu există deosebiri de vederi.

Se manifestă încă opinii diferite asupra locului de desfășurare a convorbirilor și a participanților la acestea. Unele țări occidentale s-au pronunțat pentru Geneva : țările socialiste, care au trimis note de răspuns, au opinat pentru alegerea Vienei. În cercurile apropiate Ministerului de externe austriac se afirmă că Austria și-ar putea asuma rolul de gazdă numai după ce țările interesate și-ar exprima acordul în acest sens, moment care ar permite lansarea invitațiilor de rigoare.

George G. Potra

Testamentul politic al lui AMILCAR CABRAL

Asasinarea mișelească a lui Amilcar Cabral, care, timp de peste un deceniu s-a aflat în fruntea mișcării de eliberare din Guineea-Bissau, întrerupe în mod prematur și nedrept viața unui luptător remarcabil pentru libertatea și independența patriei sale, pentru lichidarea opresiunii străine, chiar în momentele premergătoare încoronării, prin victorie, a bătăliei căreia i s-a dedicat prin toată ființa sa.

Astăzi, la capătul unui deceniu de luptă îndîrjită pentru înlăturarea dominației coloniale portugheze, marile eforturi și sacrificii ale patrioților din Guineea-Bissau au condus la succese deosebite pe calea spre independența deplină a țării. Iar în acest moment, prodigioasa activitate de luptător, om politic, diplomat, a lui Cabral, desfășurată cu febrilitate în toți acești ani, de mare importanță pentru viitorul independent al Guineii-Bissau, cunoștea clipe de mare intensitate. Avînd privilegiul de a sta în preajma sa la New York, în zilele celei de-a 27-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., am fost martorul preocupărilor multiple ale liderului P.A.I.G.C., convergînd, toate, spre apropierea cu un ceas mai devreme a datei istorice a proclamării independenței.

Din convorbirea îndelungată cu Amilcar Cabral de care am beneficiat atunci, inserată în „Lumea", redau aprecierea sintetică a secretarului general al P.A.I.G.C. privind actualul moment al procesului de eliberare națională a țării sale. „P.A.I.G.C. — spunea el — a eliberat aproximativ trei pătrimi din suprafața țării și își exercită autoritatea asupra a peste două treimi din teritoriul național. După părerea mea, cel mai mare succes al nostru îl constituie faptul că, în timp ce lupta continuă, populația participă din plin la construcția noii societăți pe plan politic, economic, social și cultural. În acest proces, conștiința națională a populației se consolidează în permanență".

L-am întrebat, cu aceeași ocazie, care era drumul său în viață dacă Guineea-Bissau ar fi fost un stat independent, liber de dominația colonială. Cabral mi-a răspuns: „M-aș fi înrolat în rîndurile celor care, pretutindeni în lume, luptă pentru o viață liberă și pentru lichidarea oricărei aserviri străine". S-a gîndit cîteva clipe, apoi a continuat: „Sau, poate aș fi lucrat ca inginer agronom. Și — a adăugat el surîzînd — aș fi putut foarte bine să-mi fac studiile de specialitate în România, pentru că în țara dv. știu că s-au format în acești ani numeroase cadre africane cu o pregătire solidă în domeniul agriculturii, domeniu de care depinde atît de mult propășirea tinerelor state de pe continentul nostru".

Amilcar Cabral a fost un prieten statornic al României socialiste, al poporului nostru. „Cunosc România de multă vreme — îmi mărturisea el, în 1969, la Alger. Practic, România poate produce astăzi tot ce are nevoie din punct de vedere industrial și agricol, și aceasta este probabil una din realizările sale cele mai importante".

Deopotrivă cu admirația pentru realizările poporului român în construcția socialistă a patriei sale, Cabral sublinia de fiecare dată, cu fiecare nou prilej, prețuirea și stima sa, a conducerii P.A.I.G.C., pentru politica internațională a Partidului Comunist Român și a țării noastre. „Evident — spunea el — dumneavoastră sînteți profund angajați în dezvoltarea neîncetată a țării, dar, în același timp, nu uitați nici un moment să acționați în spirit internaționalist. România sprijină concret mișcările de eliberare națională și, în mod particular, P.A.I.G.C."

Amilcar Cabral și-a manifestat în mod constant satisfacția pentru evoluția ascendentă a raporturilor de prietenie, colaborare și solidaritate militantă dintre P.C.R. și P.A.I.G.C., activînd neobosit pentru amplificarea și diversificarea acestor raporturi. Un moment de referință în dezvoltarea relațiilor dintre cele două partide și popoare, pe care Amilcar Cabral l-a evocat în cuvinte vibrante, l-a constituit vizita sa în România, în fruntea unei delegații a P.A.I.G.C., în iunie 1972, convorbirile purtate cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Vorbindu-mi despre clipa hotărîtoare în care Guineea-Bissau se pregătește să pășească pe arena internațională ca stat independent și suveran, el amintea, cu o voce încărcată de emoție și adîncă recunoștință, faptul că România, prin persoana secretarului general al partidului comunist și șef al statului român, Nicolae Ceaușescu, a semnat cu reprezentanții autentici ai Guineii-Bissau primul comunicat comun din istoria acestui popor, atît pe linie de partid, cît și pe linie de stat.

Evocînd figura conducătorului luptei naționale pentru libertate și independență din Guineea-Bissau, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în mesajul adresat C.C. al P.A.I.G.C.: „Prin moartea lui Amilcar Cabral, partidul și poporul nostru pierd un prieten și tovarăș drag de luptă, pe care l-au avut în mijlocul lor în mai multe rînduri în cadrul bunelor relații de prietenie și solidaritate militantă statornicite între P.C.R. și P.A.I.G.C. Păstrez vii în memorie întîlnirile și convorbirile frecvente avute cu Amilcar Cabral, momente însemnate pe drumul dezvoltării raporturilor dintre partidele noastre, ceea ce și-a găsit o expresie strălucită în comunicatul comun semnat împreună în România anul trecut".

Dăruit cu întreaga sa ființă cauzei poporului din Guineea-Bissau, Cabral n-a precupețit nimic pentru afirmarea idealurilor sale de libertate. Viața lui dură de luptător a fost adesea pusă în primejdie de dușmanii libertății țării sale. În capitala Senegalului, în urmă cu cîțiva ani, pe cînd mă aflam într-o discuție cu fratele mai mic al lui Amilcar, Luis Cabral, comandantul frontului I-nord al P.A.I.G.C., la sediul din Dakar al partidului, am fost martorul unei întîmplări, pe care îmi îngădui să o reproduc acum, în momentul aflării veștii asasinării lui Amilcar Cabral.

În încăperea în care ne aflăm, intră, la un moment dat, un tînăr european expansiv, îmbrăcat ca pentru un safari, care vine să-i solicite lui Luis Cabral sprijinul pentru a vizita zona eliberată. Se recomandă V... și spune că lucrează pentru cîteva ziare occidentale. După plecarea sa, Luis Cabral îmi povestește că, puțin timp în urmă, un ziarist care își manifestase dorința de a lua contact cu luptătorii P.A.I.G.C. s-a dovedit, de fapt, trimis de Lisabona cu misiunea de a extermina pe conducătorii mișcării de eliberare națională și, în primul rînd, pe Amilcar Cabral.

După această întîlnire, am mai avut vești despre asemenea tentative vizînd lichidarea fizică a fraților Cabral, a altor lideri ai P.A.I.G.C. Între timp, la Dar Es Salaam, o bombă montată într-un pachet de cărți trimis prin poștă a explodat în mîinile lui Eduardo Mondlane, liderul patrioților mozambicani, curmîndu-i viața. Lupta anticolonialistă din coloniile portugheze nu a încetat însă nici o clipă; victoriile mișcării de eliberare din Guineea-Bissau, Mozambic, Angola nu pot fi oprite prin asemenea manevre disperate.

Este ceea ce, de altfel, Luis Cabral avea să afirme în mod hotărît încă în primele clipe ce au urmat asasinării secretarului general al P.A.I.G.C. La Dakar, Luis Cabral, în numele P.A.I.G.C., declara: „Partidul nu trebuie să șovăie în lupta sa pentru eliberarea Guineii-Bissau".

Hotărîți să continue lupta pentru independență, în acest moment greu, combatanții P.A.I.G.C., întregul popor din Guineea-Bissau sînt mobilizați în apărarea fermă a cuceririlor revoluționare ale poporului.

L-am întrebat cîndva pe Amilcar Cabral dacă este un optimist.

„Pesimismul nu a fost niciodată o soluție — a răspuns el. Gîndiți-vă ce ar fi însemnat să fii pesimist în situația în care ne găseam la începuturile luptei noastre. Ar fi echivalat cu o sinucidere sau cu cedarea în fața inamicului — ceea ce ar fi fost, de fapt, același lucru. Pentru a croi un drum nou țării noastre, continentului african în general, trebuie să luăm realitatea așa cum este, să o cunoaștem profund și să ne străduim s-o transformăm. Iar pentru a reuși în această operă de transformare — care este lupta însăși — nu trebuie să fim pesimiști.

Mergem în sensul istoriei. Dificultățile, eșecurile nu pot zdruncina optimismul nostru. Sîntem în plină bătălie și înregistrăm succese!"

Cuvinte care au acum semnificația unui veritabil testament politic.

Corneliu Vlad

MONOPOLURILE MULTINAȚIONALE

Incidențe economice și politice (II)

Investind, nu exportînd

●

„Transplant" și „respingere"

●

S.U.A. se află în defensivă

Înrîurirea negativă a activității societăților multinaționale nu se rezumă doar la aceste cîteva domenii. Activitatea lor intră în contradicție cu interesele statelor în mod și mai direct, în primul rînd prin controlul pe care asemenea monopoluri au ajuns să-l exercite asupra unei părți din economiile naționale ale țărilor occidentale. Și nu este vorba aici numai de anumite state, ci chiar de principalele țări capitaliste industriale.

Cîteva date sînt, poate, absolut necesare pentru a sugera aceste noi implicații, cărora le-a dat și le dă naștere expansiunea internațională a monopolurilor, ajunsă, fără îndoială, într-un nou stadiu, pe baza înseși a dimensiunilor deosebite atinse de concentrarea și centralizarea capitalului. În ultimii 20 de ani, aproape 4 000 de monopoluri americane — devenind într-atît de mari încît au ajuns să considere „prea strîmtă" chiar imensa piață americană — au înființat filiale în străinătate, posedînd în prezent — potrivit aprecierilor economistului Raymond Vernon — peste 8 000 de întreprinderi și fiind legate prin 17 000 de acorduri de societăți autohtone. Numai investițiile directe în străinătate ale monopolurilor americane (excluzînd, deci, diferitele participări bursiere ce nu dau posibilitatea unui control direct și deplin) sînt estimate la peste 80 miliarde dolari (există aprecieri că acestea au trecut chiar de 100 miliarde). La mult peste jumătatea acestei cifre sînt evaluate și investițiile în străinătate ale monopolurilor vest-europene și japoneze. Actualmente, chiar în S.U.A. există aproximativ 700 de întreprinderi controlate integral de capitalul străin, totalul investițiilor societăților străine în această țară fiind apreciat în jurul a 30 miliarde dolari (inclusiv diverse participări bursiere).

Ceea ce este important de semnalat este, însă, faptul că, prin investițiile făcute în străinătate, marile monopoluri nu mai urmăresc în primul rînd — așa cum urmăreau într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat — exploatarea unor resurse de materii prime care să fie apoi livrate în țara de origine a investițiilor și, de aici, după prelucrare, să fie eventual exportate sub formă de produse finite. În principal, investirea de capital în străinătate are drept obiectiv producerea de mărfuri care să fie desfăcute chiar pe piețele respective, cu alte cuvinte impunerea dominației asupra concurenților străini prin acțiuni „din interior", de pe propriul lor teritoriu, ocolindu-se astfel o serie de obstacole (tarife vamale, bariere netarifare etc.). Aceasta constituie, de altfel, una din explicațiile deplasării, în perioada postbelică, a ponderii principale a investițiilor în străinătate către țările capitaliste dezvoltate, în ciuda faptului că în aceste țări forța de muncă este mai scumpă în comparație cu cea din țările slab dezvoltate. Este notoriu, în acest sens, faptul că „General Motors" **vinde**, anual, în întreaga Europă occidentală doar vreo 2 500 (!) automobile „made în U.S.A.", în timp ce, tot anual, „General Motors" **produce** în Europa occidentală, prin filialele sale, peste un milion de automobile. „Ford" utilizează aceeași metodă.

S-a ajuns, pe baza unor asemenea practici, ca în prezent producția în străinătate a sucursalelor monopolurilor americane, de exemplu, să depășească de aproape 4 ori valoarea exporturilor Statelor Unite, iar cea a filialelor societăților britanice și olandeze de peste 1,5 ori valoarea exporturilor Marii Britanii și, respectiv, Olandei. Această situație explică de ce unii economiști occidentali vorbesc acum chiar despre deplasarea dinspre comerțul exterior înspre producția directă în străinătate a domeniului principal pe care se duce lupta de concurență interoccidentală. Estimația minimă, întîlnită în literatura economică apuseană cu privire la valoarea producției date în prezent de investițiile totale din străinătate — sau mai precis valoarea acelei producții care este emanația capitalurilor neautohtone de pe diferite piețe — se cifrează la 300 miliarde dolari, ceea ce depășește, sensibil, valoarea exporturilor totale ale țărilor capitaliste dezvoltate (aproximativ 250 miliarde dolari în 1971). Norman Macrae în „The Economist" apreciază că, în ultimele două decenii, în timp ce produsele naționale brute ale țărilor capitaliste dezvoltate au crescut, pe ansamblu, în medie cu 5 la sută anual, producția în străinătate a monopolurilor a sporit, tot în medie, cu 10 la sută, și că această tendință se va menține și în actualul deceniu. De altfel, luînd în considerare faptul că valoarea acestei producții o întrece deja pe cea a produsului național brut al oricăreia din țările respective (cu excepția S.U.A.) s-ar putea spune că — într-o ierarhizare care ar urmări să sugereze dimensiunile fenomenului — „ansamblul" producției date de diferite monopoluri în străinătate ar apare ca a doua putere economică a lumii capitaliste.

„Partea leului" în cadrul acestei „producții în străinătate" aparține marilor monopoluri, îndeosebi societăților multinaționale. O dovadă elocventă în acest sens este, de pildă, faptul că ponderea activităților în străinătate în totalul cifrei de afaceri este cea mai ridicată în cadrul monopolurilor gigant, fie ele americane, vest-europene sau japoneze.

SUB IMPERIUL „CELOR 300"

Potrivit aprecierilor a numeroși economiști occidentali, în prezent, aproximativ 4 000 de companii din lumea capitalistă ar putea întruni condițiile pentru a primi statut de societăți multinaționale (adică să aibă vînzări de cel puțin 100 milioane dolari, să opereze în cel puțin 6 țări și, în același timp, să realizeze cel puțin 20 la sută din cifra de afaceri în afara țării unde își au originea sau sediul). Producția lor totală (nu numai în străinătate) este estimată la peste 450 miliarde dolari, adică la aproape 25 la sută din totalul produselor naționale brute ale țărilor capitaliste. Extrapolînd tendințele actuale privind amplificarea deosebită a procesului de concentrare și centralizare a capitalului și producției, o serie de economiști sau futurologi occidentali — printre care J. K. Galbraith, Herman Kahn, H. Perlmutter, Neil Jacoby, Chr. Tugendhat, Judd Polk, Gene Gregory — prevăd că, încă în primii ani ai deceniului viitor, lumea occidentală va fi dominată de aproximativ 300 companii gigantice care vor produce 60—70 la sută din întreaga producție a țărilor capitaliste.

Nu este greu de a sesiza, în contextul existenței și expansiunii continue a monopolurilor multinaționale, implicațiile deosebit de importante pe care activitatea acestor giganți le antrenează asupra economiilor naționale ale țărilor pe al căror teritoriu operează.

În primul rînd, este vorba de posibilitățile pe care asemenea monopoluri le au, prin dimensiunile lor, de a submina interesele statelor — și, după cum arătam, nu numai ale celor mici, ci și chiar ale unor state mari. Pentru a ilustra acest adevăr, Raymond Vernon — în cartea sa, al cărui titlu este, în context, semnificativ : „Suveranitatea la strîmtoare" — arată că, dacă s-ar întocmi o listă a primelor 100 de state și mari monopoluri multinaționale, ierarhizate după valoarea produselor naționale brute și, respectiv, a cifrei de afaceri, s-ar constata că mai mult de 50 sînt monopoluri multinaționale și doar mai puțin de jumătate sînt state. „General Motors" are o cifră de afaceri de două ori mai mare decît produsul național brut al unei țări ca Norvegia sau similară celui al unor țări ca Olanda și Belgia, dar superioară și bugetului oricărei țări capitaliste dezvol-

tate (cu excepția S.U.A.). „De vreme ce — subliniază «The Economist» — majoritatea țărilor lumii au un produs național brut mai mic decît cifra de afaceri a cel puțin 50 de companii multinaționale, este normal ca aceste țări să fie în mod crescînd îngrijorate că giganticele companii constituie o sfidare la adresa suveranității lor".

În al doilea rînd — ca un aspect foarte concret — este vorba de controlul pe care societățile multinaționale au ajuns să-l exercite asupra unei însemnate părți din economia țărilor unde acționează, control cu atît mai important cu cît aceste societăți sînt atotputernice îndeosebi în ramurile „de vîrf", legate direct de progresul tehnic. Într-adevăr, monopolurile multinaționale controlează în prezent 50 la sută din producția industrială a Canadei, 19 la sută din capitalul pe acțiuni al R.F.G. și 18 la sută din cel al Italiei, jumătate din industria de automobile și două cincimi din cea de calculatoare a Marii Britanii etc.

În al treilea rînd, este vorba de practicile pe care aceste societăți, făcînd uz de posibilitățile pe care le oferă dimensiunile și ramificarea lor pe piața mondială, le folosesc în vederea asigurării profitului maxim, obiectiv pentru realizarea căruia nu ezită să sfideze în modul cel mai deschis interesele tuturor țărilor pe teritoriul cărora își desfășoară activitatea.

AVATARURILE TRANSPLANTULUI DE PRODUCȚIE

Am avut deja prilejul să relevăm cîteva asemenea practici — evaziunea fiscală și diversele manevre speculative monetare — prin care aceste monopoluri evită să se conformeze măsurilor de politică economică luate de diferite autorități statale. O altă practică — de altfel dintre cele mai utilizate — este cea a transferului de producție, în funcție de interesele lor, dintr-o țară în alta. „Corporația multinațională — remarcă Gene Gregory în «Analyse et Prévision» — fabrică într-o țară, exportă sau importă înspre și dinspre alte țări, trăgînd toate avantajele din costurile reduse de producție, costurile transporturilor, facilitățile de schimb, taxele vamale etc. În cadrul unei asemenea societăți, activitățile industriale sînt transplantate dintr-o țară în alta, astfel încît să poată fi obținut un «cost combinat» (de producție, transport, tarife vamale, impozite) cît mai avantajos".

Pentru a obține un asemenea „cost combinat" cît mai redus — cu alte cuvinte profituri cît mai mari — în ce privește producția unor modele de automobile, „Ford", de pildă, deținînd uzine în peste 20 de țări, produce în unele caroseria (S.U.A.), în altele motorul (Marea Britanie), în altele transmisia (R.F.G.), acestea fiind apoi montate în uzine din aceleași țări sau din altele. „Unilever" — monopol multinațional cu capital olandez și britanic — produce în Italia fasolea congelată destinată pieței vest-europene, iar fabricația produselor congelate din pește este organizată în întregime în R.F.G. „Agfa-Gewaert", monopol vest-germano—belgian, și-a fixat ca teren al producției unei părți din aparatele sale fotografice în Japonia, pe care le desface atît în unele țări din Extremul Orient cît și... în țările vest-europene.

Asemenea companii nu ezită, în interesul lor și în dauna intereselor statelor

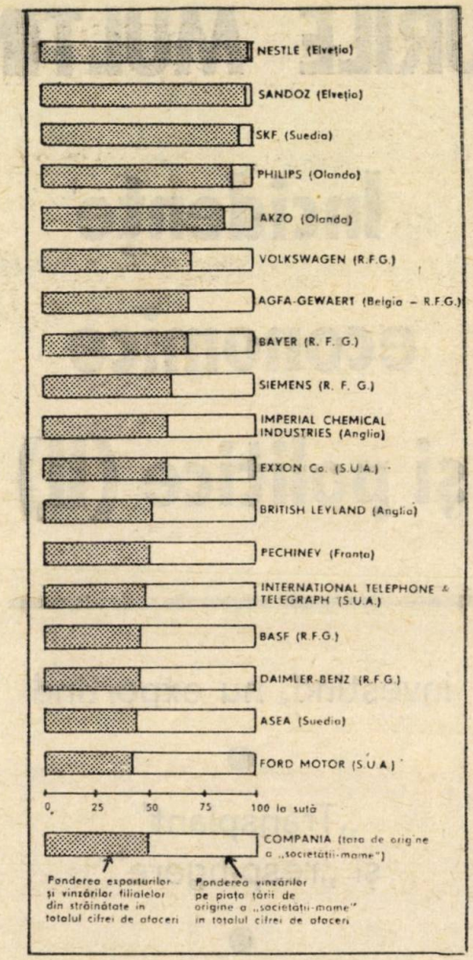

unde acționează, să-și închidă la un moment dat uzinele dintr-o anumită țară și să le transfere într-o alta. După ce se instalaseră puternic pe piața vest-europeană, o serie de monopoluri multinaționale — „Westinghouse", „I.B.M.", „Singer", „General Electric", „Sperry Rand", „Emerson" —, vizînd o rapidă extindere geografică a expansiunii lor, au procedat astfel, în ultimul timp, transplantîndu-și uzinele din Europa occidentală în Mexic, precum și în Japonia și alte țări asiatice. În urma fuziunii, corporațiile din domeniul prelucrării cauciucului — „Dunlop" (la origine britanică) și Pirelli (la origine italiană) — considerînd necesar să-și intensifice activitatea în afara Europei occidentale, în special în S.U.A., pentru a-și spori capacitatea de a face concurență eternilor lor rivali americani „Firestone" și „Goodyear", au decis să înceteze producția în unele uzine vest-europene (pe care nu le mai apreciau ca rentabile), lăsînd fără slujbă mii și mii de muncitori. Presa britanică din ultima perioadă menționează că, în timp ce majoritatea populației și chiar a firmelor engleze este îngrijorată de intrarea Marii Britanii în Piața comună, societățile multinaționale ce își au cartierul general în această țară — printre altele, „Royal Dutch-Shell", „Imperial Chemical Industries", „Bowater" — manifestă un calm desăvîrșit. Și nu pentru că ar fi împrumutat tradiționalul caracter „flegmatic" al britanicilor, ci pentru că ele au încheiat deja socotelile cu Piața comună. De mai mult timp, neglijînd piața britanică, ele și-au transferat o mare parte din activitate în țările Pieței comune. Revista „Entreprise" arată că „Ford", în contextul aceleiași intrări a Marii Britanii în Piața comună, are în vedere „o nouă repartizare a sarcinilor între sucursalele pe care le deține în Europa occidentală", un indiciu în acest sens fiind hotărîrea de a înființa o nouă uzină la Bordeaux, care va prelua producerea tuturor cutiilor de viteză automate necesare pentru automobilele fabricate de companie în țările vest-europene.

„NICIODATĂ CEVA ASEMĂNĂTOR ÎN MAREA BRITANIE" !

Presiunea economică ocupă un loc de frunte în arsenalul metodelor monopolurilor multinaționale. Revista vest-germană „Die Zeit" aprecia că cei ce în Europa occidentală se exprimă împotriva acestor monopoluri își pot baza, înainte de toate, argumentele pe experiența pe care au încercat-o unele țări în curs de dezvoltare: „Imaginea pe care acestea și-au creat-o despre giganții multinaționali a fost imprimată de societăți ca, de exemplu, United Fruit Co., concernul bananelor, care și-a cîștigat, din pricina stăpînirii sale coloniale exercitate în America de Sud, o tristă reputație, sau trustul american International Telegraph and Telephone (I.T.T.), căruia i se mai trece în seamă și o încercare eșuată de răsturnare a guvernului din Chile, îndreptată împotriva președintelui Allende".

Iată, însă, că țări vest-europene dintre cele mai dezvoltate sînt nevoite să cunoască experiențe similare, cel puțin într-o anumită măsură, deocamdată. Referindu-se la conflictul din 1971 dintre compania „Ford" și guvernul britanic, „The Observer" vorbește de „brutala demonstrație a presiunilor ce pot fi exercitate de un monopol de tip multinațional". Nemulțumit de faptul că guvernul britanic, în urma mișcării revendicative a muncitorilor din industria de automobile, făcuse în ultimă instanță concesii în privința creșterii salariilor, compania „Ford" a declarat că, dacă „guvernul britanic nu-și va potoli muncitorii", atunci „se va vedea obligată să submineze exporturile britanice de automobile" (Ford este al doilea producător de automobile din Marea Britanie). „Pînă în prezent — remarcă cu amărăciune «The Observer» — conflicte de un asemenea gen se produceau în raporturile cu țări slab dezvoltate. Dar niciodată ceva asemănător nu i s-a întîmplat unui stat de talia Marii Britanii". „Unele concerne multinaționale — consideră Heinz-Oskar Vetter, președintele sindicatelor vest-germane, — au preluat moștenirea puterilor coloniale de odinioară". Cît privește „afacerea I.T.T.", dezvăluită nu demult de ziaristul american, Jack Anderson, senatorul democrat Frank Church aprecia: „Ceea ce a făcut I.T.T. în Chile a fost o asemenea obrăznicie încît orice om responsabil nu ar putea să ignore această faptă".

Nu este de mirare, într-un asemenea context, că se manifestă un resentiment crescînd în întreaga lume capitalistă, atît în țări slab dezvoltate cît și în cele mai avansate economicește, față de activitatea monopolurilor multinaționale. Sesizat de numeroase state, în special în curs de dezvoltare, Consiliul Economic și Social al O.N.U. a cerut secretarului general al Organizației să dispună examinarea activității societăților multinaționale și, în urma acestei examinări, să se emită un regulament de comportament al acestora. Semnificativ în aceeași direcție este faptul că

pînă și Comisia economică a parlamentului Pieței comune a însărcinat Comisia C.E.E. cu studierea și instituirea unor reguli de concurență pentru întreprinderile multinaționale și cu supravegherea respectării acestor reguli de către o instanță de control. Împotriva societăților multinaționale se exprimă chiar și reprezentanți ai monopolismului de stat național precum și diferite organizații ale consumatorilor.

Deosebit de negative sînt consecințele activității monopolurilor multinaționale — în special cele ale practicilor specifice folosite de acestea — asupra situației oamenilor muncii, asupra luptei lor revendicative. Astfel, transplantările de uzine dintr-o țară în alta impun forței de muncă un regim de permanentă insecuritate, determină o continuă fluctuație în folosirea acesteia. De asemenea, transferurile de producție în situații în care într-o țară clasa muncitoare se angajează în lupta revendicativă tinde să compromită această luptă. Totodată, bazîndu-se pe producția din străinătate, societățile multinaționale pot, în caz de grevă, să amîne pe termen îndelungat satisfacerea unor revendicări ale oamenilor muncii, încercînd prin astfel de presiuni să submineze șansele lor de succes.

În asemenea condiții, din punctul de vedere al formelor de luptă, au apărut sarcini noi în fața mișcării sindicale și muncitorești din țările occidentale. Încă în 1971, reprezentanți ai partidelor comuniste din țările vest-europene s-au întîlnit la Londra, luînd în dezbatere problema „luptei clasei muncitoare din Europa în condițiile create de dezvoltarea uniunilor monopoliste multinaționale". În comunicatul dat publicității la sfîrșitul acestei întîlniri se arată că participanții, conștienți de amploarea dezvoltării acestor uniuni, de pericolul pe care îl comportă pentru interesele și pentru condițiile de viață și de muncă ale clasei muncitoare și ale altor pături ale populației, pentru suveranitatea națională, pentru democrație, au examinat, în această lumină, noile cerințe ale luptei oamenilor muncii, constatînd că în rîndul unor largi pături ale clasei muncitoare și ale mișcării democratice există conștiința posibilității și necesității unei acțiuni comune în această problemă. Mai multe sindicate din țările occidentale au și întreprins cîteva asemenea acțiuni. Greve coordonate de protest au fost, de pildă, declarate în comun de către muncitorii italieni și britanici ai firmei „Dunlop-Pirelli", în fața hotărîrii acestei companii multinaționale de a face concedieri în masă. Printr-un asemenea sistem de greve, declarate de muncitori vest-germani și olandezi, a fost blocată o hotărîre similară luată în cadrul concernului „AKZO". Se pune chiar problema — după cum relevă numeroși lideri sindicali vest-europeni — de a organiza astfel acțiunea sindicală și revendicativă încît aceasta să fie în măsură să răspundă structurii firmelor multinaționale. Cel mai puternic sindicat britanic, acela al lucrătorilor din transporturi și construcții de automobile, a avansat, în acest sens, sindicatelor similare din țările Pieței comune propunerea privind crearea unui front comun împotriva monopolurilor multinaționale, sugerînd, ca prim pas, angajarea unor negocieri globale între conducătorii companiei „Ford" și reprezentanții celor 150 000 de muncitori care lucrează în cele cinci filiale vest-europene ale acesteia, negocieri în cadrul cărora să fie reglementate unitar problemele legate de condițiile de lucru, salarizare și asigurare și să se realizeze o coordonare în ce privește încheierea, durata și expirarea contractelor de muncă. Acestea, în scopul de a îngrădi posibilitățile firmei de a transfera, dintr-o țară în alta, producția în cazul în care izbucnește un conflict de muncă limitat la o anumită filială.

„PE BANCA ACUZAȚILOR" ȘI ÎN S.U.A.

Este deosebit de semnificativ că o largă mișcare împotriva monopolurilor multinaționale se dezvoltă și în S.U.A. Este cunoscut că, în condițiile gradului de concentrare și centralizare a capitalului american (considerabil mai ridicat decît cel al concentrării și centralizării capitalului din alte țări occidentale), în prezent cele mai multe monopoluri multinaționale își au cartierul general sau originea în Statele Unite. Dar expansiunea societăților multinaționale (la obîrșie americane) a adus imense avantaje acestor companii, nu însă neapărat și Statelor Unite. „Societățile multinaționale se găsesc astăzi pe banca acuzaților și în S.U.A. Ce li se reproșează ? — se întreabă «Entreprise». Nici mai mult nici mai puțin decît că, apreciind a fi în interesul lor să producă în străinătate, sînt responsabile de șomajul care s-a instalat actualmente pe piața americană a muncii, de diminuarea decalajului tehnologic între S.U.A. și rivalii lor precum și de deteriorarea balanței de plăți", prin faptul că : a) au „furat" uzinelor metropolitane o parte din debușeuri (diminuînd, deci, posibilitățile ce ar fi existat în domeniul exporturilor) ; b) au smuls pieței interne investiții (contribuind la înregistrarea de către S.U.A. a unei creșteri economice mai lente) ; c) prin acțiunile lor la scară internațională au manifestat un interes mai redus pentru piața internă și, în special, pentru aplicarea noilor tehnologii în primul rînd în S.U.A.

A. Goldfinger, economist al marii centrale sindicale A.F.L.—C.I.O., estimează că transferul în străinătate al unei serii de întreprinderi a produs, numai în perioada 1966—1969, pierderea locurilor de muncă de către cel puțin 400 000 de muncitori americani. De altfel, această centrală sindicală a și determinat introducerea, în 1971, în Congres a unui proiect de lege vizînd, prin prevederile sale, tocmai constrîngerea societăților multinaționale ce își au sediul în Statele Unite de a nu-și mai canaliza, în aceleași proporții ca pînă acum, fondurile de investiții către exterior, ci, în mai mare măsură, către piața internă. O publicație de specialitate din Bruxelles, „L'Echo de la Bourse", apreciază că societățile multinaționale (la origine americane), prin faptul că „au exportat capital și nu mărfuri, cît și prin aceea că au stabilit în străinătate filiale producînd mai eficient decît în S.U.A. diverse materiale care au fost apoi vîndute pe piața americană" se fac răspunzătoare de deteriorarea nu numai a balanței de plăți ci și a celei comerciale, de încheierea în deficit a acesteia din urmă, în 1971, pentru prima dată în acest secol.

Se dovedește, astfel, că activitatea societăților multinaționale vine în contradicție chiar cu interesele țărilor de unde acestea provin, unde își au sediul sau cartierul general, ceea ce reprezintă, fără îndoială, o nouă etapă în sistemul contradicțiilor intercapitaliste. Semnificativă, în acest sens, este confruntarea — care se află abia la început dar care tinde să se amplifice — dintre interesele monopolurilor multinaționale (la obîrșie americane) și cele ale S.U.A., cea mai mare putere economică, politică și financiară a lumii capitaliste. „Noi nu ne considerăm ca o companie americană — declară, de exemplu, vicepreședintele lui «Ford Motor», Stevenson. Noi sîntem o companie multinațională". Iar, Max Gloor, directorul companiei multinaționale „Nestlé", cu sediul în Elveția, spune pur și simplu : „Noi sîntem cetățeni ai Nestlé".

În aceste condiții — apreciază Samuel Pisar, expert american în relațiile economice internaționale — „două forțe se înfruntă în bătălia care începe : puterea economică a firmelor multinaționale și puterea politică a statelor". Referindu-se la consecințele apariției, dezvoltării și expansiunii companiilor multinaționale, economistul Maurice Duverger consideră că, astfel, „capitalismul își va spori deficiențele : incapacitatea de a asigura corect serviciile colective, menținerea unei inegalități fundamentale, degradarea «calității vieții». Aceste deficiențe riscă să crească chiar mai mult decît proporțional, întrucît, în-

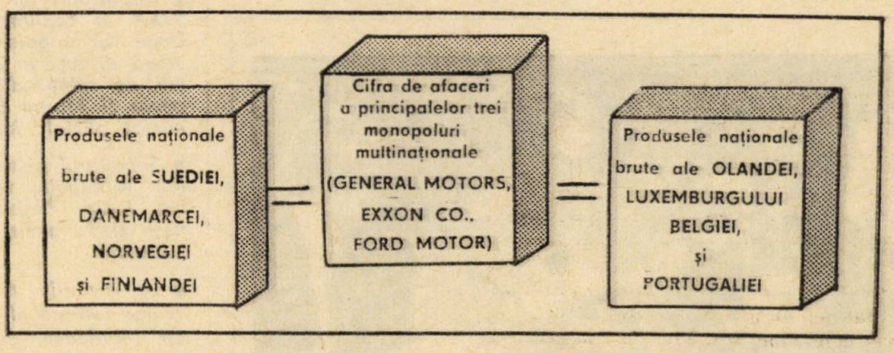

tr-o asemenea eventualitate, oamenii de afaceri nu ar mai găsi în față contraponderea puterii publice, care se dezvoltase de un secol încoace în cadrul național. Aceasta este probabil primejdia esențială a evoluției în curs. Se riscă, astfel, să se ajungă la o formă nouă de capitalism sălbatic, pe care nici o autoritate publică nu-l poate constrînge. Chiar în singurul domeniu al producției cantitative nu este sigur că o asemenea evoluție ar fi favorabilă. Imposibilitatea firmelor multinaționale de a acționa în planul macroeconomic al fiecărei țări implică riscuri grave. Participarea acestor firme la accentuarea crizei financiare, care bîntuie actualmente în Occident, constituie un prim avertisment în această privință".

Sustrăgînd controlului autorităților guvernamentale părți ale unor importante domenii de aplicare a prerogativelor acestora — comercial, fiscal, monetar — și chiar sectoare întregi ale economiei naționale și ale vieții economico-sociale, activitatea monopolurilor multinaționale este de natură să lezeze în mod direct suveranitatea și independența statelor, exercitarea plenară a dreptului poporului fiecărei țări de a dispune integral și neștirbit de resursele sale economice, de organizarea și conducerea sa, venind astfel în contradicție cu optima și eficienta punere în valoare în beneficiul național a potențialului material și uman al țărilor pe teritoriul cărora asemenea monopoluri operează, cu înfăptuirea comandamentelor sociale ale popoarelor din aceste țări.

Ilie Șerbănescu

1000+1

Soldat

Cel mai tînăr ministru pe care l-a avut vreodată Finlanda, Ulf Sundquist, 27 de ani, a trebuit, abia numit, să abandoneze funcția, pentru a satisface serviciul militar, întrerupt în 1971, cînd a fost ales în Parlament. În Finlanda, serviciul militar obligatoriu durează 11 luni.

„Șenian"

Trupa „Șenian" este primul ansamblu chinez care întreprinde un turneu în S.U.A., în ultimul sfert de veac. Luînd cuvîntul la recepția oferită la Casa Albă, în onoarea celor 90 de membri ai trupei chineze de acrobați, președintele Nixon a subliniat că, în urma călătoriei sale de anul trecut la Pekin, „marele zid al ostilității dintre cele două națiuni se prăbușește. Este o tragedie a acestui secol că, timp de 20 de ani, un mare zid al ostilității a separat popoarele R.P. Chineze și Statelor Unite ale Americii", a spus președintele american.

Întrevedere

Yasser Arafat, președintele Organizației pentru Eliberarea Palestinei, a declarat presei că întrevederea pe care a avut-o cu regele Hassan al Marocului a fost consacrată în special „examinării situației din Orientul Mijlociu, problemei palestiniene și atitudinii arabe față de conflict". Convorbirea s-a referit, de asemenea, la viitoarea conferință a miniștrilor apărării din țările arabe, care va începe la Cairo, la 27 ianuarie.

Mărturisire

La New York, scrie „Le Soir", mor copii datorită abuzului de droguri. Conform unui raport recent, 20 la sută din școlarii regiunii ar fi toxicomani. Pentru a-i detecta, autoritățile au decis să folosească analiza urinei, test întrebuințat și pentru militarii întorși din Vietnam. Campania va începe la Harlem, în februarie. Dar se pune deja întrebarea ce rezultate vor putea fi obținute prin aceste analize, care cer din partea copiilor drogați un acord echivalent cu o mărturisire.

Președintele chilian Salvador Allende a semnat decretul, cu putere de lege, privind asigurările sociale pentru studenți

Scris-citit

Institutul național al cărții din Brazilia a publicat, luna aceasta, manuale pentru alfabetizarea indienilor, în limbile xavantes, kaingang, guajajara, guarini și karaja. Înainte de a învăța portugheza, indienii vor ști să scrie și să citească în limba maternă.

Poluare

După o supremație de mai mulți ani, capitala niponă a cedat locul întîi în lume, în ce privește gradul de poluare, orașului Seul. Din studiile efectuate de specialiști, rezultă că, în zonele industriale ale Seulului, se depun lunar circa 30 de tone de praf.

Mai mult de jumătate de milion de suedezi s-au înscris pe listele celor ce se declară împotriva războiului din Vietnam. Sosite la Parlament, adeziunile au fost citite în prezența liderilor partidelor politice (de la stînga la dreapta): C.G. Hermansson (comunist), premierul Olof Palme (social-democrat), Torbjörn Fälldin (centru), Gunnar Helen (liberal), Gösta Bohman (conservator)

Diplomatice

- *Departamentul de Stat al S.U.A. a confirmat că Statele Unite vor angaja cu R.D. Germană discuții în vederea stabilirii de relații diplomatice. Japonia și Marea Britanie au anunțat oficial intenții similare.*
- *Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, va vizita Japonia, India, Pakistanul, Bangladesh și Tailanda, între 3 și 17 februarie.*
- *La invitația ministrului afacerilor externe al Bulgariei, Petăr Mladenov, de la 7 la 9 februarie va face o vizită oficială în Bulgaria Rudolf Kirschlaeger, ministrul afacerilor externe al Austriei.*
- *Cancelarul Willy Brandt se pare că a pus la punct, în timpul vacanței petrecute pe însorita insulă Fuerteventura, programul său de vizite. „Der Spiegel" anunță: deocamdată, Belgia, Iugoslavia, Algeria și Israel.*
- *Guvernul Unității Populare din Chile a recunoscut Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei (G.R.U.N.K.).*
- *Brazilia și Republica Guineea au restabilit relațiile diplomatice.*
- *Din sursă oficială se anunță că guvernul pakistanez a hotărît să stabilească misiuni diplomatice în Somalia, Etiopia, Mauritania și Guineea. Pakistanul va instala, de asemenea, o misiune diplomatică în Republica Democrată Germană.*
- *Giuseppe Medici, ministrul de externe italian, va face o vizită în Egipt, între 1–5 februarie, după care va pleca în Arabia Saudită (5–8 februarie).*

În preajma alegerilor legislative franceze, proiecte de afiș pentru reducerea abținerilor de la vot: „A vota este o datorie"

Demisie

Potrivit unui mesaj transmis de postul de radio local, cei 84 de locuitori ai îndepărtatei Insule Pitcairn, protectorat englez, situată la 3 500 mile distanță de Panama și de Noua Zeelandă, au rămas fără nici un polițist. Singurul care făcea aceste servicii pe insulă și-a prezentat demisia, iar autoritățile au anunțat că nu-l vor înlocui cu o altă persoană, din motive de... inutilitate.

Editor

Mohamed Heykal, redactorul șef al ziarului egiptean „Al Ahram", a făcut o vizită în China, unde a fost primit de premierul Ciu En-lai. Întrevederea cu Ciu En-lai a fost calificată ca foarte importantă de către influentul ziarist egiptean. El a adăugat că au fost abordate problemele Orientului Mijlociu, precum și alte mari probleme mondiale. Aceasta a fost prima vizită în China a lui Heykal, dar cea de-a treia întîlnire a sa cu premierul chinez. Se așteaptă ca Heykal să se întoarcă la Cairo în prima săptămînă a lunii februarie. Editorul ziarului „Al Ahram" plănuiește o vizită în Statele Unite, luna viitoare, scrie „France Presse", în timpul căreia e posibil să-l întîlnească pe consilierul prezidențial Henry Kissinger.

La cererea partidelor politice, aprobată de Parlament, președintele finlandez, Urho Kekkonen (dreapta), va rămîne la post pînă în 1978. Investitura a fost acceptată în prezența premierului Kalevi Sorsa (mijloc, social-democrat) și a reprezentanților celorlalte partide politice

basadorul S.U.A. la Tokio, Robert Ingersoll, au hotărît crearea unui Consiliu Consultativ care să se ocupe de probleme legate de tratatul de securitate japono-american. Ambele părți au dorit să dispună de un organ specializat de legătură directă pentru a evita, în viitor, intensificarea nemulțumirilor japonezilor, care cer ca tratatul de securitate să fie revizuit. Consiliul Consultativ va fi alcătuit din oficialități diplomatice și militare ale celor două guverne, care se vor întîlni ori de cîte ori va fi nevoie.

Felicitare pentru șeful Scotland Yard-ului...
(Din **Weltwoche**)

Telefoane

Francezilor nu le ajung telefoanele. Promisiuni oficiale: automatizarea rețelei va fi completă în patru ani, patru milioane de noi abonați în cinci ani, fluiditatea perfectă a traficului. Și, totuși, scepticism: Franța este mereu pe ultimul loc între țările Pieței comune. De două ori mai puține aparate decît în Anglia și R.F.G. Întîrzierea francezilor față de vest-germani se dublează la fiecare cinci ani.

Strategie

Ministrul de externe al Japoniei, Masayoshi Ohira, și ambasadorul S.U.A. la Tokio, Robert Ingersoll, au hotărît crearea unui Consiliu Consultativ care să se ocupe de probleme legate de tratatul de securitate japono-american. Ambele părți au dorit să dispună de un organ specializat de legătură directă pentru a evita, în viitor, intensificarea nemulțumirilor japonezilor, care cer ca tratatul de securitate să fie revizuit. Consiliul Consultativ va fi alcătuit din oficialități diplomatice și militare ale celor două guverne, care se vor întîlni ori de cîte ori va fi nevoie.

Mediu

La Moscova a fost creat Consiliul tehnico-științific pentru protejarea mediului înconjurător și folosirea rațională a resurselor naturale. Consiliul trebuie să prevadă măsuri care să prevină consecințele nedorite provocate de dezvoltarea industriei și exploatarea intensivă a bogățiilor naturale.

Vatican

La înapoierea la Tel Aviv, după vizita făcută la Vatican, premierul israelian Golda Meir a afirmat că Papa Paul al VI-lea și-a oferit serviciile în ce privește căutarea păcii în Orientul Mijlociu. „Deși nu l-am convins pe Papa să fie de acord cu opiniile Israelului, este important faptul că un prim ministru israelian s-a întîlnit cu Papa pentru a discuta calea unei reglementări pașnice în Orientul Mijlociu", a spus premierul israelian.

Rețea

În partea estică a pustiului Sahara, autoritățile de la Tripoli amenajează o rețea de faruri și instalații de semnalizare. Cu ajutorul lor, persoanele care se vor rătăci în deșerturile Saharei vor putea găsi cu mai multă ușurință căile de acces către cea mai apropiată șosea asfaltată.

Inițiativă

„Guvernul grec a hotărît să anunțe guvernul aliat și prieten al S.U.A. că va renunța, cu începere din anul 1973, la ajutorul militar gratuit, pe care acesta din urmă i-l oferă", anunță un comunicat al Ministerului Informațiilor al Greciei. Comentînd hotărîrea guvernului, ziarul „Akropolis" scrie că ajutorul respectiv nu depășea zece milioane de dolari. Pentru o țară care realizează un venit anual pe cap de locuitor de circa o mie de dolari, care are un buget de stat de 3,5 miliarde de dolari și rezerve valutare de 1 miliard de dolari, ajutorul acesta nu reprezenta o sumă indispensabilă. De el se foloseau, însă, cîțiva congressmeni, ca mijloc de presiune asupra guvernului: dacă nu va întreprinde măsurile cerute, va fi privat de livrările respective.

Promisiune

Întins pe 40 de hectare, în plin centrul capitalei Marii Britanii, Covent Garden este o mărturie a vechii Londre: celebra piață de flori, opera, străzile înguste, ticsite de magazine. Geoffrey Rippon, ministrul britanic al mediului înconjurător, a autorizat începerea operațiunilor de renovare a acestui renumit cartier londonez. Cu următoarea promisiune: în nici un caz nu va fi transformat într-o „junglă de beton".

Manila

În prima sa conferință de presă de la proclamarea noii Constituții și a prelungirii legii marțiale pe o perioadă nedefinită, președintele Marcos a dezmințit că și-a asumat puteri dictatoriale și a declarat că este gata să demisioneze, oricînd va decide poporul filipinez. În ce privește politica externă, el a subliniat că Filipinele își vor îndeplini în continuare obligațiile internaționale, vor revizui acordurile comerciale și militare cu Statele Unite și vor acționa pentru normalizarea relațiilor cu țările socialiste, inclusiv China și Uniunea Sovietică.

Justiție

Președintele Nixon a propus reintroducerea pedepsei cu moartea. Ministrul justiției, Richard Kleindienst, a realizat, în consecință, un proiect ce va fi supus dezbaterii Congresului american: infracțiunile pasibile de o asemenea pedeapsă includ pirateria aeriană, atentatele, bombele plasate în clădirile oficiale, asasinarea paznicilor din închisori.

Tractoarele din Larzac au ajuns la Paris: nou protest al fermierilor în apărarea propriilor interese

FRANCE NOUVELLE
Hebdomadaire central du parti communiste français
PARIS

RAPORTURI NOI ÎN FAVOAREA ACȚIUNILOR COMUNE

CEL de-al XX-lea Congres al P.C. Francez a constatat o modificare importantă a situației internaționale, o accentuare a luptei de clasă în țările sistemului capitalist, o evoluție a contradicțiilor interne ale sistemului capitalist și o întărire a forțelor antiimperialiste. Clasa muncitoare și diversele pături ale maselor muncitoare intervin permanent, ceea ce contribuie la schimbarea raportului de forțe în interiorul sistemului.

Locul ocupat de puternicele organizații sindicale bine structurate, raporturile noi care se nasc și se ameliorează în sînul lor între militanții comuniști și socialiști permit o îmbunătățire a luptelor.

Țările capitaliste cunosc o dezvoltare a forțelor de stînga unite în partidele comuniste și, într-o măsură din ce în ce mai mare, în mai multe partide socialiste. Aceasta privește astăzi țările capitaliste cele mai dezvoltate : S.U.A., Marea Britanie, Japonia, Australia, Italia, Suedia, R.F.G., Olanda, Norvegia, Danemarca.

Această mișcare privește și acele țări ale Americii Latine, Africii și Asiei care rămîn legate din punct de vedere economic, și adesea politic, de sistemul capitalist. Acolo unde, ca în Africa, mișcarea comunistă este slab reprezentată, numeroși militanți care se declară marxiști joacă un rol important în mișcările naționale și în sindicatele de masă.

Trebuie să fim atenți la o atare mișcare, care este semnul profund al unei crize politice ireversibile în sînul sistemului imperialist.

De la jumătatea anilor '60, mișcarea grevistă, cu aspect de clasă mai marcat, crește fără încetare în lumea capitalistă. Din 1965 pînă în 1971, numărul greviștilor a crescut de la 36 de milioane la 70 de milioane, din care de la 20 la 48 milioane în țările capitaliste dezvoltate.

În primele șapte luni ale anului 1972, au fost înregistrați aproape 30 milioane de greviști în cîteva mari țări capitaliste.

În acești ultimi doi ani, **Marea Britanie** atinge cifre ale zilelor de grevă pe care nu le-a mai cunoscut din 1926 ; în 1972, în primele nouă luni se acumulaseră 22 de milioane de zile de grevă. Această creștere a acțiunii de masă a fost reflectată în momentul congresului sindicatelor Marii Britanii din septembrie 1972, cînd s-a asistat la o consolidare a evoluției spre stînga în mișcarea sindicală, evoluție remarcată deja în acești ultimi ani. În timp ce guvernul conservator desfășoară un atac frontal împotriva cuceririlor sociale ale clasei muncitoare (lege antisindicală, creștere de prețuri, atac împotriva securității sociale și a locuințelor), aceasta își radicalizează pozițiile și, mîine, Partidul laburist nu va putea să folosească puterea de stat în aceleași condiții ca în trecut.

Dacă situația din **Statele Unite** a fost dominată în cea mai mare parte a anului 1972 de pregătirile pentru alegerile din noiembrie, lupta revendicativă nu s-a domolit. Ea se manifestă în pături noi, „gulerele albe", funcționarii de stat, colectivitățile, învățătorii. Organizațiile sindicale se întăresc în rîndul acestor categorii, muncitorii negri participă în număr mai mare la acțiunile sindicale. Luările de poziții ferme cu ocazia Conferinței sindicale de la Saint Louis (Missouri), în iulie 1972, împotriva continuării războiului din Vietnam, puneau în discuție politica de militarizare a economiei S.U.A., degradarea situației muncitorilor și creșterea sărăciei. Această conferință a fost susținută de conducătorii a 35 de federații sindicale din S.U.A., printre care principalii aderenți la A.F.L.—C.I.O. În Statele Unite a apărut în sînul mișcării sindicale un puternic curent de stînga, militanții comuniști ocupînd în cadrul acestuia un loc din ce în ce mai mare. Partidul Comunist din S.U.A. își sporește influența în rîndul muncitorilor americani.

După luptele din 1968 din Franța, Europa occidentală a cunoscut marile acțiuni unitare din **Italia.** În această țară acțiunea de masă a devenit cotidiană ; toate industriile, toate regiunile sînt atinse. A apărut un puternic curent care permite întrevederea unificării diverselor organizații sindicale. A avut loc o puternică dezbatere asupra acestei probleme. Pentru a întrerupe acest proces unitar, au intervenit elemente exterioare. Astăzi, în ciuda acestor intervenții, centralele sindicale au organizat o federație unitară a trei confederații, C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L. Acest organism permite o coordonare permanentă a practicii unității de acțiune și o expresie comună a solidarității internaționale, așa cum este cazul în ceea ce privește ajutorul ce trebuie dat comisiilor muncitorești din Spania.

Republica Federală a Germaniei, unde succesul coaliției P.S.D./P.L.D. întărește politica „de deschidere spre Est", posedă o puternică centrală sindicală, D.G.B., care susține această politică. Recent, un conducător a declarat că P.S.D. ar trebui „să devină acum un partid al muncitorilor", aplecîndu-se asupra problemelor interne cărora clasa muncitoare trebuie să le facă față (declarația lui Hans Preiss, membru al biroului I.G. Metall—D.G.B.). Aceeași federație declară că „experiența poporului chilian trebuie să reușească" și că statele și popoarele trebuie să-și manifeste solidaritatea antimonopolistă cu muncitorii din Chile.

Congresele federațiilor din D.G.B. au marcat o anumită orientare care pare să se degaje în rîndul mișcării sindicale. Este punerea în discuție de către numeroși militanți, fără ca ei să riște critici vii din partea conducerilor, ale sistemului economiei capitaliste în R.F.G. Din multiplele chestiuni cu care militanții francezi sînt familiarizați se poate face o anumită apropiere, formularea revendicărilor devine din ce în ce mai identică. Aceasta face posibile acțiuni comune în sînul C.E.E.

În R.F.G., militanții comuniști sînt foarte activi în sînul sindicatelor : mii de comuniști ocupă responsabilități la nivelul întreprinderilor. O practică unitară cu curentul de stînga din sînul P.S.D. permite clasei muncitoare din R.F.G. să joace un rol politic important.

Această muncă în sînul mișcării sindicale este un fenomen actual care se întărește în sînul mișcării muncitorești în numeroase țări.

În general, influența și locul comuniștilor depășesc cu mult rezultatele electorale, chiar dacă acestea sînt în progres, fie pe plan local (R.F.G.), fie pe plan național (din Suedia pînă în Japonia, din Italia pînă în Olanda).

Astfel, apare un teren propice în numeroase țări capitaliste pentru cooperarea dintre militanții socialiști și social-democrați cu comuniștii, în ciuda obstacolelor ideologice și politice care separă cele două curente ale mișcării muncitorești internaționale. Timpul „războiului rece" a fost depășit. În sînul mișcării muncitorești internaționale această politică cunoaște un recul.

În Statele Unite, partidul comunist a ținut un mare congres, tovarășa Angela Davis a fost eliberată, partidul a reunit sute de mii de semnături pentru a prezenta candidați în 30 de state. Numeroase sindicate locale au ridicat interdicția intrării comuniștilor în sindicat, ei sînt aleși delegați sindicali, ca și numeroși militanți negri.

În Marea Britanie, Congresul T.U.C., din septembrie 1972, a anulat în unanimitate

Pichete de greviști la Uzinele General Motors

interzicerea participării comuniștilor la conferințele regionale anuale ale T.U.C. Numeroși comuniști ocupă adesea posturi importante în sînul sindicatelor. Astfel, curentul de stînga este întărit.

Mii de comuniști participă din plin la viața sindicală din întreprinderile și regiunile R.F.G., Suediei, Norvegiei, Elveției, Olandei, Japoniei.

În ciuda opoziției conducătorilor A.F.L.-C.I.O. și F.O. în sînul C.I.S.L., sindicatele naționale membre ale acestor internaționale au dezvoltat contacte cu sindicatele din țări socialiste.

În iulie 1972, la Congresul C.I.S.L., curentul împotriva F.S.M. a cunoscut un serios regres, anticomunismul obișnuit al acestui gen de adunări nu a mai apărut. Situația din Europa a fost evocată pe larg, iar problemele unității nu au fost îndepărtate din cadrul dezbaterilor. Kersten, secretarul general al C.I.S.L., a trebuit să vorbească de prezența F.S.M. pe plan mondial, „dorind să o cunoască mai bine".

Dezvoltarea confruntării dintre monopoluri și muncitori în țările sistemului capitalist, caracterul ei de clasă tot mai puternic constituie un aspect esențial al aprofundării crizei acestui sistem, un element fundamental care modifică raportul de forțe în favoarea muncitorilor, socialismului, păcii în lume.

Poziția adoptată de militanții comuniști în cooperarea cu militanții socialiști și social-democrați care se situează în curentul unitar de stînga, în sînul mișcării sindicale internaționale, contribuie la ridicarea conștiinței clasei muncitoare pentru a ține în șah imperialismul și a-l obliga la noi pași înapoi.

Gilbert Julis

Новое время

MOSCOVA

NOII PARAMETRI AI DIPLOMAȚIEI

RĂZBOAIELE, confruntările și crizele militare aproape că au constituit, în decursul veacurilor, principalul conținut al istoriei relațiilor interstatale din Europa. De două ori în secolul nostru, de pe pămîntul european au izbucnit flăcările unor conflicte de proporții mondiale, care au răpus multe milioane de vieți. Dacă reprezentanții unora sau altor state europene s-au întrunit la conferințe și ședințe, a fost numai pentru a consolida rezultatele războiului abia terminat sau pentru a efectua o regrupare a forțelor pentru următorul.

Generații de europeni s-au născut, au crescut, s-au maturizat, au dispărut fără a cunoaște o pace stabilă. Visurile despre o Europă a păcii nu au devenit realitate, apelurile gînditorilor și politicienilor progresiști s-au lovit invariabil de zidul surd al intereselor proprii înguste ale claselor dominante, cărora războiul le-a adus întotdeauna avantaje mai mari decît pacea. Apelurile insistente ale Uniunii Sovietice, ale altor state socialiste, a căror natură socială exclude interesul pentru război ca instrument de politică, au rămas de-a lungul deceniilor fără un răspuns constructiv.

Și iată că, pentru prima oară în istorie, Europa se află acum în pragul unui eveniment cu caracter principial nou, eveniment a cărui însemnătate totală este greu de apreciat folosind criterii de rutină: situația evoluează astfel, încît, peste cîteva luni, să-și înceapă activitatea conferința în problemele securității și colaborării. Această conferință nu se va ocupa de condițiile încetării acțiunilor de luptă în războiul trecut; operațiunile militare s-au încheiat de mult cu victoria popoarelor dornice de libertate asupra agresorilor hitleriști. Și ea nu va fi convocată cu scopul încheierii sau reînnoirii alianțelor în vederea pregătirii pentru o nouă înfruntare. Scopul conferinței va consta în așezarea bazelor trecerii la un sistem de pace europeană stabilă și permanentă. Și aceasta va fi conferința general-europeană la care vor putea participa toate statele din Europa, precum și Statele Unite ale Americii și Canada.

Realitatea convocării conferinței general-europene se întemeiază pe rezultatele activității uriașe depuse, în decursul ultimilor ani, de către Uniunea Sovietică și alte țări socialiste în interesele destinderii încordării în Europa, lichidării reminiscențelor și consecințelor „războiul rece" de pe continent. O substanțială contribuție la îmbunătățirea climatului politic au adus, de asemenea, acele state capitaliste din Europa ale căror guverne, manifestînd responsabilitatea și previziunea necesare, au așezat la baza politicii lor europene principiul coexistenței pașnice a statelor cu orînduire socială diferită.

În prezent, în domeniul destinderii încordării în Europa s-a realizat mult, mai ales în cadrul relațiilor bilaterale dintre diferite state. Atmosfera politică este, în prezent, mult mai pură decît era cu patru-cinci ani în urmă, fără a mai vorbi de vremea de apogeu a „războiului rece". Conferința general-europeană va trebui să imprime mutațiilor pozitive survenite un nivel calitativ nou, caracterul avansării comune spre un sistem tot mai trainic de securitate europeană.

De la 22 noiembrie anul trecut, la Helsinki se desfășoară consultări multilaterale de pregătire a conferinței general-europene. Acestea nu înseamnă însăși conferința și nici chiar începutul ei. Sarcina consultărilor multilaterale este mult mai modestă: a coordona problemele organizatorice și de procedură, adică a conveni asupra locului și timpului de convocare a conferinței, asupra componenței participanților la ea, asupra ordinii de zi și organizării lucrărilor ei, asupra procedurii. Funcția consultărilor multilaterale de la Helsinki va fi caracterizată just ca auxiliară, accesorie. Ele constituie un fel de preludiu al viitoarei conferințe.

Totuși, în decursul consultărilor se conturează, ca într-un embrion, unele trăsături și particularități noi ale relațiilor interstatale care, evident, vor evolua la conferință și în cadrul activității ulte-

REFLECTOR

Convorbiri Tito - Brandt

„Cancelarul Willy Brandt va vizita Iugoslavia în cursul anului 1973, pentru a avea convorbiri cu președintele Tito și alți conducători iugoslavi privind probleme internaționale și dezvoltarea în continuare a relațiilor bilaterale. Această știre ne-a fost furnizată la 18 ianuarie de cercurile Ministerului de Externe de la Bonn, adăugîndu-se că data vizitei lui Brandt încă nu este stabilită. Vizita ar putea să aibă loc încă în cursul primăverii. Aceasta va fi prima vizită a unui cancelar al Bonnului în Iugoslavia, dar nu și prima întrevedere între președintele Tito și cancelarul Brandt. Tito și Brandt s-au întîlnit de două ori pînă acum : în vara anului 1968, la Brioni, cu ocazia vizitei lui Brandt — pe atunci ministru de externe al guvernului lui Kiesinger —, iar apoi în 1970, lîngă Köln, unde președintele Tito a poposit cîteva ore după întoarcerea sa din Olanda. De fapt, Willy Brandt a intenționat să viziteze Iugoslavia încă toamna trecută ; a și fost stabilit termenul pentru vizită — sfîrșitul lui septembrie, dar desfășurarea evenimentelor de politică internă a R.F.G. și ținerea alegerilor înainte de vreme, în noiembrie, l-au determinat pe cancelarul federal să-și amîne vizita. Firește, această amînare a fost întîmpinată la Belgrad cu o deplină înțelegere, mai cu seamă pentru că Brandt a spus atunci că, dacă va fi reales cancelar, Iugoslavia va fi una dintre primele țări pe care le va vizita în anul 1973.

Termenul vizitei lui Brandt, care este programată ferm pentru anul 1973, abia trebuie să fie stabilit după ce, prin intermediul canalelor corespunzătoare vor fi comparate «calendarele diplomatice» ale celor două țări. Firește, la Bonn se acordă o mare importanță convorbirilor dintre Brandt și Tito, atît pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor reciproce, cît și datorită larg ului evantai de teme internaționale pe care cei doi oameni de stat, desigur, le vor dezbate".

(Din **„Politika"**-Belgrad)

rioare de consolidare a păcii europene, de extindere a colaborării în Europa. Totodată, în decursul consultărilor se reflectă şi o anumită influenţă regresivă din partea acelor forţe care ar vrea să oprească procesul de însănătoşire a situaţiei europene.

Ceea ce deosebeşte, în primul rînd, consultările multilaterale de la Helsinki de oricare altă întîlnire interstatală în cadru european este componenţa participanţilor. Ideea prezenţei intereselor comune la toate statele Europei, indiferent de apartenenţa lor la sistemul social, este formulată încă de mult de către Uniunea Sovietică, alte ţări socialiste. În prezent, ea dobîndeşte, pentru prima dată, o expresie materială: la Dipoli, unde au loc şedinţele, sînt reprezentate *toate* statele europene, indiferent cărui sistem social aparţin, care sînt mărimile teritoriilor lor, numărul populaţiei, nivelul puterii economice sau militare.

Împreună cu reprezentanţii Uniunii Sovietice, Franţei, Poloniei, Marii Britanii, Italiei, Ungariei şi multor altor state a căror voce se aude încă de mult pe arena internaţională, inclusiv la O.N.U., la consultări participă reprezentanţii Republicii Democrate Germane şi ai Republicii Federale a Germaniei. Aici sînt, de asemenea, prezenţi delegaţi din Malta, San-Marino, Liechtenstein şi chiar de la Vatican, care se prezintă, firește, în acest caz nu în calitate de şef spiritual al catolicilor, ci de entitate statală laică. Împreună cu toţi europenii, reprezentanţii celor două state de peste ocean — S.U.A. şi Canada — sînt strîns legaţi de istoria şi contemporaneitatea europeană. Numai Albania nu este reprezentată la Helsinki.

O altă particularitate a consultărilor de la Helsinki o constituie *egalitatea în drepturi* deplină a participanţilor, ca reprezentanţi ai statelor suverane, independente. Acesta este, de asemenea, un mare succes al ţării noastre şi al tuturor celor care militează pentru egalitatea în drepturi a naţiunilor mari şi mici, împotriva oricărei discriminări, oricărei forme de presiune economică şi politică din partea celor mai puternici faţă de cei mai slabi, împotriva oricăror tendinţe spre dominaţie. Nu se poate crea ceva trainic în relaţiile internaţionale atunci cînd cei puternici îi constrîng pe cei mai slabi să le urmeze dictatul, cînd statele mai puternice subordonează voinţei lor pe cele mai mici care nu li se pot împotrivi. Linia imperialistă calculată pentru împărţirea sferelor de influenţă nu a generat niciodată şi nu poate genera decît neîncredere şi ostilitate reciprocă în relaţiile internaţionale.

Există indicii care atestă că egalitatea deplină în drepturi a participanţilor la consultările multilaterale nu convine tuturor. Din cînd în cînd, se fac auzite ecouri ale unei politici cu totul de alt gen. Este greu, spre exemplu, să fie interpretată cuvîntarea reprezentantului unei ţări care nu are legătură directă cu reglementarea teritorială a rezultatelor celui de-al doilea război mondial, altfel decît ca o declaraţie în sensul că conferinţa general-europeană nu trebuie în nici un caz să consolideze graniţele actuale dintre statele europene. Totuşi, asemenea gen de „activitate pentru alţii" înseamnă mai degrabă excepţie decît regulă la consultări.

Consultările multilaterale de la Helsinki se desfăşoară pe baza principiului adoptării tuturor hotărîrilor numai pe calea concordanţei sau, aşa cum se spune în limbaj diplomatic, pe baza *consensului*. În normele de organizaare a activităţii la consultări asupra cărora s-a convenit, „consensul" se defineşte ca absenţă a obiecţiilor exprimate de vreun reprezentant şi formulate de el în calitate de piedică în adoptarea hotărîrii în problema examinată. Practic, aceasta înseamnă că la consultări o hotărîre în orice problemă poate fi adoptată numai dacă natura ei nu contravine intereselor cuiva. Aceasta nu exclude, firește, faptul că reprezentanţii care formulează obiecţii la hotărîrile adoptate, adică ocupă o poziţie aparte în legătură cu vreun aspect al ei, dar nu consideră necesar să împiedice adoptarea lor, să poată prezenta asemenea obiecţii.

În principiul consensului se exprimă deosebit de pregnant egalitatea în drepturi a participanţilor la consultările multilaterale. Esenţa problemei nu constă însă numai în aceasta. Principiul consensului generează practic un mecanism deosebit de elaborare şi adoptare a hotărîrilor cînd cea mai mare importanţă o dobîndeşte depistarea elementelor de apropiere şi nu deosebirile din poziţiile participanţilor, iar dezvăluirea punctelor de contact devine bază pentru realizarea unui compromis general acceptabil într-o problemă sau alta în ansamblu. Fără aceasta nu se poate adopta hotărîrea.

Principiul consensului nu le convine, desigur, tuturor. Nu constituie un secret faptul că, încă înainte de începerea întîlnirii multilaterale de la Helsinki, unele ţări au propus să se rezolve în cadrul lor măcar o parte din probleme pe calea votării, adică prin majoritate de voturi. Nu a fost greu de ghicit sensul acestei poziţii: printre participanţii la consultări majoritatea formală o deţin ţările capitaliste. Dar este absolut evident că, dacă această majoritate, folosind metoda votării, şi-ar fi impus poziţia altor state participante la consultări, aceasta ar fi putut duce doar la eşecul întregii cauze a pregătirii conferinţei general-europene. Cine ştie, poate că susţinătorilor ideii votului la consultări nu le era străin interesul faţă de această „perspectivă".

Dar principiul consensului este acceptat şi el funcţionează. Printr-un mic exemplu se poate demonstra cum are loc aceasta. La începutul lunii decembrie anul trecut, reprezentanţii unor ţări au ridicat problema unei pauze de aproape o lună şi jumătate în consultările multilaterale. În legătură cu aceasta, se vorbea că reprezentanţii diferitelor ţări trebuie să revină în capitalele lor pentru a raporta în legătură cu desfăşurarea consultărilor şi că, în general, în virtutea limitării personalului diplomatic, multor delegaţi le este greu să lucreze fără pauze de durată mai mică sau mai mare.

Evident însă că anunţarea unei pauze îndelungate la consultările multilaterale la numai două-trei săptămîni după începerea lucrărilor nu ar fi corespuns în nici un fel intereselor cauzei pentru care reprezentanţii celor 34 de state s-au întrunit la Helsinki. O asemenea hotărîre ar fi fost de neînţeles atît pentru popoarele Europei, care îşi pun mari speranţe în conferinţa general-europeană, cît şi pentru opinia publică mondială, care urmăreşte cu atenţie desfăşurarea consultărilor. Dar, în acelaşi timp, nu putea să nu se ţină seama şi de dificultăţile prin care, într-adevăr, ar fi putut să treacă reprezentanţii unor ţări mici, precum şi de faptul că în ultimele zile ale lui decembrie şi primele ale lui ianuarie au loc tradiţionalele sărbători ale Crăciunului şi Anului nou.

După o dezbatere serioasă a problemei întreruperii, s-a găsit o soluţie care ţinea seama de interesele tuturor şi care a fost adoptată printr-un consens. Această hotărîre a prevăzut că aceste consultări îşi vor întrerupe lucrările numai în zilele de sărbătoare, dar şedinţe plenare nu se vor ţine în perioada de la 16 decembrie 1972 pînă la 15 ianuarie 1973. O asemenea hotărîre a permis să se folosească a doua jumătate a lunii decembrie şi prima jumătate a lunii ianuarie pentru întîlniri intensive între reprezentanţii diferitelor state la consultări şi, în cursul acestor întîlniri, să încerce să pregătească terenul unui progres în timpul reluării şedinţelor plenare după 15 ianuarie.

Încă o particularitate de însemnătate excepţională a consultărilor multilaterale de la Helsinki o constituie baza sa în afara blocurilor. Aceasta nu este o întîlnire a reprezentanţilor celor două alianţe militar-politice existente în Europa şi nici măcar o întîlnire a reprezentanţilor acestor două alianţe cu participarea statelor europene neutre. La consultările multilaterale nici unul din state nu este opus altuia, aşa cum se întîmplă, de obicei, în cadrul politicii de bloc. Şi aceasta are o uriaşă însemnătate pentru crearea la consultări a unei atmosfere libere, destinse, de lucru.

Acest lucru nu convine, de asemenea, tuturor. Nici nu-ţi vine să asculţi cuvîntările unor reprezentanţi ai faimoasei „solidarităţi atlantice" — derivat politic al uneltirilor militaro-strategice de la Marele stat major al N.A.T.O., atît de tare li s-a făcut lehamite de ele, în ultimul sfert de secol, popoarelor europene. Iar în alte cazuri, se face simţită „noua solidaritate" a ţărilor Pieţei comune care fac parte din gruparea economică închisă a celor nouă state europene.

Dar, în ansamblu, tocmai această bază în afara blocurilor caracterizează activitatea consultării şi acest lucru este prin el însuşi un mare succes al politicii de bună vecinătate şi înţelegere reciprocă în Europa, al politicii pe care Uniunea Sovietică o promovează neabătut în problemele europene, precum şi pe arena internaţională în ansamblu.

Toate aceste noi trăsături ale diplomaţiei care se manifestă în prezent la consultările de la Helsinki poartă amprenta unui început progresist în relaţiile internaţionale.

Dacă trebuie să dăm o apreciere a ceea ce s-a făcut la consultările multilaterale, atunci, formal, activul lor nu este prea mare. În afară de regulile de organizare a activităţii consultării însăşi, nici un fel de alte hotărîri esenţiale nu au fost adoptate încă. Aceasta însă nu înseamnă că lucrurile stau pe loc.

Spre examinarea participanţilor la consultări au fost prezentate proiectele de recomandări în principalele probleme ale pregătirii conferinţei general-europene. Uniunea Sovietică a prezentat propunerile sale privind ordinea de zi a conferinţei, Polonia privind organizarea lucrărilor sale, Ungaria privind componenţa participanţilor. Au prezentat, de asemenea, propuneri şi alte state. Este necesar să scoatem în evidenţă documentul de lucru prezentat de Franţa — privind căile de soluţionare a problemelor organizării activităţii conferinţei general-europene. Elveţia a prezentat unele considerente pe marginea ordinii de zi.

Lucrurile nu se mărginesc numai la prezentarea propunerilor. Într-o serie de probleme s-a înregistrat deja un acord. Astfel, practic, toţi sprijină ideea franceză privind ţinerea conferinţei general-europene în trei etape. Pe această idee se bazează propunerea poloneză: prima etapă să aibă loc la nivelul miniştrilor afacerilor externe, apoi trebuie să lucreze comisiile în scopul elaborării pînă la capăt

și al redactării proiectelor de hotărîri ale conferinței, iar după aceasta reprezentanții statelor să se întîlnească la nivel înalt pentru adoptarea hotărîrilor. Nu există discuții în problema componenței participanților la conferința general-europeană: pot să participe reprezentanții tuturor statelor europene, Statelor Unite și Canadei. S-a creat o opinie generală în favoarea faptului că recomandările care vor fi elaborate la consultări în unele probleme de organizare și procedurale ale conferinței general-europene trebuie să fie reunite într-un singur document — raportul participanților la consultările multilaterale.

Schimbul preliminar de păreri în vederea formulării ordinii de zi a conferinței general-europene arată că se petrece o anumită apropiere a vederilor, cel puțin în ceea ce privește faptul că conferința va trebui să dezbată problema asigurării securității europene și a principiilor relațiilor dintre state în Europa, precum și problemele legate de lărgirea colaborării economice, comerciale, tehnico-științifice, culturale pe bază de egalitate în drepturi, precum și a colaborării în apărarea mediului înconjurător.

În prezent, la consultările multilaterale de la Helsinki se apropie etapa cea mai de răspundere. Urmează să se ajungă la o înțelegere asupra conținutului concret și a formulării recomandărilor în toate problemele, care urmează să fie puse de acord la consultări. Acest lucru nu e simplu, el cere năzuința sinceră spre o înțelegere, bunăvoință și simț diplomatic.

Ar fi nejust să se considere că faptul începerii consultărilor multilaterale constituie prin el însuși o garanție a succesului lor. Desigur, acum cînd consultările au început, cînd participanții dezbat într-o atmosferă de lucru problemele practice ale convocării și ținerii conferinței general-europene, forțelor care se opun destinderii le vine tot mai greu să creeze noi dificultăți și piedici pe această cale. Dar activitatea acestor forțe continuă. Ea se face simțită la ședințele de la Dipoli.

Una din expresiile acestei activități obstrucționiste o constituie orientarea unor state spre tărăgănarea consultărilor. Se înțelege de la sine că pentru soluționarea tuturor problemelor legate de pregătirea conferinței general-europene, pentru punerea de acord a tuturor recomandărilor este nevoie de timp. Acest lucru nu poate fi făcut în cîteva zile, dacă avem, mai cu seamă, în vedere că la consultări participă 34 de state. Dar nici nu există, de asemenea, un temei pentru a prelungi pe mai multe luni soluționarea unor probleme care nu au decît un caracter procedural-organizatoric. Printre altele, o asemenea tendință există îndeosebi din partea unor state membre ale N.A.T.O. E greu să consideri această tendință altfel decît o manifestare a vechii lor linii: nerespingînd „în principiu" oportunitatea ținerii conferinței general-europene, să amîne convocarea ei cît mai mult.

O altă metodă a acelorași forțe constă în a încerca să atragă consultările la dezbaterea esenței acelor probleme care se vor afla pe ordinea de zi a conferinței general-europene. Fără discuție, la punerea de acord la consultări a formulărilor ordinii de zi a conferinței, pentru toți este important să se obțină o idee asupra sensului pe care îl dau inițiatorii unor propuneri în formularea lor. Asemenea explicații se dau întotdeauna la orice tratative pregătitoare. Dar este cu totul altceva cînd încep să caute să ajungă la un acord la consultările pregătitoare aproape asupra esenței hotărîrilor care vor trebui adoptate de însăși conferința general-europeană. A merge pe această cale ar însemna să substitui conferința prin consultări multilaterale. Iar rezultatul unei asemenea substituiri nu ar putea fi decît negativ, întrucît consultările au loc nu la acel nivel și în acele condiții în care se va ține conferința.

Nu poate să nu atragă atenția și următorul fapt. Mai sus s-a arătat deja că la consultări s-a creat o înțelegere generală în ceea ce privește drepturile tuturor statelor europene, S.U.A. și Canadei de a participa la conferința general-europeană. Însă, dintr-un anumit motiv, de care nu se vorbește direct, unele țări insistă ca soluționarea definitivă a problemei componenței participanților la conferință să fie amînată pînă la faza finală a consultărilor. Ei aplică aceeași linie și în ceea ce privește stabilirea datei concrete a convocării conferinței și a locului unde se va ține.

Despre ce este vorba aici? Nu oare de aceea că prin acest mijloc vor să creeze o portiță de scăpare pentru formularea de noi „condiții preliminare" ale convocării conferinței general-europene? Și dacă este așa, acest lucru nu face decît să confirme că toți care sînt interesați într-adevăr în convocarea conferinței și în succesul ei, trebuie să păstreze o înaltă vigilență și mobilitate în a riposta oricăror încercări de a provoca dificultăți artificiale în pregătirea conferinței.

Marile probleme ale politicii mondiale se rezolvă întotdeauna în lupta forțelor progresului cu forțele reacțiunii. În zilele noastre, forțele progresului au posibilități tot mai mari de succes în consolidarea păcii și securității popoarelor. Aceasta se referă întru totul la Europa. În raportul la ședința festivă de la 21 decembrie 1972, consacrată semicentenarului creării U.R.S.S., L. I. Brejnev a spus: „Consolidarea păcii în Europa este o problemă importantă pentru soarta întregii omeniri. Noi luptăm cu toată energia și perseverența pentru ca Europa, care timp îndelungat a fost focarul unui vulcan, să nu mai poată genera un nou război. Noi vedem limpede că reacțiunea, militarismul, revanșarzii de diferite nuanțe nu au renunțat la încercările de a întoarce întregul mers al lucrurilor în Europa înapoi, la trecut.

Aceasta însă nu se va realiza. Raportul de forțe pe continent este în favoarea păcii și colaborării pașnice. Și noi credem că războaiele vor fi scoase din viața popoarelor Europei".

Consultările multilaterale de la Helsinki în vederea pregătirii conferinței general-europene constituie un sector al frontului luptei politice și diplomatice pentru consolidarea păcii în Europa, asupra căreia și-au concentrat atenția toate popoarele europene și nu numai europene.

PROFIL

MAURICE SCHUMANN

ministrul afacerilor externe al Franței

Ministrul afacerilor externe al Franței, care va face în zilele de 29 și 30 ianuarie o vizită oficială în țara noastră, este o personalitate cunoscută în viața politică franceză și internațională.

Născut la Paris, la 10 aprilie 1911, Maurice Schumann a absolvit facultățile de litere și filozofie. După obținerea licențelor, timp de șapte ani, adică pînă la al doilea război mondial, el a desfășurat o bogată activitate ziaristică în cadrul agenției Havas, colaborînd, în același timp, la numeroase publicații, ca „Sept jours", „La vie intellectuelle" și, mai ales, „L'Aube". Ca trimis al agenției Havas, Maurice Schumann va face primele sale mari călătorii și va publica primele sale cărți.

În 1939, se înscrie voluntar în armata franceză. Căzut prizonier, evadează și se refugiază la Londra. Acolo îl întîlnește pe generalul de Gaulle și devine, astfel, după armistițiul din iunie 1940, unul din primii militanți ai „Franței libere" și purtătorul ei de cuvînt. Imediat după eliberare, Maurice Schumann este președinte național al partidului catolic Mișcarea Republicană Populară (M.R.P.) și delegat în Adunarea Consultativă. Este apoi ales în prima Adunare Constituantă ca deputat al departamentelor de nord. Timp de aproape 24 de ani, va fi reales, fără întrerupere, în Adunarea Națională.

Activitatea politică a lui Maurice Schumann se va desfășura mai ales în domeniul politicii externe. Va fi astfel, succesiv, membru al Comisiei pentru afacerile externe a Adunării Naționale, delegat al Franței în parlamentul vest-european de la Strasbourg, delegat la Națiunile Unite. Între 1951—1954, deține funcția de secretar de stat pentru afacerile externe în cinci guverne succesive, iar în 1953 conduce delegația franceză la O.N.U.

După venirea la putere a generalului de Gaulle, este un timp ministru de stat însărcinat cu amenajarea teritoriului (în primul guvern Pompidou, aprilie 1962), apoi desfășoară o bogată activitate — parlamentară și pe planul relațiilor interparlamentare — ca președinte al Comisiei pentru afacerile externe a Adunării Naționale. Tot în această perioadă, devine președintele Comitetului francez pentru campania mondială împotriva foametei. În martie 1967, Maurice Schumann reintră în guvern, ca ministru de stat însărcinat cu cercetarea științifică și cu problemele atomice spațiale. În ultimul cabinet Pompidou și în cabinetul următor, condus de Maurice Couve de Murville, deține portofoliul ministerial al problemelor sociale. În guvernul Chaban-Delmas și în actualul guvern Messmer, este ministru al afacerilor externe.

POSTA REDACTIEI

Eugen Pricop, Bucureşti. Vă furnizăm principalele date cerute în legătură cu reapariţia lui Juan Peron : 10 martie : de la Madrid, Peron lansează un apel de intrare în rîndurile partidului său (justiţialist) ; 18 aprilie : guvernul spaniol încetează să-l mai considere pe generalul Peron exilat politic, fostul preşedinte este autorizat să ţină discursuri şi să părăsească teritoriul spaniol ; 30 aprilie : mişcarea justiţialistă îl proclamă pe generalul Peron candidat la alegerile prezidenţiale ; 8 iulie : preşedintele Lanusse anunţă că nu se împotriveşte candidaturii lui Peron, dacă acesta se întoarce în Argentina pînă la 25 august ; 8 septembrie : se anunţă mai multe candidaturi, din partea diverselor partide politice ; 5 octombrie : guvernul primeşte cordial programul în 10 puncte, de „reconstrucţie naţională", prezentat de Peron ; 6 octombrie : se fixează data alegerilor generale — 11 martie 1973 ; 17 noiembrie : după 17 ani de exil, Peron se întoarce în Argentina ; 4 decembrie — Lanusse anunţă imposibilitatea candidaturii lui Peron, dată fiind depăşirea datei întoarcerii sale în ţară ; 14 decembrie : Peron părăseşte Argentina : în drum spre Madrid, face vizite în Paraguay şi Peru.

I. Vlad, Tîrgovişte. Vă mulţumim pentru aprecierile privind răspunsul despre societăţile mixte publicat în nr. 4 al revistei. Dăm curs cererii dv. de a scrie despre existenţa unor societăţi mixte în ţările socialiste, exemplificînd cu participarea poloneză la societăţi mixte din state nesocialiste. După cum anunţă agenţia de ştiri poloneză, societatea poloneză pentru comerţul internaţional „Dalj", care îşi desfăşoară activitatea în special pe pieţe nesocialiste, duce, în prezent, tratative în vederea constituirii unor noi întreprinderi comerciale cu capital mixt. În prezent, respectiva societate participă la activitatea a 13 asemenea companii comerciale şi la aceea desfăşurată de 3 companii de producţie de peste hotare, adică deţine o parte din acţiunile întreprinderilor cu capital mixt. În multe cazuri, aceste firme nesocialiste îşi asumă rolul de importatori. Ele achiziţionează mărfuri poloneze pe cont propriu şi le desfac pe piaţa respectivă. Companii poloneze cu capital mixt există în Australia, în Europa — la Londra, Paris, Lyon, Bruxelles, Viena, Amsterdam, Zürich, Hamburg. Există filiale la Beirut, companii comerciale la Lagos, Bombay, Caracas şi Montreal. Trei companii poloneze funcţionează în Africa — în Nigeria, Kenya şi Etiopia. În ultimul caz, este vorba de întreprinderi producătoare de unelte agricole. Anul acesta, întreprinderea „Dalj" a participat prin intermediul companiilor străine la importul de mărfuri necesare aprovizionării pieţei poloneze. Întreprinderea „Dalj" a fost creată în anul 1937.

Problemele neutralităţii irlandeze

Alexandru Nicolescu, Bucureşti. Într-adevăr, au fost numeroşi cei care, constatînd temerile Suediei de a-şi pierde neutralitatea în momentul în care ar adera la Piaţa comună, s-au întrebat cum de nu s-au manifestat aceste temeri şi în rîndurile irlandezilor care, de la 1 ianuarie a. c., fac parte din organismul economic vest-european. Observatorii politici sînt unanimi în a recunoaşte că există o neutralitate irlandeză, manifestată de la întemeierea statului, dar de un gen aparte şi nedeclarată prin constituţie. Patrick Keatinge relevă într-un articol apărut în săptămînalul irlandez „This Week", reluat de revista „International Affairs", că neutralitatea este pentru irlandezi un simbol de aspiraţie naţională : unificarea insulei. În anul 1949, cînd a fost înfiinţat pactul N.A.T.O., Irlanda a refuzat să se alăture celorlalte state occidentale care au semnat. Astfel, astăzi, din cei nouă membri ai Pieţei comune lărgite, Irlanda este singura care nu s-a alăturat vreunei alianţe militare. În acelaşi timp, în afara Irlandei, numai în Marea Britanie şi Luxemburg nu există un serviciu militar obligatoriu. În sfîrşit, în ceea ce priveşte cheltuielile militare, ele sînt în Irlanda mai reduse în comparaţie cu ceilalţi membri ai Pieţei comune : la preţurile din 1970, Marea Britanie — 4,9 la sută din produsul naţional brut ; Franţa — 4 la sută ; Olanda — 3,5 la sută ; R.F. a Germaniei — 3,3 la sută ; Italia şi Belgia — cîte 2,8 la sută ; Danemarca — 2,3 la sută ; Irlanda — 1,2 la sută ; Luxemburg — 0,9 la sută. (Cifrele sînt extrase din „The Military Balance 1971—72", Institute for Strategic Studies, Londra, 1971). Avînd în vedere această întreagă situaţie, se înţelege că înaintea referendumului din primăvara anului trecut au avut loc aprinse discuţii între promotorii şi adversarii irlandezi ai aderării. (De altfel, încă în 1962, premierul din acea vreme, Sean F. Lemass, amintea într-un discurs de diversele interpretări care circulau între membrii N.A.T.O., potrivit cărora Irlanda n-ar fi din punct de vedere „moral" neutră). În cadrul acestor discuţii a reieşit specificitatea neutralităţii irlandeze. Ministrul de externe Hillery afirma că „deşi a rămas neutră în timpul celui de-al doilea război mondial, Irlanda n-a adoptat niciodată o politică de neutralitate în sens ideologic". Ceea ce a determinat pe observatori să afirme că, în funcţie de schimbările survenite în viaţa internaţională, această politică poate fi schimbată. De altfel, există şi diferenţe mari între neutralitatea aşa cum e concepută în Suedia sau Elveţia şi cea irlandeză. „Irish Times" scria, la sfîrşitul anului 1970 : „Noi n-am părăsit niciodată, de la fondarea statului nostru, o politică de neutralitate militară, care e la fel de importantă şi legitimă pentru noi ca acea de mult stabilită politică din Suedia şi Elveţia". Şi din aceste motive, obiecţiile faţă de C.E.E. au fost modeste. Cu atît mai mult cu cît în Tratatul de la Roma nu sînt atinse problemele militare, ceea ce a determinat oficialităţile de la Dublin să considere că tipul special de neutralitate al statului nu va fi atins, că Irlanda nu va fi obligată ulterior să-şi asume obligaţii militare pe care le-a refuzat pînă acum. Nu trebuie uitat că, în hotărîrea de aderare la Piaţa comună, motivele pur economice au cîntărit foarte mult, Irlanda fiind aproape nevoită să adere şi ea la C.E.E. datorită dependenţei de economia britanică. (În nr. 20 din 1972 au fost explicate pe larg motivele aderării).

Vasile Gh. Truţa, com. Bilbao, jud. Harghita. Programul „Apollo" a fost scurtat datorită unor reduceri bugetare. Încheierea ultimei misiuni selenare nu înseamnă şi încetarea experienţelor cosmice. Bugetul N.A.S.A. pentru anul 1973—1974 nu va depăşi trei miliarde de dolari, deci va fi cu peste 400 milioane dolari mai mic decît în anul fiscal precedent. Economiile se fac în principal în sectorul construirii „navetei spaţiale", în cel al sateliţilor de comunicaţii, şi în cel al studiilor de propulsie nucleară (care au fost abandonate). Principalele programe spaţiale americane n-au fost însă afectate de reducerile bugetare ; este vorba de „Skylab" (laboratorul spaţial — anul acesta sînt programate trei zboruri pe orbita terestră a unor echipaje de trei astronauţi, pentru o perioadă de cîte patru-opt săptămîni) şi zborul sovieto-american din 1975. Actualmente se lucrează şi la planurile privind realizarea unor zboruri către alte planete. Vă sugerăm consultarea articolului publicat în nr. 4 din acest an.

Maria Petru, Bucureşti. 1. Iată fotografia solicitată a noului preşedinte al Bundestagului, Annemarie Renger, în vîrstă de 53 de ani. Annemarie Renger a urmat în această funcţie lui Kai Uwe von Hassel. 2. Sir John Hicks, premiat Nobel pentru economie pe anul 1972 (împreună cu Kenneth Arrow), lucrează la All Souls College, Oxford. Profesorul Arrow predă la Universitatea Harvard. Premiul Nobel pentru economie a fost înfiinţat în anul 1968, de către Banca Naţională Suedeză, cu prilejul comemorării tricentenarului ei. Premiaţii cu acest nou Nobel au fost : în 1969 — Ragnar Frisch (Norvegia) şi Jan Tinbergen (Olanda) ; în 1970 — Paul Samuelson (S.U.A.) ; în 1971 — Simon Kuznets (S.U.A.).

POSTA REDACȚIEI

Rezerve monetare latino-americane

Nae Andreescu, Pitești. Conform cifrelor furnizate de Fondul Monetar Internațional, America Latină a înregistrat în 1972 cea mai importantă creștere anuală a rezervelor sale monetare din ultimele două decenii. Rezervele regiunii s-au ridicat, la sfîrșitul anului 1972, la 8 390 de milioane dolari, față de 6 590 în 1971, ceea ce reprezintă o creștere de 27,3 la sută într-un singur an. Raportul subliniază că această creștere se datorează ameliorării balanței de plăți, rezultat al unei dezvoltări vertiginoase a comerțului acestor țări. Cele mai importante ritmuri au fost obținute de Brazilia (2 436 milioane dolari în 1972), Columbia (263 milioane dolari în același an), America Centrală și Ecuador cu cîte 329 și, respectiv, 124 milioane dolari în 1972. Creșterea rezervelor Ecuadorului este apreciată ca fiind substanțială, acest fenomen monetar fiind o urmare a puternicei dezvoltări din ultimii ani a industriei petrolului. Același raport arată că volumul exporturilor latino-americane a crescut simțitor în 1972, importurile menținînd un ritm apropiat de cel al exporturilor. Cel mai mare deficit comercial a fost înregistrat de Mexic, deficit compensat în mare parte prin turism, un domeniu care nu figurează, însă, în statisticile F.M.I. Balanțele comerciale ale celorlalte țări latino-americane sînt mai mult sau mai puțin echilibrate sau favorabile. Soldurile cele mai satisfăcătoare au fost înregistrate de Peru, Venezuela și Bolivia. Peru, de pildă, a exportat, în 1972, mărfuri în valoare de 1 040 milioane dolari și a importat în valoare de numai 776 milioane.

Ce este Secretariatul național al distribuției?

Adriana Mironescu, București. I. În cadrul noilor măsuri introduse de guvernul chilian pentru a opri specula și a determina o bună desfășurare a aprovizionării populației, se înscrie și crearea unui nou organism de stat, Secretariatul național al distribuției, depinzînd de ministerul economiei. Ministrul finanțelor, Flores, care a anunțat crearea acestui organism, declara că Secretariatul va încheia „contracte de exclusivitate cu întreprinderi particulare care produc bunuri esențiale pentru ca produsele acestora să se comercializeze prin canale centralizate de acest organism." 2. Hotărîrea privind crearea Pieței comune a fost luată la Conferința de la Messina, în iunie 1955, de către miniștrii de externe ai țărilor participante la Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului. Negocierile au durat pînă în 1957 cînd, la 25 martie, s-a semnat Tratatul de la Roma, tratat de înființare a C.E.E. Ratificat de statele membre între 5 iulie și 4 decembrie 1957, tratatul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958. În nr. 7 din 1972 găsiți un amplu documentar privind Piața comună. În ceea ce privește veto-urile franceze la aderarea britanică, amintim că primul a avut loc la 14 ianuarie 1963, cînd președintele Franței, generalul Charles de Gaulles, a declarat că „Marea Britanie nu pare a fi gata pentru o participare deplină la C.E.E." (la 18 ianuarie 1963, Franța a cerut suspendarea negocierilor cu Anglia), iar al doilea la 27 noiembrie 1967, cînd același președinte francez anunța, după devalorizarea lirei sterline, că aderarea Marii Britanii, în condițiile situației ei economice din acel moment, ar duce la deteriorarea structurilor comunitare. Pentru alte amănunte privind problemele aderării britanice la C.E.E. vă sugerăm consultarea articolului publicat în nr. 3 al revistei.

Ion Petrescu, Timișoara ; Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj. În afara lui Martin Bormann (cf. serialul publicat începînd cu nr. 52 de anul trecut), mai există și alți criminali naziști căutați și încă nedeferiți justiției. Walter Rauff, astăzi în vîrstă de 66 de ani, fost colonel SS, a fost unul din cei care a trimis la moarte un mare număr de deținuți. Simon Wiesenthal, cunoscutul „vînător" al foștilor naziști, afirmă că Rauff e răspunzător de moartea a 97 000 de persoane deportate din Bielorusia, Ucraina, Polonia și Iugoslavia. Se pare că Rauff trăiește într-un oraș sud-american, unde a fost descoperit în 1962. În anul 1963, R.F. a Germaniei a cerut extrădarea sa, care a fost refuzată. Alt nazist, Klaus Barbie, 59 de ani, șef al Gestapoului din Lyon, condamnat la moarte de Curtea militară franceză în anul 1954, a fost descoperit, după cum se știe, în 1972, în Bolivia. Franța a cerut extrădarea sa, refuzată de guvernul bolivian. Cazul său nu s-a încheiat încă. Doctorul Joseph Mengele, 61 de ani, a trăit în Günzburg (Bavaria) pînă în 1953, cînd au fost cunoscute crimele sale. A fugit în Argentina, practicînd medicina la Buenos Aires. În 1959, guvernul R.F. a Germaniei cere extrădarea sa, dar Mengele se refugiază în Paraguay, obține cetățenia acestei țări și locuiește undeva în apropierea frontierei cu Brazilia. A fost semnalat de mai multe ori începînd cu 1969. Despre Heinrich Müller, 72 de ani, șef al Gestapoului în timpul celui de-al treilea Reich, s-a crezut foarte multă vreme că ar fi fost ucis în 1945, în timpul încercuirii Berlinului. În 1963, însă, procurorul Berlinului occidental a deschis presupusul mormînt al lui Müller în care a găsit osemintele a trei persoane, nici una corespunzînd datelor personale ale lui Müller. În ultimii ani, a fost semnalat de mai multe ori în America de Sud, dar datele privind activitatea sa sînt extrem de sărace.

N. Vasilescu, București. 1. Rory O' Brady, președintele partidului Sinn Fein (aripa politică a Armatei Republicane Irlandeze), arestat în ultimele zile ale anului trecut (cf. „Poșta redacției" nr. 4), a fost condamnat la șase luni închisoare, întrucît a fost recunoscut vinovat de a întreține relații cu membrii I.R.A. Funcția sa la conducerea partidului este îndeplinită acum de o femeie — Maire Drumm. În vîrstă de 50 de ani, Maire Drumm a fost numită vicepreședintă a unei aripi a partidului în anul 1969, după care a devenit cunoscută datorită talentului oratoric. Este căsătorită și are cinci copii, unul din ei aflîndu-se și astăzi închis în lagărul de la Long Kesh (Ulster). În ceea ce privește pe șeful „I.R.A.-ei provizorii", Sean Mac Stiofain, arestat înaintea lui O'Brady, după opt săptămîni a încetat greva foamei. 2. Într-adevăr, pînă la o recentă măsură a guvernului japonez, firmele comerciale nipone erau obligate, înainte de a stabili relații comerciale cu țările socialiste, să solicite permisiunea guvernului. Noul cabinet Tanaka a desființat această piedică în relațiile comerciale cu statele socialiste, firmele japoneze fiind libere să stabilească oricînd și cu cine vor schimburi.

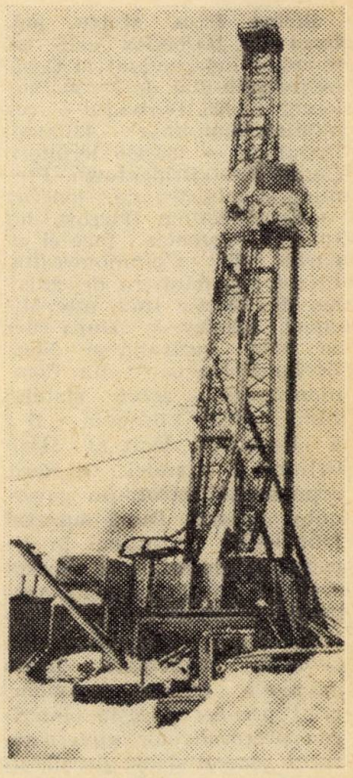

I. Ștefănescu, Pitești. Ar fi greșit să se creadă că exploatările petroliere se practică numai aproape de nivelul mării sau, mereu mai frecvent în ultimul timp, sub nivelul mării, în apele oceanice. Pentru prima oară a fost descoperit un zăcămînt de petrol la înălțime : în munții Zagros din Iran, la 3000 metri înălțime (în fotografie). Experții sînt de părere că zăcămîntul e de o bogăție excepțională, dar exploatarea sa va ridica multiple probleme datorită condițiilor climatice dificile. La acea înălțime iernile sînt foarte aspre, temperaturile ajung pînă la 20 de grade sub zero.

Alexa Savu, București. Am răspuns în cadrul acestei rubrici (nr. 3 a. c.) despre intenția arhiepiscopului Makarios de a-și redepune candidatura pentru funcția de președinte al Republicii Cipru. Vom reveni în perioada alegerilor cu amănuntele solicitate.

Iordache Codreanu, str. Macaralei nr. 4 A, București, sector 4, oferă celor interesați colecția completă a revistei „Lumea". După încheierea convorbirilor confidențiale de la Paris în problema Vietnamului, vom reveni cu amănuntele solicitate.

POSTA REDACȚIEI

Ștefan Iriza, Motru, jud. Gorj: 1. Barbados este un membru independent al Commonwealth-ului de la 30 noiembrie 1966. Barbados e republică. Suprafața — 431 kmp. Populație — 262 000 locuitori. Capitala — Bridgetown. Premier și ministru de externe — Errol Walton Barrow, din 1961. 2. Jamaica face și ea parte din Commonwealth. Premier și ministru de externe, din martie 1972, este Michael Manley. 3. După cum se știe, Australia și Noua Zeelandă fac parte din Commonwealth, șeful statului fiind regina Elisabeta a II-a a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentată printr-un guvernator general. După succesul laburiștilor australieni în recentele alegeri, au apărut zvonuri potrivit cărora Australia ar intenționa să se retragă din Commonwealth, zvonuri confirmate într-o oarecare măsură. Anume, noul premier dorește întărirea prerogativelor guvernatorului general și ale premierului, dorind să facă să dispară — după cum declara — „anomalia ca un prim-ministru să semneze documente la indicația reginei, în condițiile în care aceasta se află departe de Australia și nu cunoaște situația". Dar dacă o asemenea cerere a fost motivată numai juridic și prezentată Angliei de către ministrul australian al justiției cu prilejul unei conferințe a miniștrilor de justiție din Commonwealth, desfășurată la Londra, nu este exclus, așa cum sînt de părere unii observatori, să existe și alte motive ale demersului. Deși atinsă într-o măsură mai mică decît alte țări din Commonwealth de aderarea britanică la C.E.E., Australia a pierdut o parte din avantajele ei pe piața britanică, avantaje pe care încearcă să le regăsească acum în zona asiatică, sporind legăturile comerciale cu țările acestei regiuni. Noii conducători de la Canberra au manifestat, de altfel, de la început o tendință spre o mai mare independență, de desprindere de tutela britanică. Or, dispunînd și de cadrul juridic necesar, Australia, rămînînd încă membră a Commonwealth-ului, va încerca — se crede — să înlocuiască Marea Britanie în această zonă a lumii. Vom reveni cu amănunte privind orientările noi în politica australiană și a Noii Zeelande.

Nader

Al. Hieșeu, Timișoara. 1. Avocatul Ralph Nader continuă să producă dificultăți autorităților americane cerînd diferite măsuri fie în sensul prezervării mediului, fie în sensul înlăturării unor tare. Recent Nader, împreună cu un grup de savanți de la „Union of concerned scientists" a cerut, în timpul unei conferințe de presă, Comisiei federale pentru energia atomică oprirea con-

struirii de centrale nucleare, deoarece acestea prezintă mari riscuri de accident. Ziarele afirmau că Nader și grupul de savanți au cerut ca 29 din centralele nucleare care funcționează în S.U.A. să-și reducă activitatea cu 50 la sută (dintre pericolele de accidente amintite de grupul de savanți citām : ruperea sistemului de răcire al unui reactor poate însemna pericol de moarte pe o rază de 160 km.). Care va fi rezultatul acțiunii întreprinse de Nader e greu de precizat. Deocamdată, 76 de centrale nucleare au fost comandate diverselor firme americane, 55 fiind în construcție. 2. Volumul activităților aeroporturilor pariziene a cunoscut, într-adevăr, în anul recent încheiat cifre record : 310 000 mișcări de avioane, 16 050 000 pasageri, 281,000 tone de mărfuri, 42 000 tone poștă (ceea ce înseamnă sporiri de 17 la sută față de anul 1971 pentru pasageri, 16 la sută pentru mărfuri, 7 la sută pentru mișcările de avioane, 7 la sută pentru poștă).

Ioan Dan, Iași. Convorbirile între delegațiile chiliană și americană pe tema indemnizațiilor către societățile cuprifere naționalizate în Chile nu au început, totuși, la 8 ianuarie (vezi Lumea nr. 3/1973, rubrica „Răspundem cititorilor"). Prima fază a negocierilor a avut loc între 18—23 decembrie 1972, la Washington. În preajma reluării lor, anunțată pentru 8 ianuarie, a demisionat Charles Meyer, secretar de stat adjunct pentu afacerile interamericane, șeful delegației americane la convorbiri. S-a emis ipoteza că acesta va rămîne totuși la post pînă la numirea succesorului său, astfel încît să poată conduce partea americană la negocieri. Ambasadorul chilian la Washington, Orlando Letelier, șeful delegației chiliene, s-a întors la 4 ianuarie de la Santiago pentru a lua contact cu membrii delegației nord-americane. Vom reveni cu noi date. 2. Guvernul panamez este cel care a invitat oficial Consiliul de Securitate al O.N.U. să se întrunească în Panama, în prima jumătate a lunii martie. Invitația adresată de ministrul de externe Antonio Tack secretarului general al O.N.U. a fost supusă examinării unui comitet special însărcinat cu studierea propunerilor de întrunire a Consiliului în alt loc decît sediul O.N.U. Comitetul respectiv a aprobat cererea panameză.

Zona francului

Emil Grigorescu, Brăila. La sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, au apărut — ca urmare a dificultăților restabilirii schimburilor comerciale și a neconvertibilității a numeroase monede naționale — așa-numitele zone monetare, grupînd în jurul unei monede cu largă circulație internațională țări avînd strînse legături — nu numai economice — cu țara emițătoare a monedei respective. Au luat, astfel, naștere zona dolarului, zona lirei sterline și zona francului. Răspunzînd întrebării dumneavoastră cu privire la aceasta din urmă, amintim că ea cuprinde Franța și majoritatea țărilor care au făcut parte mai întîi din imperiul colonial al Franței, apoi din Uniunea franceză (constituită după război și inspirîndu-se întrucîtva din modelul Commonwealth-ului britanic). Monedele din zona francului sînt „francul comunității financiare africane" (simbol : FCFA) creat printr-un decret din 25 decembrie 1945 a cărui arie de aplicare cuprinde Mauritania, Senegal, Mali, Niger, Ciad, Volta Superioară, Coasta de Fildeș, Togo, Dahomey, Camerun, Republica Africa Centrală, Gabon, Congo — și „francul comunității financiare din Pacific" (simbol FCFP) creat printr-un alt decret, din 20 septembrie 1949, care se aplică în Polinezia franceză și în condominiumul Noilor Hebride. Paritatea francului CFA și a francului CFP a fost fixată de către autoritățile franceze, iar tranzacțiile internaționale ale țărilor respective (care au acumulat la Banca Franței rezerve în valoare de 450 milioane de dolari) se realizează prin intermediul francului francez. Cu prilejul călătoriei din noiembrie trecut a președintelui Pompidou în Volta Superioară și Togo, șeful acestui stat, generalul Eyadema, a pus în discuție problema francului CFA, exprimînd în mod public revendicări care sînt de fapt comune țărilor zonei respective : ca paritatea să fie reevaluată în raport cu realitățile actuale ; ca fixarea paritații să nu se facă, unilateral, la Paris ; ca francul CFA să fie direct convertibil, și nu doar prin intermediul francului francez, în relațiile cu Piața comună. Chiar în timpul vizitei prezidențiale în Volta Superioară și Togo, ministrul francez al economiei și finanțelor, Giscard d'Estaing, semna la Brazzaville, cu omologii săi din Congo, Republica Africa Centrală, Gabon și Ciad, noi acorduri menite să îmbunătățească raporturile în cadrul zonei francului. A treia monedă de acest gen, așa-numitul „franc Djibuti", nu pune Franței probleme identice : deși înființată prin sus-amintitul decret din 20 septembrie 1949, este legată de dolarul S.U.A. și cotată liber.

LUMEA

săptăminal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef : Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

GARNITURA

ILVA

modernă ● practică ● de calitate

Garnitura ILVA — produs al C.E.I.L. — ORADEA se compune din : dulap cu trei uși, divan de colț cu ladă pentru așternut, noptieră, toaletă, masă cu două fotolii, o măsuță, taburet, măsuță pentru telefon

Foarte îngrijit finisată, este furniruită cu mahon

C.E.I.L. — ORADEA — Șoseaua Borșului km. 4

Lei 2

mari reduceri de preţuri [10% – 25%] la:

galanterie • încălţăminte • marochinerie • confecţii

(fulare, baticuri) (cizme, ghete) (mănuşi din piele) (paltoane, pardesie, fuste)

Nr. 7 8 februarie 1973

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

VIETNAM: DUPĂ ÎNCETAREA FOCULUI

Saigon. Şedinţă comună a Comisiei internaţionale de control şi supraveghere şi a Comisiei militare mixte cvadripartite

HELSINKI

A doua rundă a convorbirilor pregătitoare privind Conferinţa general-europeană

WASHINGTON-LONDRA

De la „relaţii speciale" la „relaţii naturale"

Reportaj pe glob

PARIS

Prefigurări urbanistice

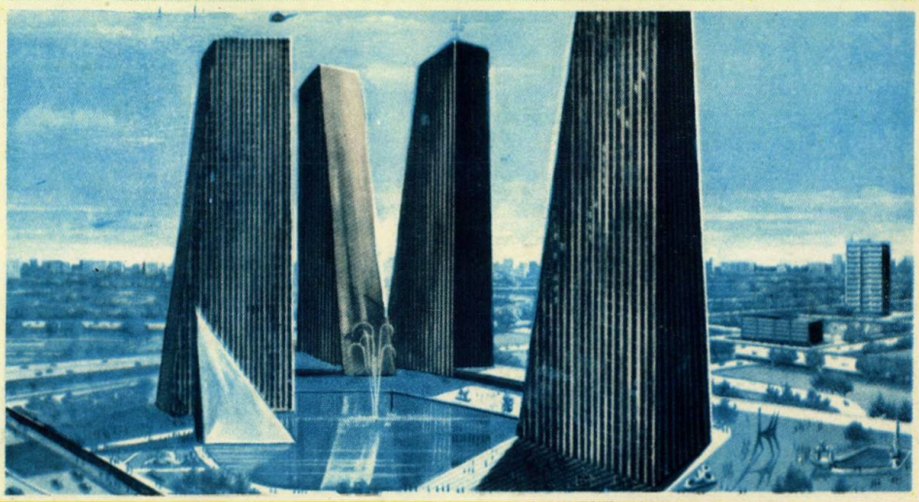

„Concorde — măr al discordiei"

Străzile orașului sînt din nou inundate de oameni

IMAGINI DIN HANOI

după încheierea Acordului de pace în Vietnam

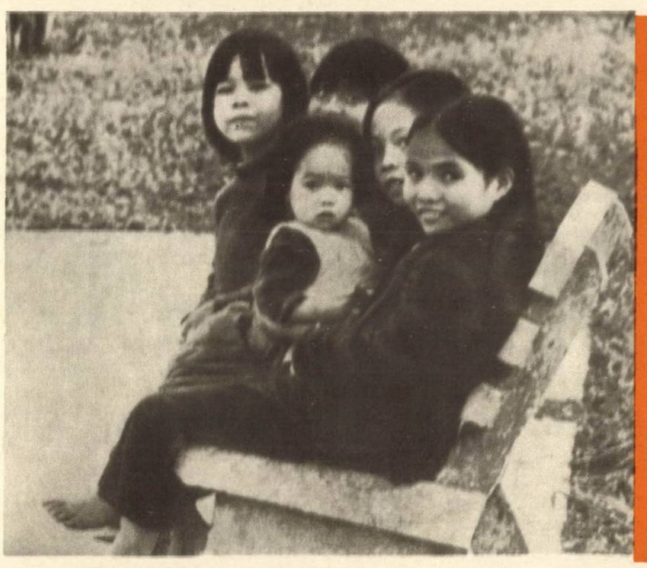

Printre primele ecouri...

A început munca de refacere a spitalului Bach-Mai, cel mai mare centru medical al capitalei, distrus în întregime de aviația americană în decembrie 1972

Locuitorii de pe strada Khamthien, hotăriți să redea cartierului lor vechea fizionomie

LUMEA

7 (485)

8 februarie 1973

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Reuniunea de la Helsinki. După două runde. Dumitru Tinu 2

Helsinki. Parlamentarii europeni au votat în favoarea securității și cooperării. Ion Mărgineanu 4

Vietnam. Al doilea pas. Liana Enescu 5

Intrevederile Nixon-Heath. De la „relații speciale" la „relații naturale". Stelian Țurlea 10

Blocada în fața „dolarilor speculativi" 11

Concorde story. Mihai Matei 14

Aveți o țigaretă ? Mircea Grigorescu 23

INTERVIUL NOSTRU

Arhiepiscopul Makarios, președintele Ciprului 7

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S. Cehoslovacă. Priorități în cercetarea științifică. Constantin Prisăcaru 8

R.D. Germană. Azi, acolo unde contele Zeppelin și-a construit dirijabilul. Ștefan Deju 9

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Perspectivele păcii în Laos și Cambodgia. Dumitru Constantin 12

Bundesratul și ratificarea tratatului fundamental dintre R.D.G. și R.F.G. 13

REPORTAJ PE GLOB

„Bătălia pentru Paris". Paul Diaconescu 16

1000 + 1 18

SINTEZE

Inflația – „cea mai virulentă gripă economică". Ilie Șerbănescu 20

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

L'Humanité, Rinascita, Afrique – Asie, Der Spiegel, L'Unità 26-29

PROFIL

Mathieu Kerekou, președintele Republicii Dahomey și șef al guvernului 29

POȘTA REDACȚIEI 30-32

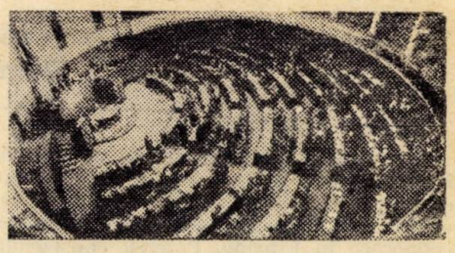

DUPĂ trei săptămîni de dezbateri, cea de-a doua rundă a reuniunii pregătitoare multilaterale de la Helsinki — consacrată problemelor de fond ale viitoarei conferințe europene — își încheie lucrările la 9 februarie, marcînd un proces de clarificare a punctelor de vedere ale statelor reprezentate, ceea ce lasă să se întrevadă posibilitatea de a trece în curînd la faza deciziilor privind pregătirea conferinței general-europene (pag. 2). Problemelor securității și cooperării pe continent le-a fost consacrată și prima Conferință interparlamentară europeană încheiată în urmă cu o săptămînă tot în capitala Finlandei. Ea continuă să rețină atenția observatorilor prin ideile afirmate și prin măsurile sugerate sau adoptate. (pag. 4)

ATENȚIA și interesul întregii lumi sînt concentrate în prezent asupra procesului complex de înfăptuire a prevederilor Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam, semnat la 27 ianuarie. Despre activitatea organismelor internaționale instituite prin acord, ca și despre mișcarea diplomatică a zilelor precedente și a celor următoare în legătură cu restabilirea păcii în Vietnam la pag. 5.

RECENTA întîlnire de la Casa Albă a premierului britanic, Edward Heath, cu președintele Statelor Unite, Richard Nixon, marchează sfîrșitul „relațiilor speciale" anglo-americane, instituite în urmă cu trei decenii. Despre noile „relații naturale" dintre Marea Britanie și Statele Unite în contextul raporturilor interoccidentale actuale, în articolul de la pag. 10.

APRECIERILE bilanțiere asupra cursului economiei occidentale în 1972 relevă faptul că inflația a devenit „cea mai virulentă gripă economică". Persistența acestui fenomen, în ciuda măsurilor antiinflaționiste, generează o profundă îngrijorare datorită consecințelor economice și sociale (pag. 20).

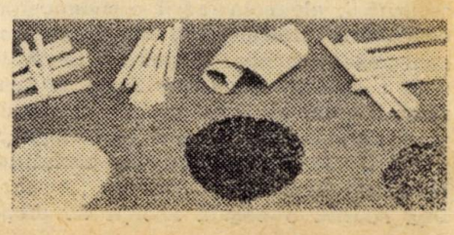

DE CE și cît se fumează ? Este oare țigara un stimulent real? Unde se situează pragul nocivității ? Ce interese se înfruntă ? Pe cînd o țigară inofensivă? Iată numai cîteva din problemele pe care le evocă articolul de la pag. 23.

REUNIUNEA DE LA HELSINKI

După două runde

Corespondență de la Dumitru Tinu

Reuniunea multilaterală de la Helsinki își va încheia vineri, 9 februarie, o nouă etapă a activității consacrate pregătirii conferinței generale pentru securitate și cooperare în Europa. Potrivit consensului celor 34 de delegații participante, ședințele plenare vor fi suspendate pînă la 27 februarie. Întreruperea lor a fost considerată necesară, întrucît dezbaterile au ajuns la stadiul în care s-a obținut o sistematizare a pozițiilor statelor participante ; urmează acum ca, în urma consultărilor fiecărei delegații cu propriul guvern, să fie dus mai departe procesul de apropiere a punctelor de vedere, astfel încît să se poată trece la faza deciziilor — atît asupra ordinii de zi, cît și asupra celorlalte probleme care privesc pregătirea conferinței general-europene.

Dezbaterile în această a doua etapă, care a început la 15 ianuarie, au fost consacrate problemelor de conținut ale conferinței. În cursul celor trei săptămîni, o serie de noi documente s-au adăugat celor existente, toate laolaltă oferind o bază temeinică pentru elaborarea agendei viitoarei conferințe. Astfel, dosarul propunerilor pentru ordinea de zi a crescut simțitor, incluzînd în prezent proiectele a 11 țări : Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Italia, Iugoslavia, Olanda, România, Spania, Suedia, U.R.S.S., cărora li se alătură completările, sugestiile și considerațiile exprimate ulterior de autorii acestor proiecte, cît și de ceilalți participanți la discuții. Au fost apreciate stringent necesare, de aceea, o sortare și sistematizare a tuturor propunerilor și ideilor formulate, în intenția de a se facilita depistarea zonelor comune, a punctelor de contact. Această misiune a revenit delegației Elveției, care a întocmit un catalog exhaustiv, cuprinzînd toate propunerile pentru ordinea de zi formulate de la începutul consultărilor, precum și propunerile privitoare la comisiile și subcomisiile ce ar urma, în faza a doua a conferinței general-europene, să examineze detaliat chestiunile de pe ordinea de zi.

Catalogul elvețian are patru mari capitole de probleme — așa-zisele „urne" sau „coșuri" — corespunzătoare temelor esențiale ce s-au conturat pentru ordinea de zi a conferinței europene : problemele securității, ale colaborării economice, ale colaborării culturale și în alte domenii, organismul permanent (urmarea instituțională a conferinței). Consultările se desfășoară acum pe baza acestui catalog, devenit document de lucru al conferinței. Apreciind valoarea acestui document, ambasadorul Danemarcei declara : „Avem în fața noastră o bogată selecție de propuneri privind agenda conferinței. Noi le considerăm ca pe un lucru constructiv, fiecare din ele fiind destinată, în felul ei, să promoveze înțelegerea noastră".

Așa cum era și logic, s-a făcut un larg tur de orizont cu prioritate asupra problemelor circumscrise primului capitol — cel privitor la înfăptuirea securității europene. Se poate spune că, în a doua etapă a dezbaterilor, practic, reprezentanții tuturor statelor prezente la reuniune și-au exprimat opiniile asupra acestui punct la ordinea de zi.

În intervenția sa, reprezentantul României a subliniat, de la bun început, această ordine firească în abordarea tematicii : „Considerăm — a declarat el — că este de dorit să se procedeze cît mai curînd la redactarea în comun a ceea ce urmează să fie primul punct al ordinii de zi a conferinței pentru securitate și cooperare".

După ce a arătat că dezbaterea angajată asupra chestiunilor politice de substanță a pus în lumină preocuparea comună de a da viitoarei conferințe semnificația unui eveniment major pentru edificarea unui sistem durabil de securitate și cooperare în Europa, reprezentantul României a spus : „Apare evident faptul că realizarea securității reclamă nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, în nici o formă și în nici o împrejurare. Aceasta este premisa esențială, destinată să așeze raporturile între state pe baze noi, calitativ superioare". Subliniind că securitatea europeană trebuie concepută ca un sistem de angajamente liber consimțite, clare și precise, din partea tuturor statelor, vorbitorul a relevat că asemenea angajamente vor trebui să fie însoțite de măsuri concrete care să excludă recurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea ei în relațiile dintre state, care să ofere tuturor țărilor garanția deplină că vor fi la adăpost de orice act de agresiune și care să asigure condițiile necesare pentru ca toate națiunile să se poată dezvolta liber, conform propriei lor voințe și să poată coopera pe baza respectului principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

Din dezbaterile de pînă acum se degajă, ca întrunind un acord de principiu aproape unanim, necesitatea definirii cu precizie a principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state în Europa. Mai multe delegații au arătat, astfel, că este vorba de principiile dreptului internațional cuprinse în Carta O.N.U. și în rezoluțiile Adunării Generale din 1970. În această privință, România consideră că — așa cum s-a reafirmat și în cadrul reuniunii de la Helsinki — „este absolut necesar să se ajungă la enunțarea clară și completă a principiilor chemate să guverneze raporturile între state. Este imperios necesar ca aceste principii să fie aplicate în mod permanent, integral, de către toate statele, și față de fiecare stat".

Repudierea forței din relațiile interstatale europene și definirea ansamblului de principii menite să guverneze raporturile statelor de pe continent au fost des invocate la Helsinki, această temă esențială fiind principalul obiect de studiu și luări de poziție.

„Consider necesar — declara, de pildă, reprezentantul Maltei — să mă refer la propunerile făcute de România și să arăt că noi punem un accent deosebit pe principiul renunțării la forță sau la amenințarea cu folosirea forței". Reprezentantul Uniunii Sovietice considera că, în cadrul primului punct al ordinii de zi a conferinței, trebuie să fie analizate „cele mai importante principii ale relațiilor între state, pe care să se poată întemeia securitatea în Europa, inclusiv asemenea principii fundamentale cum sînt inviolabilitatea frontierelor de stat, neamestecul în treburile interne, renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu forța, independența, egalitatea în drepturi" ; el se referea, în continuare, și la o serie de măsuri destinate să contribuie la transpunerea în viață a acestor principii, amintind, între altele, „reglementarea problemelor discutate exclusiv prin mijloace pașnice, pe baza alegerii și acordului părților, dezvoltarea contactelor politice bilaterale și multilaterale".

Delegația austriacă recomanda să se realizeze un consens asupra „unui ansamblu de principii menite să reglementeze relațiile dintre statele participante la conferința de securitate și cooperare în Europa". De asemena, „conferința — aprecia delegatul Iugoslaviei — ar trebui să elaboreze și să adopte un document care să înglobeze marile principii ale Cartei O.N.U. (aplicate la situația din Europa), precum și ale Declarației cu privire la relațiile prietenești și de cooperare dintre state, precum și pe acelea privind securitatea internațională, adoptate în ultimii ani de Adunarea Generală a O.N.U., principii pe care să se bazeze relațiile dintre toate statele europene și care să posede întreaga pondere politică și juridică necesară". „Nu încape îndoială — declara, de asemenea, reprezentantul Ungariei — că principiile inviolabilității frontierelor, renunțarea la folosirea sau amenințarea cu forța, neamestecul în treburile interne și respectarea suveranității, independenței și a drepturilor egale ale statelor au o importanță deosebită". La rîndul său, reprezentantul Spaniei sublinia semnificația adoptării unui document cu privire la „abținerea de la amenințarea cu forța sau de la folosirea forței, cu privire la integritatea teritorială, interzicerea oricărui amestec sau constrîngere directă sau indirectă în treburile interne". Aprecieri deosebite în favoarea principiului abolirii forței din viața internațională a formulat și reprezentantul Vaticanului : „Prilejul mi se pare potrivit — declara el — pentru a relua propunerea reprezentantului României cu privire la principiul nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța. Numeroase alte

delegații s-au referit la această propunere. Ambasadorul Uniunii Sovietice a inclus-o în lista principiilor fundamentale care, potrivit guvernului său, trebuie să domine relațiile dintre statele europene. Principiul despre care este vorba are o valoare morală atît de înaltă și o importanță practică esențială, astfel încît reprezentantul Sfîntului Scaun se simte obligat să-l aprobe în mod explicit. Fără să fac personal o propunere oficială, mă asociez celor care o fac, celor care consideră, ca atare, necesar să pună pe primul plan — care, presupun eu, trebuie să fie cel al securității — principiul care condamnă orice recurgere la forță sau orice recurgere la amenințarea cu forța în relațiile dintre state. Acesta este, de altfel, un principiu a cărui respectare este avantajoasă tuturor statelor, celor mici, celor mijlocii și celor mari".

Dezbaterile din cadrul reuniunii multilaterale de la Helsinki au scos puternic

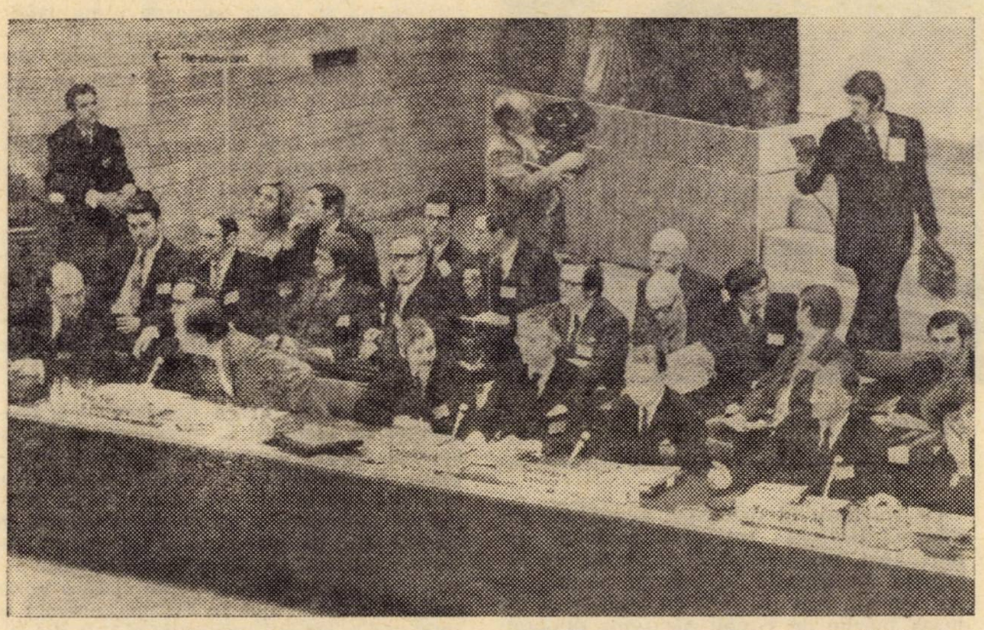

Aspect de la consultările multilaterale în vederea pregătirii conferinței general europene

în lumină importanța deosebită a folosirii exclusive a mijloacelor pașnice pentru reglementarea diferendelor, a celor existente sau care ar putea să apară, în relațiile dintre state. În acest sens, reprezentanții mai multor state, între care Austria, Suedia, Spania, au făcut propuneri privind instituirea unui sistem de reglementare pașnică a diferendelor.

Numeroși vorbitori s-au referit, și în această a doua etapă, la problemele securității sub dublul lor aspect: politic și militar. Abordînd și din acest unghi de vedere problematica securității, reprezentantul român s-a referit la „importanța abordării aspectelor militare ale securității, precum și a realizării unor măsuri destinate să sporească stabilitatea și încrederea pe continent. Aceasta, deoarece realizarea unor măsuri practice de dezangajare militară și de dezarmare trebuie să ducă la consolidarea securității fiecărui stat și a Europei în ansamblu. Examinarea unor astfel de măsuri practice trebuie să se efectueze, după părerea noastră, cu participarea tuturor țărilor interesate".

„Noi știm cu toții că nu este posibil să se facă o distincție netă între securitatea politică și securitatea militară — arăta, la rîndul său, reprezentantul Olandei. Nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea forței este prea strîns legată de însăși existența acestei forțe, care este, în primul rînd, militară". „O conferință care se ocupă de problemele securității și cooperării în Europa — arăta, de asemenea, reprezentantul Austriei — n-ar putea să treacă cu vederea legătura evidentă între aspectele politice și militare ale securității, căci renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea forței nu va fi convingătoare decît dacă se discută și se reglementează problemele unei reduceri a potențialului militar în Europa". Pornind de la aceste considerente, în cursul dezbaterilor au fost prezentate mai multe propuneri privind discutarea în cadrul conferinței general-europene și a unor aspecte militare ale securității, iar, în acest sens, au fost propuse mandate pentru comisiile și subcomisiile respective ; totodată, au fost avansate și unele propuneri privitoare la realizarea de măsuri destinate să ducă la creșterea stabilității și înțelegerii pe continent.

La Helsinki, s-a reafirmat, în repetate rînduri, că realizarea unor măsuri practice de dezangajare militară și dezarmare ar contribui la consolidarea securității fiecărui stat și a Europei în ansamblu ; iar, întrucît acestea sînt probleme care interesează într-un înalt grad popoarele europene, examinarea unor asemenea măsuri trebuie să se facă prin participarea tuturor statelor interesate. „Este natural ca toți participanții la conferința pe care o pregătim să manifeste un interes legitim pentru a se pronunța asupra aspectelor de ordin politic ale negocierilor privind reducerea forțelor în Europa" — declara reprezentantul Olandei. „Noi credem — arăta, de asemenea, reprezentantul Iugoslaviei — că această chestiune este parte integrantă a întregului proces de edificare a securității europene".

Referitor la măsurile colaterale vizînd creșterea stabilității și încrederii în Europa, Iugoslavia a propus crearea unei comisii speciale, care să examineze elaborarea unor măsuri cum ar fi „limitarea frecvenței și dimensiunilor manevrelor militare și, în special, a celor multinaționale, interzicerea demonstrațiilor de forță armată, încetarea escaladării și a prezenței de forțe militare străine pe teritoriul statelor europene". Pot fi, de asemenea, menționate propunerile Suediei privind cursa înarmărilor. Comisia propusă să se ocupe de această problemă ar urma să pregătească proiectul unei declarații asupra principiilor care să stea la baza unor viitoare negocieri în acest domeniu. „O asemenea declarație — se arată în proiectul suedez — trebuie să pună, totodată, în evidență indivizibilitatea aspectelor politic și militar ale securității în Europa și să confirme voința semnatarilor de a contribui la diminuarea primejdiilor unei confruntări militare pe continent".

Discuțiile pe marginea ordinii de zi a viitoarei conferințe, diversele propuneri avansate au dezvăluit, desigur, o gamă destul de largă de formulări : unele mai generale, altele mai detaliate. Există multe puncte comune, dar și puncte ce comportă negocieri. Ambasadorii care au făcut propuneri în primele zile ale celei de-a doua etape — respectiv ai Belgiei, Italiei, Danemarcei, Austriei — au prezentat foarte amănunțit atît temele ce ar urma, după opinia lor, să fie înscrise pe ordinea de zi, cît și atribuțiile comisilor și subcomisiilor pentru fiecare grupă de probleme. În același sens, au făcut, ulterior, propuneri reprezentanții Suediei, Iugoslaviei, Olandei, Spaniei, iar, recent, reprezentantul U.R.S.S. a adus o serie de precizări la poziția exprimată în prima etapă a reuniunii, făcînd, de asemenea, unele propuneri cu privire la mandatul comisiei însărcinate cu problemele securității (primul punct al ordinii de zi).

Din majoritatea luărilor de cuvînt și din răstimpul acordat în dezbatere problemelor propriu-zise ale securității, reiese — așa cum, de altfel, sublinia reprezentantul României — necesitatea ca în faza nouă în care se află consultările, fază de armonizare a propunerilor, să se poată trece la elaborarea concretă a formulării primului punct al ordinii de zi a conferinței. Esența comună a propunerilor, deja conturată, ar trebui, acum, să fie tradusă în cuvinte care să aibă aceeași semnificație pentru toți. Aceasta este o sarcină care necesită spirit constructiv, receptivitate și colaborare fructuoasă, în vederea degajării unei formule general acceptabile.

În dorința de a face cunoscute mai bine — încă înainte de întreruperea lucrărilor — punctele de vedere asupra tuturor problemelor propuse pentru agenda viitoarei conferințe, participanții la dezbateri au făcut referiri, în ultimele zile, și la celelalte puncte, respectiv colaborarea economică și în alte domenii, problema organismului permanent.

Aprecierea generală, aici la Dipoli, este că, printr-o conlucrare constructivă, în spiritul bunei înțelegeri și stimei reciproce, se vor putea înregistra, în continuare, rezultate fructuoase în îndeplinirea misiunii încredințate reuniunii pregătitoare multilaterale.

HELSINKI

Parlamentarii europeni au votat în favoarea securității și cooperării

Ion Mărgineanu

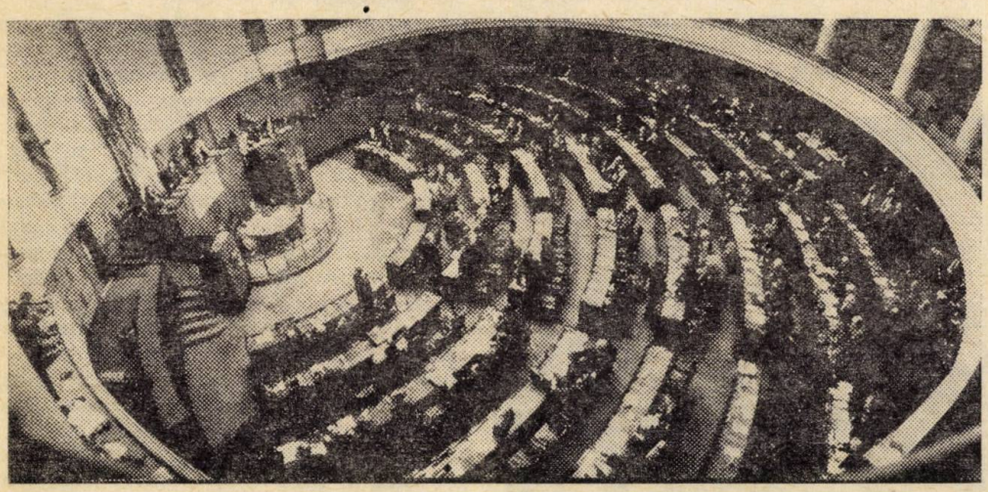

Aspect de la lucrările conferinței interparlamentare

Pe una din străzile principale ale capitalei Finlandei, un uriaș barometru reținea în fiecare zi atenția trecătorilor. Becuri luminoase indicau cu precizie starea vremii : timp senin, temperatura plus sau minus două grade. Ceea ce pentru Helsinki și mai ales pentru sfîrșitul de ianuarie reprezintă un adevărat fenomen. De regulă, în această perioadă, localnicii nu au nici un motiv să se întrebe : „Unde sînt zăpezile de altă dată ?" pentru că orașul e acoperit de troiene, iar frigul atinge constant minus 20 de grade.

M-am gîndit la acest fapt divers, în vreme ce deputatul finlandez, Johannes Virolainen, președintele conferinței interparlamentare consacrate securității și cooperării în Europa, rostea cuvîntul de închidere a lucrărilor găzduite în clădirea parlamentului. Apreciind spiritul de înțelegere, dorința de colaborare și contribuția efectivă adusă la cauza destinderii, concretizate în conținutul documentului final, el spunea : „Fie ca timpul frumos de la noi să devină o permanență în viața politică europeană".

Într-un fel, întreaga desfășurare a conferinței — la care au participat aproximativ 200 de deputați — poate fi socotită, simbolic vorbind, un barometru al climatului existent astăzi pe continentul nostru, unde, datorită eforturilor depuse cu răbdare de numeroase state, de oameni politici lucizi, de forțele democratice, progresiste, urmările înghețului de ani și ani datorat „războiului rece" au fost înlăturate în cea mai mare parte, astăzi fiind angajat un dialog deschis despre necesitatea statornicirii unor relații noi între țări, găsirii căilor și mijloacelor capabile să asigure dezvoltarea unei cooperări pe bază de drepturi egale, edificarea unei păci trainice și a securității în Europa.

Ca membru al delegației grupului român al Uniunii Interparlamentare am participat, între 26 și 31 ianuarie, la lucrările desfășurate în ședințe plenare și pe comisii. Am urmărit cu atenție și interes luările de cuvînt ale unor deputați — oameni de diferite convingeri politice și filozofice. Reprezentanți ai parlamentelor, deci aleși ai popoarelor, din țări mari, mici și mijlocii, aparținînd unor state cu orînduiri social-politice deosebite, membre ale unor alianțe militare sau neangajate, ei și nenumărați alți vorbitori, au aflat, în cele din urmă, limbajul comun al înțelegerii. Sigur, nu au lipsit, și este de înțeles că nu puteau să lipsească, opiniile contradictorii, părerile exprimate de pe platforme opuse din punct de vedere ideologic. Dar important este că în problemele fundamentale s-a ajuns la un consens. Nu dezvălui nici un secret din culisele lucrărilor, arătînd că la redactarea documentului final s-a stăruit uneori 2—3 ore pentru o singură frază, necesitînd repetate luări de cuvînt din partea fiecăruia. Faptul însă că documentul a fost adoptat în unanimitate este, socot, semnificativ pentru spiritul general al conferinței.

De la tribuna acesteia, imensa majoritate a parlamentarilor care au luat cuvîntul au socotit ca o datorie față de popoarele ai căror reprezentanți sînt, față de ziua de astăzi și de mîine a continentului nostru să afirme că hotărîtor pentru raporturile normale între state este așezarea acestora pe un fundament trainic. În acest sens, reflectînd opiniile participanților la conferință, în document se arată că acest fundament îl constituie, citez:

„— principiile suveranității, inviolabilității frontierelor, integrității teritoriale și independenței, precum și dreptul de a participa pe picior de egalitate la relațiile internaționale ;

— dreptul tuturor popoarelor de a alege liber și fără nici o intervenție, de orice natură ar fi aceasta, forma sistemelor lor politice și sociale ;

— datoria tuturor statelor de a se abține de la recurgerea la forță sau amenințarea cu folosirea forței, precum și de a rezolva problemele lor prin mijloace pașnice și de a-și îndeplini cu bună-credință obligațiile care le revin în baza dreptului internațional".

Recunoscînd valoarea principiilor generale menționate mai sus și dînd expresie năzuințelor arzătoare ale tuturor oamenilor de bună-credință, conferința interparlamentară sprijină convocarea unei conferințe privind securitatea și cooperarea în Europa la nivel guvernamental, în timpul cel mai scurt, după încheierea pozitivă a consultărilor multilaterale pregătitoare de la Helsinki, în scopul unei îmbunătățiri a relațiilor pașnice dintre toate statele din Europa, Statele Unite și Canada și pentru dezvoltarea cooperării lor în toate domeniile.

Mulți deputați au arătat, în intervențiile lor, că nu se poate concepe o securitate reală fără abordarea responsabilă a problemei dezarmării. Pentru respectul adevărului, trebuie să arăt că alții — ce-i drept puțini la număr — nu au împărtășit acest punct de vedere realist. Lucru pe care l-a făcut însă documentul final, care arată : conferința invită parlamentele și guvernele fiecărui stat să examineze încurajarea reducerii forțelor armate și armamentelor din Europa prin intermediul negocierilor deschise tuturor statelor interesate, în scopul de a aduce progresiv toate forțele armate și armamentele la un nivel mai puțin periculos și de a asigura o securitate egală statelor, ținînd seama că problema dezarmării constituie o parte integrantă a securității.

În urma dezbaterilor din comisii, a proiectelor de rezoluții și amendamentelor la acestea, au fost elaborate propuneri privitoare la domeniul raporturilor economice, la cooperare științifică, tehnologică, educativă, culturală, precum și cu privire la schimburile de persoane și informații. Aceste propuneri, incluse în documentul final, pornesc de la considerentul că o largă cooperare economică în Europa, precum și între țările acestui continent și cele din America de Nord — deosebit de necesară prin dezvoltarea lor economică și întemeiată în special pe intensificarea tuturor formelor posibile de relații economice, precum și pe nedescriminare — este de natură să favorizeze independența, încrederea reciprocă și securitatea statelor europene.

În context, se subliniază utilitatea constituirii unei infrastructuri economice europene, îndeosebi în domeniile energiei și a tuturor formelor de transport, promovării ideii creării unui centru de informare pentru cooperarea industrial-europeană, a favorizării turismului. De asemenea, este scoasă în evidență importanța unui acord asupra elaborării unui program european de cooperare economică.

Reține atenție faptul că în document este stipulată recomandarea ca parlamentele să încurajeze guvernele din țările respective să promoveze colaborarea cu țările în curs de dezvoltare — în scopul înmulțirii programelor naționale și internaționale de ajutor pentru dezvoltare — și să consacre dezvoltării acestor țări avantajele financiare și economice care vor fi realizate datorită cooperării și securității europene ; să acționeze în vederea modificării sistemelor tarifare existente în măsura în care influența lor asupra țărilor în curs de dezvoltare vine în întîmpinarea scopurilor urmărite de ajutor și cooperare și îndeosebi să ia măsuri pentru stabilizarea prețurilor materiilor prime la un nivel avantajos.

Ca o reflectare a preocupării stăruitoare pentru protejarea mediului înconjurător al omului, ținînd seama de efectele nocive ale poluării, conferința a adresat un apel în vederea instaurării unei cooperări regionale între statele continentului, a creării unui sistem general de control și supraveghere pentru furnizarea de date privind poluarea aerului și a apei.

Parlamentarii și-au exprimat, de asemenea, convingerea că o cooperare mai largă și mai diversificată în domeniile științei, educației, culturii și informării și o extindere a contactelor umane la scara întregii Europe vor contribui într-o manieră substanțială la eliminarea cauzelor neînțelegerii, la consolidarea păcii și la instaurarea unei înțelegeri trainice pe continent.

În această ordine de idei, au fost avansate propuneri care să conducă, între altele, la încheierea de acorduri între instituțiile de învățămînt, schimburi de profesori, lectori, studenți, participarea la marile programe internaționale de cooperare științifică, promovarea proiectelor comune de cercetare, îndeosebi în domeniile medicinei și sănătății publice, organizarea unui „An al culturii europene", utilizarea unor ample mijloace de informație — ziare, cărți, filme, programe de radio și televiziune, fiecare popor avînd dreptul să-și apere valorile culturale și politice pentru a împiedica „poluarea" morală.

Rezultatele fructuoase ale primei conferințe interparlamentare europene au generat dorința unanimă de a se continua un asemenea dialog. Ca atare, s-a cerut Consiliului Interparlamentar să autorizeze organizarea, în cadrul activităților Uniunii și în intervale corespunzătoare, a unor întruniri care să permită grupurilor parlamentare europene și celor din Statele Unite ale Americii și Canada, să examineze și să elaboreze idei și propuneri referitoare la aspectele particulare ale cooperării și securității europene.

Delegația grupului român din Uniunea Interparlamentară a adus o contribuție activă atît la buna desfășurare a lucrărilor cît și la elaborarea documentului final. De altfel, trebuie să subliniez că grupul român a fost printre inițiatorii acestei conferințe. Exprimînd poziția consecventă și principială a țării noastre în problema securității și cooperării europene, poziție care se bucură de prețuire și stimă pe plan internațional, delegația română a participat prin intervenții în ședințele plenare, în comisii, precum și în Comitetul de redactare a documentului, la crearea unei atmosfere de lucru, de înțelegere și colaborare. Această contribuție a fost remarcată în cadrul ședinței plenare de închidere a lucrărilor de către raportori. În convorbirile avute cu deputați din diferite țări, precum și cu secretarul general al Uniunii Interparlamentare, Pio Carlo Terenzio, aceștia au avut cuvinte de caldă apreciere la adresa poporului român, a politicii externe a României socialiste, consacrată cauzei păcii, prieteniei și înțelegerii între popoare.

Prima conferință interparlamentară consacrată securității și cooperării europene s-a încheiat cu rezultate pozitive. Prin glasul deputaților, reprezentanți ai popoarelor din țările continentului, din Statele Unite și Canada, opinia publică și-a afirmat dorința de a vedea instaurate între statele europene relații de tip nou, de a se înfăptui noi progrese pe drumul edificării unui sistem de securitate și cooperare.

De la sediul parlamentului finlandez, care a găzduit conferința interparlamentară, și pînă la Dipoli, unde se țin ședințele reuniunii multilaterale, distanța se măsoară doar în cîțiva kilometri. Fie ca ecoul pozitiv al lucrărilor conferinței interparlamentare să stimuleze reuniunea ambasadorilor, spre împlinirea dezideratului major al popoarelor de pe continentul european — securitatea și cooperarea.

Saigon. Reuniune a Comisiei internaționale de control și supraveghere

VIETNAM

Al doilea pas

În vreme ce, în lumea întreagă, ecourile trezite de Acordul cu privire la încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam continuă să exprime satisfacția omenirii față de această mare victorie a forțelor rațiunii, realismului și păcii, interesul se concentrează asupra procesului de înfăptuire a prevederilor Acordului, semnat la 27 ianuarie, la Paris. În acest sens, săptămîna care s-a scurs — prima după intrarea în vigoare a încetării focului — a înregistrat evenimente de certă însemnătate asupra evoluției ulterioare a situației.

După ce, cu numai cîteva zile înainte, avuseseră loc prima ședință a Comisiei militare mixte cvadripartite și prima reuniune a adjuncților politici ai celor patru șefi de delegații formînd Comisia internațională de control și supraveghere, la 4 februarie s-a ținut, la Saigon, prima ședință comună a celor două organisme. În jurul unei lungi mese rectangulare s-au așezat, față în față, cei 16 șefi de delegații și adjuncții lor, reprezentînd statele membre ale Comisiei internaționale de control și supraveghere : Canada, Indonezia, Polonia și Ungaria, precum și cei patru membri ai Comisiei mixte militare cvadripartite — Republica Democrată Vietnam, Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, Statele Unite și administrația saigoneză. Cu prilejul unei scurte conferințe de presă ținută la deschiderea ședinței, conducătorul delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu, general Tran Van Tra, declara : „După cîțiva ani, sînt fericit că reiau contactul cu compatrioții mei. Războiul a durat două decenii. Popoarele lumii vor pacea. Pacea va veni. Noi sîntem decișI să o respectăm". Referindu-se la începutul procesului de aplicare a Acordului, Tran Van Tra a subliniat : „A semna un acord este un prim pas, un progres, dar a-l pune în aplicare cere un al doilea pas".

Consemnînd reuniunea comună a celor două organisme instituite în urma acordului din 27 ianuarie ca un fapt pozitiv, menit să coordoneze și să impulsioneze eforturile depuse în vederea punerii cît mai de grabă în practică a dispozițiilor acordului, nu se poate să nu observăm, în același timp, dificultățile pe care le întîmpină „al doilea pas". În perioada ce a urmat intrării în vigoare a încetării focului, au fost semnalate numeroase încălcări ale acordului de către forțele regimului de la Saigon. De asemenea, autoritățile saigoneze, nerespectînd clauzele acordului, au încercat să împiedice punerea în funcțiune a comisiei militare mixte cvadripartite. Ultimele zile au consemnat, însă, o modificare în însăși atitudinea șefilor administrației saigoneze. În totală contradicție cu discursul belicos ținut imediat după semnarea acordului din 27 ianuarie, cuvîntarea rostită la 3 februarie de Thieu, cu prilejul sărbătorii Tet, a reflectat o anumită schimbare de poziție, datorită, desigur, presiunilor din întreaga lume îndemnînd la realism și rațiune, întregii evoluții a situației în ultima săptămînă. Astfel, regimul de la Saigon a acceptat, în cele din urmă, propunerea Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud privind o întîlnire a celor două părți sud-vietnameze la 5 februarie, în capitala Franței, pentru a fi discutate condițiile viitoarelor consultări prevăzute a avea loc conform Acordului, și urmărind crearea Consiliului național de reconciliere și înțelegere națională. În nota sa de propunere, Guvernul Revoluționar Provizoriu se arată gata să depună toate eforturile pentru ca aceste consultări între cele două părți sud-vietnameze să-și atingă rapid obiectivul fixat, conform aspirațiilor populației sud-vietnameze de pace, independență, democrație și înțelegere națională. La sfîrșitul întîlnirii de pe Avenue Kléber, cele două părți au anunțat acordul lor asupra procedurii și au fixat viitoarea întîlnire pentru ziua de 7 februarie.

Tot la 5 februarie, Comisia internațională de control și supraveghere și Comisia militară mixtă cvadripartită și-au trimis împreună echipele de control în cele șapte sectoare unde urmează a se instala comisiile regionale de supraveghere a încetării focului : Hue, Da Nang, Pleiku, Phat Thiet, Bein Hoa, My Tho și Can Tho. În timp ce Comisia internațională de control și supraveghere s-a reunit cu regularitate pentru a examina unele plîngeri privind încălcarea încetării focu-

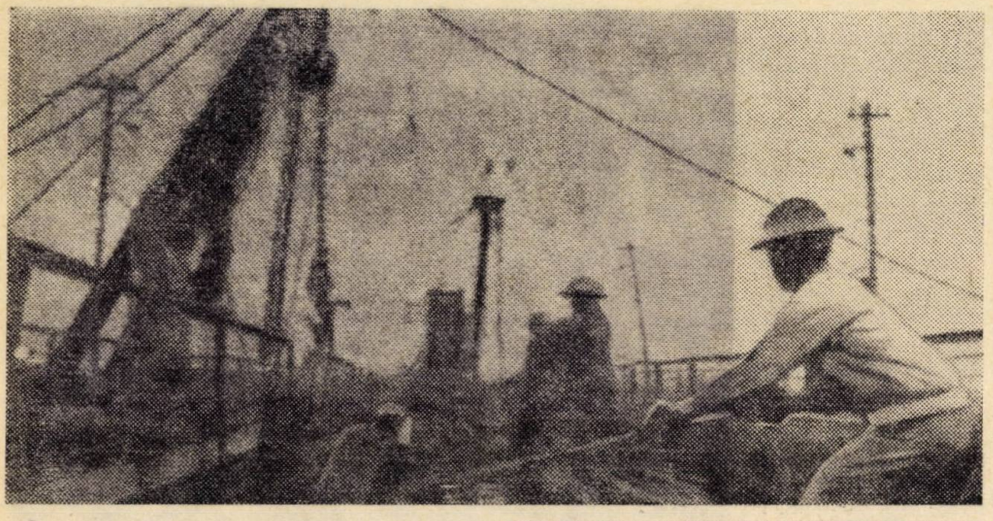

R.D. Vietnam. Una dintre primele acțiuni: refacerea căilor de comunicație

lui și a altor prevederi ale Acordului, semnalate de părți, în cadrul comisiei militare mixte cvadripartite s-a continuat seria de întrevederi dintre generalii Quang Hoa (R. D. Vietnam), Tran Van Tra (G.R.P.), G. Woodward (S.U.A.) și Ngo Dzu (Saigon). În sfîrșit, în aceeași zi, la Haifong și-au ținut prima reuniune consacrată operațiunilor de deminare a porturilor și apelor teritoriale ale R.D. Vietnam, reprezentanții Republicii Democrate Vietnam și ai Statelor Unite. Elemente noi în realizarea unei alte prevederi a Acordului și anume remiterea prizonierilor americani s-au înregistrat prin declarația făcută cu cîteva zile în urmă de purtătorul de cuvînt al Pentagonului, Jerry Friedheim, care a semnalat posibilitatea revenirii în Statele Unite a unui grup de prizonieri americani spre sfîrșitul acestei săptămîni.

Evenimentele consemnate vin să sublinieze caracterul complex și dificil al actualului moment vietnamez, în care a început aplicarea acordului semnat. Conștient de însemnătatea noii etape, poporul vietnamez manifestă acum dorința de a vedea cît mai degrabă transpus în realitate Acordul stabilit, pentru îndepărtarea urmelor războiului și începutul operei de reconstrucție, pentru edificarea unui Vietnam de sud pașnic, independent și democratic, pentru reunificarea pașnică a patriei.

Pentru aceasta, însă, sînt necesare respectarea acordului convenit, aplicarea cu strictețe a dispozițiilor sale de către toate părțile semnatare. Guvernul R.D. Vietnam și Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud și-au exprimat hotărîrea de a acționa în direcția realizării riguroase a stipulațiilor acordului semnat, cerînd și celorlalte părți să facă același lucru.

Recent, într-un interviu acordat ziarului suedez „Expressen", premierul R.D. Vietnam, Fam Van Dong, a afirmat că guvernul său va respecta ferm clauzele acordului de la Paris. Aceste clauze ridică un anumit număr de probleme — a arătat premierul R.D. Vietnam — dar ele vor putea fi rezolvate dacă toate părțile respectă acordul.

La rîndul său, Nguyen Thi Binh, ministrul afacerilor externe al G.R.P., al Republicii Vietnamului de Sud, a declarat că Guvernul Revoluționar Provizoriu s-a angajat să respecte cu strictețe toate clauzele — atît militare cît și politice — ale acordului cu privire la Vietnam. Ea a condamnat violările încetării focului de către forțele militare saigoneze și stavilele puse în calea aplicării acordului de către regimul de la Saigon. Guvernul Revoluționar Provizoriu — a arătat Nguyen Thi Binh, — a propus organizarea alegerilor în șase luni după intrarea în vigoare a încetării focului. Această dată nu a fost acceptată încă de către Saigon. „Totuși, dacă cele două părți sud-vietnameze dovedesc bunăvoință — a subliniat ministrul afacerilor externe al G.R.P. — ele vor reuși să se înțeleagă și să organizeze alegerile care vor permite populației să-și aleagă liber regimul politic".

În același timp și în strînsă legătură cu procesul de restabilire a păcii în Vietnam, s-a desfășurat o intensă activitate diplomatică. La 30 ianuarie, sosea la Saigon — primă escală dintr-un vast turneu asiatic în șapte capitale — vicepreședintele Statelor Unite, Spiro Agnew.

Anunțînd vizita la Hanoi, între 10 și 13 februarie, a consilierului special al președintelui S.U.A., Henry Kissinger, agenția V.N.A. precizează că acesta va purta convorbiri cu guvernul R.D. Vietnam asupra relațiilor postbelice dintre cele două țări și a altor probleme de interes comun, ca, de pildă, contribuția S.U.A. la opera de reconstrucție din Vietnam. Cu prilejul unui interviu acordat rețelei americane de televiziune C.B.S., Henry Kissinger a lăsat să se înțeleagă că guvernul american nu înlătură, „în principiu", posibilitatea stabilirii de relații diplomatice cu R.D. Vietnam. Comentînd viitorul voiaj al consilierului american la Hanoi, ziarul „New York Times" consideră decizia luată de președintele Nixon ca fiind de bun augur pentru raporturile dintre S.U.A. și R.D. Vietnam.

De altfel, în conferința de presă semnalată mai sus, președintele Nixon s-a referit și el la contribuția pe care Statele Unite au în vedere să o aducă la programul de reconstrucție din Vietnam, din întreaga Indochină. „În ceea ce mă privește, a arătat președintele S.U.A., eu consider aceasta ca o investiție potențială în pace". El a dat de înțeles că va aștepta rezultatul vizitei lui Henry Kissinger la Hanoi pentru a prezenta Congresului Statelor Unite propuneri concrete în privința programului american de reconstrucție a Indochinei. La problema reconstrucției Vietnamului s-a referit într-o recentă declarație și René Maheu, director general al U.N.E.S.C.O., care a specificat că organismele specializate ale O.N.U. vor participa la această activitate în cadrul unui efort general al Organizației Națiunilor Unite, prin intermediul secretarului general, Kurt Waldheim.

Liana Enescu

REFLECTOR

Argentina: activități preelectorale

Argentina se află în plină febră preelectorală. Așa cum s-a anunțat cu aproximativ un an în urmă, luna martie va oferi posibilitatea confruntării candidaților la președinție. Eveniment decisiv pentru viitorul țării – revenirea la constituționalitate și retragerea militarilor de la putere dau dimensiunile schimbărilor politice ce urmează să se producă – alegerile concentrează, cu o forță din ce în ce mai mare, pe măsură ce ziua se apropie, întreaga atenție a factorilor politici interni. Guvernul Lanusse, dispus să asigure desfășurarea normală a evenimentelor, a ținut să risipească temerile privind eventualitatea amînării datei fixate : 11 martie. Recent, cu prilejul unei întîlniri a juntei comandanților-șefi, ținută sub președinția generalului Lanusse, s-a reafirmat decizia fermă de a se asigura dezvoltarea firească a procesului politic în plină evoluție, de a se menține data prevăzută pentru desfășurarea alegerilor și de a se respecta realitățile ce vor decurge din aceste evenimente.

Activitatea pe teme preelectorale a guvernului se întrepătrunde, printre altele, desigur, cu cea acoperind sferele domeniului economic. La aceeași recentă reuniune s-au afirmat preocupările legate de asigurarea îmbunătățirii indicilor economici și sociali. Au fost adoptate, de pildă, o serie de măsuri urmărind să se păstreze nivelul actual al salariului real – cu tendințe de scădere – și să se evite ca mărirea prețurilor să perturbe procesul economic. Combaterea inflației figurează, de altfel, printre primele obiective de pe agenda economică a guvernului. Programele electorale ale candidaților la președințe cuprind, la rîndu-le, soluționarea problemei șomajului și a celei a apărării salariilor printre principalele acțiuni de perspectivă.

Platformele economice ocupă un loc important, ținînd cont și de succesele obținute. Exporturile anului 1972, în valoare de 1 840 de milioane de dolari, au depășit volumul mărfurilor importate (1 780 milioane dolari), excedentul balanței de plăți favorizînd creșterea economică internă.

Măsurile de dezvoltare și prosperitate internă cuprind, conform asigurărilor sosite din capitala argentiniană, o proiectată naționalizare a băncilor, care ar permite manifestarea nemijlocită a fondurilor în scopuri naționale. Platforma partidelor de stînga anunță, de altfel, propuneri similare, inclusiv efectuarea de către stat a comerțului exterior și lichidarea dominației monopolurilor.

Arhiepiscopul MAKARIOS

preşedintele Ciprului

„Sîntem recunoscători României pentru sprijinul acordat"

Pe preşedintele Ciprului, Arhiepiscopul Makarios, avusesem prilejul să-l văd cu citeva zile mai înainte. Era onomastica sa şi, potrivit obiceiului local, cipriotii veniseră în număr impresionant la Palatul Arhiepiscopal să-i ureze sănătate şi ani îndelungaţi de rodnică activitate spre binele republicii.

Atunci, în ziua aceea, am intrat şi eu în şuvoiul de oameni să mă conformez tradiţiei din ţara în care mă aflam. Cînd am ajuns, colegul cipriot de la ziarul Haravghi, **care mă însoţea, i-a spus preşedintelui : „Un coleg ziarist din România a ţinut să vă vadă şi să vă salute de onomastica dumneavoastră". Preşedintele s-a întors spre mine, mi-a întins mîna şi mi-a mulţumit. A spus că gestul l-a impresionat.**

Era obosit, dar calm.

Citeva zile mai tîrziu, a avut amabilitatea să mă primească în sobru-i palat prezidenţial, pentru interviul solicitat. Îmi propusesem ca, de îndată ce voi fi primit răspunsurile la întrebări, să-i mulţumesc pentru atenţia acordată şi să mă retrag, pentru că oricine în Cipru ştie cît de ocupat este preşedintele în aceste zile, în care continuă convorbirile intercomunitare şi se pregătesc alegerile prezidenţiale. Însă interesul Excelenţei Sale pentru ţara noastră a prelungit neaşteptat de mult primirea. Iată ce mă face să prefaţez acest interviu cu remarca preşedintelui Makarios, rostită la încheierea momentului primirii : „Noi sîntem foarte recunoscători României pentru sprijinul pe care ni l-a acordat în momente grele şi pe care ni-l acordă în continuare".

Şi acum, interviul.

— România priveşte cu simpatie şi interes eforturile Ciprului pe calea dezvoltării economice şi sociale de sine stătătoare şi a întăririi independenţei şi suveranităţii sale. V-am fi recunoscători, Excelenţă, dacă ne-aţi vorbi despre principalele obiective şi preocupările actuale ale guvernului dumneavoastră în acest domeniu.

— Pot spune că, de la dobîndirea independenţei sale. Ciprul a obţinut rezultate importante în multe domenii. Cu toate neînţelegirile dintre grecii şi turcii din Cipru, datorită cărora s-au creat anomalii, tulburări interne, dezvoltarea economică şi progresul insulei au înregistrat, totuşi, un mers ascendent, care continuă într-un ritm rapid.

În cei 12 ani care au trecut, venitul pe cap de locuitor a crescut de la 60 la 400 lire, existînd posibilităţi pentru creşterea sa în continuare. Am pregătit deja cel de-al III-lea program cincinal de dezvoltare şi sînt convins că, prin valorificarea tuturor resurselor noastre naturale, vom realiza obiectivele prevăzute în acest program. Dezvoltarea în continuare a agriculturii, industriei, turismului, precum şi a unor lucrări de infrastructură va contribui simţitor la înfăptuirea obiectivelor. Creşterea venitului nostru naţional ne-a dat posibilitatea să acordăm ajutoare sociale mai mari, cum sînt asigurările sociale, asistenţa medicală gratuită celor săraci şi învăţămînt gratuit pînă la vîrsta de 15 ani. Sînt fericit să afirm că Ciprul este una dintre ţările mici ale lumii care nu se sprijină pe ajutorul străin, ci se bizuie pe mijloacele sale proprii.

— În acest context, vă rugăm, domnule preşedinte, să ne împărtăşiţi opinia dumneavoastră asupra evoluţiei actuale a negocierilor intercomunitare; ce perspective vedeţi pentru încheierea lor cu succes ?

— Ritmul în care se desfăşoară convorbirile intercomunitare pentru rezolvarea problemei cipriote este oarecum lent. În tot cazul, s-au abordat multe probleme constituţionale. Cu toate că perspectivele unui acord final asupra regimului constituţional al Ciprului nu s-au conturat încă în mod clar, nutresc speranţa că aceste convorbiri se vor încheia cu un rezultat pozitiv. Principalul obstacol în calea progresului convorbirilor este problema administraţiei locale, a cărei extindere şi formă, aşa cum sînt propuse de către turco-cipriоţi, sînt inacceptabile pentru partea greco-cipriotă, deoarece vin în contradicţie cu ideea de stat unitar. În general, nu putem accepta propuneri care contravin ideii de stat independent, suveran şi unitar. În cadrul statului unitar, sîntem dispuşi să asigurăm dreptul de participare a turco-cipriоţilor în toate sectoarele de activitate şi de funcţionare a statului.

Îmi exprim speranţa că, în ciuda dificultăţilor existente, cu spirit de bunăvoinţă vom putea să ajungem la o soluţionare paşnică a problemei cipriote.

— Se ştie că în Cipru vor avea loc curînd alegeri prezidenţiale. În legătură cu aceasta, care sînt principalele probleme care preocupă guvernul cipriot?

— Nu cred că alegerile prezidenţiale vor constitui o problemă dificilă pentru guvern. Grupul generalului Grivas s-a declarat împotriva desfăşurării alegerilor şi, probabil, va căuta să creeze incidente pentru a împiedica ţinerea acestora. Alegerile, însă, vor avea loc în orice condiţii. Guvernul are controlul deplin asupra situaţiei şi va asigura dreptul democratic al poporului de a-şi exprima în mod liber voinţa sa pentru alegerea preşedintelui.

— Asistăm acum la un proces pozitiv, de îmbunătăţire a relaţiilor şi a climatului pe continentul european. Cum se reflectă acest proces în regiunea în care este situat Ciprul? Aţi vrea, Excelenţă, să ne vorbiţi despre concepţiile guvernului cipriot în ceea ce priveşte securitatea europeană şi obiectivele consultărilor pregătitoare de la Helsinki?

— Este adevărat că s-a redus simţitor, în ultimul timp, tensiunea care a predominat în Europa şi că se îmbunătăţeşte continuu climatul politic. Conferinţa privind securitatea europeană va contribui, într-o măsură importantă, la destinderea pe mai departe a tensiunii şi la îmbunătăţirea climatului politic, pentru consolidarea păcii pe continentul european.

Ciprul a susţinut de la început propunerea pentru o asemenea conferinţă şi va lua parte la ea. Reprezentantul guvernului cipriot participă deja la consultările pregătitoare de la Helsinki. Pacea întregii lumi depinde, în mare măsură, de consolidarea păcii în spaţiul european. De aceea, conferinţa pentru securitate în Europa are o foarte mare importanţă.

— Organizaţiei Naţiunilor Unite i se recunoaşte, în ultimul timp, un rol tot mai activ în menţinerea şi întărirea păcii şi securităţii internaţionale, în realizarea colaborării între state. Ce importanţă acordă guvernul cipriot contribuţiei pe care o poate avea O.N.U. la promovarea principiilor de justiţie şi etică în relaţiile dintre state ?

— Organizaţia Naţiunilor Unite continuă să constituie marea speranţă a omenirii pentru un viitor paşnic. Nu a reuşit, probabil, Organizaţia Naţiunilor Unite în toate obiectivele sale şi nu au devenit încă realitate pacea şi securitatea internaţională. Dar situaţia internaţională ar fi fost mai rea fără existenţa Organizaţiei Naţiunilor Unite, al cărei rol constructiv a preîntîmpinat, în multe cazuri, crizele şi războaiele posibile sau a împiedicat extinderea lor. Ciprul este ferm ataşat principiilor Cartei O.N.U. şi va continua să acorde orice sprijin pentru promovarea acestor principii.

— Este evidentă evoluţia ascendentă a relaţiilor de colaborare şi prietenie dintre Cipru şi România. Vă rugăm, domnule preşedinte, să binevoiţi a aprecia cursul actual al acestor relaţii.

— Cu România întreţinem relaţii foarte prieteneşti şi colaborăm în diferite domenii. Constituie o dorinţă a noastră dezvoltarea în continuare a legăturilor prieteneşti existente între România şi Cipru, extinderea cooperării noastre. Cred că există perspective largi pentru dezvoltarea colaborării dintre Cipru şi România.

Ştefan Zidăriţă

R.S. CEHOSLOVACĂ

Priorităţi în cercetarea ştiinţifică

Corespondenţă din Praga
de la Constantin Prisăcaru

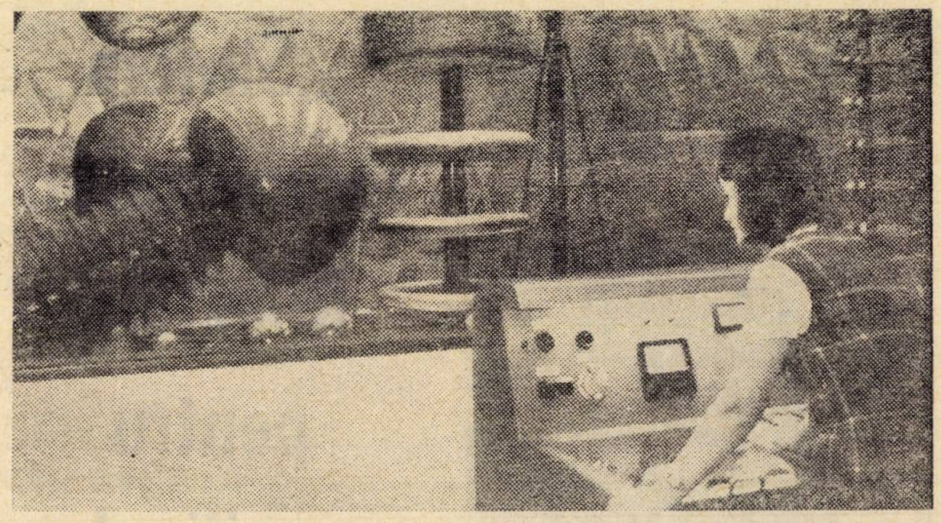

Experienţe în laboratorul de înaltă tensiune al Universităţii tehnice din Praga

Ultima sesiune generală a Academiei de ştiinţe cehoslovace a dezbătut şi aprobat, pentru prima dată în îndelungata-i existenţă, un plan unitar de cercetare ştiinţifică. Acest act încheie, de fapt, o activitate desfăşurată pe parcursul ultimilor doi ani, în cursul cărora secţiile Academiei, Institutele de cercetări departamentale, conducerile facultăţilor cu profil ştiinţific şi ale Institutelor politehnice din ţară au selecţionat temele de cercetare.

Din larga paletă a problemelor adunate — a opţiunilor oamenilor de ştiinţă, cercetătorilor şi ale celor ocupaţi în producţia materială a ţării — s-au constituit aşa-numitele programe de cercetare, în fond părţile componente ale planului unitar. Acesta include, astfel, atît temele referitoare la cercetarea fundamentală, de perspectivă, cît şi temele impuse de necesităţile concrete, imediate, ale diferitelor sectoare ale producţiei materiale sau ale activităţii social-culturale. Echilibrul dintre cele două mari secţiuni ale planului unitar exprimă tocmai interdependenţa dintre cercetarea fundamentală şi cea aplicativă.

Academiei, institutelor sale le revin cu prioritate domeniile cercetării fundamentale. Tot ce se va întreprinde în această direcţie este inclus în cele opt programe de cercetare repartizate acestui for ştiinţific. O simplă enumerare a titlurilor oferă imaginea direcţiilor spre care sînt canalizate capacitatea creatoare şi energia membrilor Academiei Cehoslovaciei socialiste: proprietăţile materiei; Cosmosul şi Pămîntul; bazele teoretice ale tehnicii; ştiinţele chimice; materia vie; omul şi biosfera; dezvoltarea sănătoasă a omului; societatea şi revoluţia tehnico-ştiinţifică.

Alte 18 programe, ce cuprind opţiunile stringente ale activităţii economice şi social-culturale ale perioadei pe care o traversează acum societatea cehoslovacă, sînt date spre rezolvare institutelor departamentale şi centrelor de cercetare de pe lîngă marile unităţi economice, precum şi unor instituţii de învăţămînt superior. Efortul oamenilor de ştiinţă, al cercetătorilor şi practicienilor din această sferă a cercetării va fi canalizat cu prioritate în dezvoltarea viitoare a economiei ţării. Pe primul plan au fost situate asemenea preocupări cum sînt: ridicarea, în toate sferele producţiei materiale, a eficienţei muncii, folosirea intensivă a bazei tehnice a economiei naţionale, descoperirea de noi surse de materii prime şi materiale în scopul reducerii importurilor, echilibrarea balanţei de combustibil şi energie a ţării, accelerarea producţiei maşinilor matematice de calcul, optimizarea structurii industriei construcţiilor de maşini, găsirea unor noi forme de stimulare materială corespunzătoare stadiului atins de economia naţională, perfecţionarea organizării producţiei şi muncii, modernizarea industriei uşoare şi alimentare prin asimilarea într-un timp scurt a unor tehnologii moderne folosite pe plan mondial etc.

În sfîrşit, a treia categorie de teme — în total peste 100 — o formează acelea care, fiind de un interes mai restrîns, urmează să fie abordate şi rezolvate în raport cu capacitatea şi posibilităţile institutelor de cercetări departamentale, a centrelor uzinale sau catedrelor din învăţămîntul superior. Întrucît întreaga sferă tematică este chemată să concure la progresul general al societăţii, realizarea planului unitar al cercetării ştiinţifice este privită cu întreaga răspundere. Realizarea lui presupune un evident efort de muncă, importante investiţii financiare şi materiale. Necesitatea acestor eforturi a fost evidenţiată într-o convorbire purtată cu un tînăr, dar reputat om de ştiinţă cehoslovac, prof. dr. ing. Ladislav Riha, prim-locţiitor al ministrului tehnicii şi investiţiilor.

— În Cehoslovacia — spunea el — cercetarea ştiinţifică parcurge o perioadă de profunde semnificaţii. Urmărim să adunăm într-un singur şuvoi, să canalizăm într-o direcţie unică eforturile creatoare ale inteligenţei noastre tehnice. Planul unic de stat al cercetării ştiinţifice creează, după părerea mea, condiţii bune pentru aceasta; el ne va permite să grăbim recuperarea unei oarecari rămîneri în urmă faţă de dezvoltarea explozivă a ştiinţei şi tehnicii petrecută pe plan mondial. Trebuie să facem, deci, ceea ce nu am făcut la timpul respectiv, adică atunci cînd am privit cu o oarecare pasivitate ceea ce se petrece în această sferă de activitate în ţări avansate ale lumii.

În cadrul discuţiei, ministrul Riha s-a oprit, în continuare, la structura organizatorică a bazei de cercetări existentă în Cehoslovacia, la condiţiile materiale asigurate de stat pentru ca această importantă avuţie naţională să fie valorificată din plin şi cu eficienţă maximă.

— În esenţă, spunea interlocutorul nostru, toate organismele de cercetare pot fi împărţite în două categorii distincte: neindependente, alcătuite din centrele de cercetare de pe lîngă întreprinderi şi centrale industriale, care fac parte integrantă din structura acestora, activitatea lor fiind subordonată integral nevoilor pe care le reclamă îndeplinirea planului de producţie, şi *independente*, care includ institutele de cercetări ale ministerelor şi Academiei. În ce priveşte modul de finanţare, institutele din ultima categorie sînt grupate astfel : o parte este finanţată în întregime din bugetul statului, o alta primeşte numai 50 la sută din fondurile necesare de la bugetul de stat, iar restul şi le acoperă cu beneficii obţinute din contractele cu întreprinderile şi, în sfîrşit, o a treia categorie se autofinanţează din încasările rezultate în urma contractelor încheiate cu beneficiarii.

Statul cehoslovac nu este scutit însă de cheltuielile pe care le reclamă acest atît de important sector de activitate. Pentru lărgirea şi modernizarea bazei de cercetare ştiinţifică, în actualul plan cincinal (1971—1975) au fost afectate din bugetul de stat sume a căror valoare reprezintă 3,6 la sută din venitul naţional — mai exact spus, 10 miliarde coroane. Sînt prevăzute măsuri care urmăresc completarea personalului de cercetare — în momentul de faţă în număr de peste 150 000 persoane — cu noi cadre calificate, capabile să facă faţă cerinţelor de astăzi ale promovării ştiinţei cehoslovace.

R.D. GERMANĂ

Azi, acolo unde contele Zeppelin și-a construit dirijabilul

Corespondență din Berlin de la Ștefan Deju

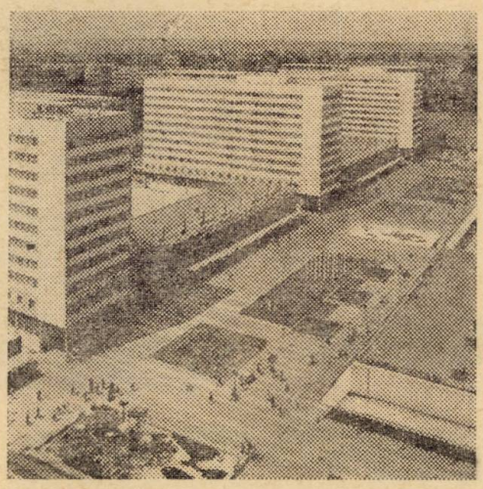

Noul centru comercial și cultural, complexul de hoteluri, numeroasele școli superioare au transformat Dresda într-un oraș modern

Dresda, metropola de pe Elba, sau Florența de pe Elba, cum este numit acest oraș-muzeu de către autohtoni, figurează în mai toate programele turistice pentru vizitatorii Republicii Democrate Germane. Într-adevăr, acel care a avut prilejul să admire colecțiile bogate de artă din Zwinger și Albertinum, clădirile monumentale restaurate după distrugerea lor în bombardamentul din februarie 1945, dar și noul centru al orașului, rămîne profund impresionat. Este adevărat că, în ciuda străduinței edililor și a locuitorilor Dresdei, nu au putut fi șterse încă toate urmele războiului. Cele peste 60 000 de noi locuințe, noul centru comercial și cultural, complexul de hoteluri, numeroasele școli superioare au transformat însă Dresda într-un oraș modern.

Nu arareori ești tentat, dacă mai adaugi și împrejurimile pitorești, să apreciezi Dresda, după o scurtă vizită, numai ca un oraș turistic și lăcaș al artei. Această eroare poate fi corectată răsfoind statisticile, care arată că 12,5 la sută din producția industrială a Republicii este realizată în regiunea Dresda. În mod deosebit și într-un ritm rapid s-au dezvoltat industria electrotehnică și electronică, mecanica fină și optica. Comparînd vechiul cu noul, ponderea revine, fără îndoială, și în acest oraș-muzeu Dresdei moderne. Universitatea tehnică ocupă azi o suprafață de 180 hectare, la Dresda a fost construită prima mare instalație de calcul electronic din R.D.G. — „Robotron 300", întreprinderea „Pentacon" a devenit cunoscută peste hotare datorită aparatelor foto și de filmat, institutul de cercetări „Manfred von Ardenne" se bucură de o largă și binemeritată reputație. S-ar putea cita încă numeroase importante obiective economice și științifice din această metropolă.

Recent, am vizitat la Dresda cunoscuta întreprindere de transformatoare și aparate Röntgen „Hermann Matern".

La trecerea în patrimoniul statului, uzina număra 500 de salariați. Astăzi are peste 4 200. Inițialele întreprinderii — „TUR" — pot fi întîlnite pe o paletă bogată de produse, printre care : transformatoare, instalații de control și izolatoare de înaltă tensiune, aparate și instalații Röntgen, aparate electronice medicale.

Vizitînd întreprinderea, ne oprim în hala de montaj a unor transformatoare de înaltă tensiune. Este o hală cu o lungime de 80 metri și cu o înălțime neobișnuită. Însoțitorii noștri ne informează că aici a fost construit primul dirijabil, cunoscut sub numele de „Graf Zeppelin". Hala a rămas intactă și în perioada celui de-al doilea război mondial. Și, astfel, și în zilele noastre, în imensa hală în care contele Zeppelin conducea lucrările celebrului său dirijabil, se produc în serie uriașe transformatoare care iau drumul spre diverse țări ale lumii, contribuind la dezvoltarea energeticii, sursă de progres.

Cu deosebită mîndrie ne-au vorbit reprezentanții conducerii întreprinderii de instalația automată Röntgen pentru diagnoza vasculară, cu ajutorul căreia pot fi aplicate cele mai noi cunoștințe și metode medicale în domeniul tratamentelor bolilor de inimă, a sistemului cardio-vascular.

Drept recunoaștere a realizărilor deosebite obținute în ultimii ani, patru colective ale întreprinderii au fost distinse cu Premiul de stat pentru tehnică, iar 14 salariați ai întreprinderii au primit medalii de aur la Tîrgul internațional de la Leipzig.

Eforturile mari în întrecere, numeroasele propuneri de raționalizare au contribuit la depășirea prevederilor de plan pe 1972 cu 3 milioane mărci. Acum, la începutul noului an, întregul colectiv s-a angajat să depună toate eforturile pentru a contribui la realizarea creșterii cu unu la sută a productivității muncii peste prevederile planului economiei naționale.

Produsele întreprinderii sînt cunoscute și apreciate în 35 de țări.

Procesul de dezvoltare a uzinei s-a reflectat și pe plan uman : odată cu uzina au crescut și oamenii, cunoștințele, capacitățile și conștiința lor. Din ziua în care o mînă de entuziaști a scos primele mașini de sub moloz și le-a pus în funcțiune, nu a încetat căutarea creatoare a noului. Statisticile au reținut numărul mare de propuneri de inovații și raționalizări ; fără îndoială, la aceasta a contribuit preocuparea intensă pentru calificare și specializare. Azi, 85 la sută din salariați sînt cadre calificate, absolvenți de facultăți și școli profesionale, mulți dintre ei pregătiți în cadrul școlii profesionale a uzinei. Însă, zi de zi, colectivul își însușește noi cunoștințe din domeniul tehnicii avansate, pentru a asigura produselor nivelul corespunzător cerințelor pe piața mondială.

REFLECTOR

Succese în industriile de bază

În comunicatul Direcției centrale de statistică de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R. P. Mongole, dat publicității la Ulan Bator, se arată că în 1972 volumul producției industriale globale a R. P. Mongole a crescut cu 11,4 la sută, în comparație cu anul anterior. În cursul anului trecut, în R. P. Mongolă au apărut o serie de întreprinderi industriale noi ; sortimentul producției industriale naționale s-a completat cu noi tipuri de produse. S-a ameliorat considerabil calitatea producției. Productivitatea muncii a crescut în întreprinderile industriale cu 8,2 la sută, iar prețul de cost al producției a scăzut cu 0,9 la sută.

S-a dezvoltat, într-un ritm înalt, industria de combustibil și energetică. În decurs de un an producția de energie electrică a sporit în R. P. Mongolă cu 10 la sută, iar extracția de cărbune cu 4,5 la sută.

Concentrarea producției

În prezent — se arată într-un comentariu al agenției „Novosti" — concentrarea producției industriale în Uniunea Sovietică a atins un nivel înalt. Potrivit datelor Direcției Centrale de Statistică a U.R.S.S., în întreprinderi cu un volum anual de producție de peste 50 de milioane de ruble se realizează aproape două cincimi din volumul global al producției industriale din U.R.S.S., deși acest grup de întreprinderi reprezintă doar 2 la sută din efectivul global al întreprinderilor. Avantajele concentrării producției se manifestă în primul rînd în creșterea productivității muncii, în reducerea investițiilor specifice pe unitatea de capacitate, precum și a cheltuielilor curente. Procesele de concentrare în producție își găsesc expresia în crearea unor complexe de producție bazate pe principiul teritorial. În prezent, în U.R.S.S., s-a aprobat construirea a peste 250 de planuri generale ale unor astfel de complexe. Ele includ peste 2 800 de întreprinderi. Construirea unor astfel de complexe cuprinzînd întreprinderi din diverse ramuri ale economiei, așa cum arată calculele, permite reducerea costului stabilit prin deviz, reducerea cu circa o cincime a lungimii liniilor de comunicație, micșorarea substanțială a teritoriului ocupat cu diverse construcții etc.

ÎNTREVEDERILE NIXON—HEATH

De la „relații speciale" la „relații naturale"

Pentru a treia oară de la victoria electorală a partidului conservator, din urmă cu doi ani și jumătate, premierul britanic Edward Heath s-a întîlnit cu președintele Statelor Unite, Richard Nixon. Condițiile în care s-au desfășurat întîlnirile respective prezintă, fie și la o analiză nedetaliată, o anume similitudine. În decembrie 1970, încercarea liderului conservator de relansare a „relațiilor speciale" anglo-americane, neglijate de laburiști, apărea necesară, în primul rînd, părții engleze, pentru afirmarea unei linii politice într-o măsură diferită de cea a guvernului anterior, printr-o „mai strictă coordonare" americano-britanică a punctelor de vedere asupra situației internaționale. A doua întrevedere, din Bermude, la sfîrșitul anului 1971, se desfășura în condiții vitrege pentru economia nord-americană, după momentele de derută ale devalorizării dolarului și într-o evidentă ostilitate a cercurilor economice vest-europene față de politica Statelor Unite. A treia întîlnire, desfășurată în primele două zile ale lunii februarie, acest an, avea loc, pe de o parte, imediat după încetarea războiului din Vietnam, iar, pe de altă parte, în condițiile în care Piața comună, avînd de cîteva săptămîni trei noi membri, apare ca un foarte primejdios concurent economic al Statelor Unite.

După euforia primei întrevederi din 1970, nu puțini erau comentatorii care înclinau a crede că, limitate chiar și în perspectiva imediată, relațiile anglo-americane nu beneficiau de prea multe șanse de a-și menține caracterul „special". La numai doi ani, o altă călătorie în capitala americană a premierului britanic s-a desfășurat în absența evocării „relațiilor speciale".

TRADIȚIE ORI INERȚIE ?

La jumătatea lunii ianuarie, în cadrul unei conferințe de presă, premierul Edward Heath, întrebat despre „relațiile speciale" cu S.U.A., a declarat că ar prefera să vorbească de „relații naturale", așa cum există, de altfel, între Statele Unite și alte țări, în primul rînd europene.

De fapt, în ce au constat aceste „relații speciale", despre care s-a discutat și s-a scris atît de mult în ultimele trei decenii ? Constituite în plin război, prin memorabila vizită la Casa Albă a lui Winston Churchill, din 1941, „relațiile speciale" s-au fundamentat nu numai pe afinități de limbă și cultură. Marea Britanie, încă mare putere colonială, jucînd un rol însemnat în viața politică internațională, era privită de Statele Unite ca un partener privilegiat. Consultărilor în probleme politice importante li se adăuga o deosebită dezvoltare a legăturilor comerciale și culturale, acestea din urmă beneficiind, de altfel, de o îndelungată tradiție. La sfîrșitul deceniului cinci, legăturile dintre Marea Britanie și Statele Unite jucau un rol important în crearea alianței atlantice și în politica ulterioară a N.A.T.O. Tot ca urmare a „relațiilor speciale" s-au dezvoltat raporturi deosebite între Anglia și Statele Unite în problemele armamentului nuclear, iar, în urma schimbărilor survenite pe harta lumii, în Asia în special, aveau loc consultări frecvente între cele două părți, în care americanii solicitau menținerea prezenței militare britanice la est de Suez.

Dar armonia inițială nu s-a perpetuat de-a lungul anilor, „relațiile speciale" erodîndu-se treptat. Aproape paralel cu restrîngerea vastului imperiu colonial britanic și, implicit, cu diminuarea forței britanice pe arena internațională, deosebirile de păreri și de acțiune, dacă nu chiar divergențele, dintre cele două țări sporeau, Statele Unite arogîndu-și, mereu mai marcat, rolul de protector. De fapt, dintr-o privire asupra întrevederilor bilaterale de-a lungul a două decenii, se constată suficient de frecvent, între problemele discutate, fie divergențe care au persistat, fie reproșuri de ambele părți, care nu făceau decît și mai formale succesivele relansări ale „relațiilor speciale". La începutul lui februarie 1956, Eisenhower și Eden nu cădeau de acord asupra problemelor petrolului din Peninsula Arabă ; în martie 1957, Macmillan reproșa președintelui Eisenhower atitudinea americană în timpul „crizei Suezului" și primea, la rîndul său, reproșuri ; în martie 1960, într-o altă întîlnire cu Eisenhower, Macmillan reproșează americanilor sprijinul acordat noii Piețe comune, în dauna (se subînțelege) legăturilor cu englezii ; patru ani mai tîrziu, în februarie 1964, președintele Johnson reproșa britanicilor comerțul cu Cuba. Pe măsură ce treceau anii, diferențele dintre politica externă a celor două state deveneau mai numeroase, imposibil de eclipsat prin întrevederi frecvente de „coordonare" (mai mult sau mai puțin strictă) a punctelor de vedere.

Un sensibil reviriment s-a remarcat prin 1966 cînd, în schimbul unui sprijin financiar pentru depășirea dificultăților economice, Marea Britanie urma să privească cu „înțelegere" politica americană în Asia de sud-est. Dar, cum nu numai o dată s-a afirmat, echilibrul s-a dovedit fragil. La începutul anului 1970, prin călătoria lui Wilson la Washington, s-a încercat o nouă coordonare, s-a vorbit chiar de „noi relații speciale" ; era, de fapt, vorba, în esență, de o altă aliniere a intereselor în care partenerul direct implicat (alinierea presupunînd în special sprijin financiar) era Marea Britanie. Se perpetua, deci chiar dacă sub alt chip, acea atitudine protectoare a americanilor. În ciuda termenilor noi, menținerea unor legături strînse în maniera churchilliană apărea problematică, fie și numai datorită posibilei aderări britanice la Piața comună. Or, după schimbarea produsă în conducerea Marii Britanii, bunele intenții ale conservatorilor n-au reușit să evite consecințele transformate în obstacole ale evoluției înregistrate de cele două forțe ale Atlanticului : tendințele protecționiste nord-americane și aderarea britanică la Piața comună. În Bermude, președintele Nixon susținea că „relațiile speciale" sînt „mai necesare decît oricînd", calificînd drept „analiză superficială" orice abordare care ar duce la concluzia că aceste relații și-au pierdut rațiunea de a exista. Dar tot la acea întîlnire, prezentîndu-se, spre deosebire de trecut, ca un partener mai puțin minor, premierul britanic declara că apropiata intrare a Marii Britanii în Piața comună va aduce schimbări în relațiile dintre cele două state, fapt ce nu poate fi însă considerat alarmant. O schimbare ? O simplă aminare a inevitabilului deznodămînt ? Sau o recunoaștere a faptului că, în ultimul timp „relațiile speciale" se dezvoltau numai din inerție ?

Reușind să obțină intrarea în C.E.E., conservatorii erau preocupați să dovedească viitorilor parteneri și în fapte că nu sînt nicidecum un „cal troian" american. În același timp, protecționismul american, măsurile economice discriminatorii și neanunțate nici chiar acelora de care erau legați prin „relații speciale" au provocat cel puțin nemulțumire printre englezi, obligîndu-i la a înțelege că americanii își vor apăra cu prioritate propriile interese, sacrificînd ușor niște legături care, dincolo de caracterul lor tradițional, nu mai oferă azi o atracțiozitate deosebită. Apare limpede acum că, din rațiuni multiple, schimbarea s-a produs, ducînd la reconsiderarea legăturilor tradiționale : Heath a sosit la Washington, la a treia întrevedere cu președintele Nixon, ca un partener obișnuit.

PURTĂTOR DE CUVÎNT AL „CELOR NOUĂ"

Datorită împrejurărilor, acest moment a fost privit cu atenție deosebită de membrii Pieței comune. Heath este primul șef de guvern vest-european sosit la Washington să discute cu președintele Nixon după lărgirea efectivă a Pieței comune, iar această întîlnire este, se pare pentru o perioadă mai lungă, singurul contact direct dintre conducătorii americani și vest-europeni. Edward Heath a avut și avantajul de a fi omul de stat occidental aflat „în poziția cea mai bună" pentru un dialog cu Statele Unite, deoarece aprobarea tacită a prelungirii războiului din Indochina și absența dezaprobării oficiale a repetatelor